

# Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні

Наказ Міністерства транспорту України  
від 14 жовтня 1997 року N 363

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України  
20 лютого 1998 р. за N 128/2568

Із змінами і доповненнями, внесеними  
наказом Міністерства транспорту України  
від 23 березня 1998 року N 90

На виконання пункту 3 розділу першого Програми заходів щодо забезпечення збереження вантажів, захисту їх від розкрадань і безпеки пасажирів на транспорті, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 січня 1995 р. N 7, **НАКАЗУЮ**:

1. Затвердити Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні (додаються).
2. Державному департаменту автомобільного транспорту України (Докіль Л. П.):
  - 2.1. Довести до відома міністерств, відомств, Уряду Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, об'єднань, підприємств, установ та організацій автомобільного транспорту, що входять до сфери управління Мінтрансу України, Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні.
  - 2.2. Разом з Головним управлінням правового забезпечення діяльності транспорту (Логінова Л. М.) в установленому порядку подати на реєстрацію Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні в Міністерство юстиції України.
3. Після введення в дію вищезазначених Правил втрачають чинність "Правила перевозок грузов автомобильным транспортом в УССР", затвержені Міністерством автомобільного транспорту УРСР за погодженням з Держпланом УРСР і Державним арбітражем при Раді Міністрів УРСР (розділи 1 - 10 від 24.05.1971 р.; розділи 11 - 39, 40, 43, 44, 46, 48 від 25.01.1972 р.; розділи 45 і 49 від 06.03.1972 р.; розділ 47 від 20.10.1971 р.).
4. Наказ від 12 грудня 1996 р. 394 "Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні" вважати таким, що не набрав чинності.
5. Контроль за виконанням наказу покласти на Першого заступника Міністра Л. М. Костюченка.

Міністр

**В. І. Череп**

ЗАТВЕРДЖЕНО  
наказом Міністерства  
транспорту України  
від 14 жовтня 1997 р. N 363

Зареєстровано  
в Міністерстві юстиції України  
20 лютого 1998 р. за N 128/2568

# **ПРАВИЛА**

## **перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні**

Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні (надалі - Правила) визначають права, обов'язки і відповідальність власників автомобільного транспорту - Перевізників та вантажовідправників і вантажоодержувачів - Замовників.

Ці Правила не регламентують перевезення небезпечних, великовагових, великогабаритних вантажів, пошти та перевезення вантажів у міжнародному сполученні, оскільки такі перевезення мають свої особливості, що стосуються виконання комплексу вимог при вантажно-розвантажувальних роботах, власне процесу перевезення та його документального оформлення, а також узгодження таких правил із відповідними компетентними установами.

### **1. Терміни та поняття**

Наведені у цих Правилах терміни та поняття вживаються в такому значенні:

**Вантаж** - всі предмети з моменту прийняття для перевезень до здачі одержувачу вантажу.

**Вантажне місце** - умовна одиниця вантажу для приймання його для перевезення або здачі вантажоодержувачу при здійсненні навантаження або розвантаження рухомого складу.

**Вантажний контейнер** - одиниця транспортного обладнання багаторазового використання, призначена для перевезення та короткочасного зберігання вантажів без проміжних перевантажень, зручна для механізованого навантаження та розвантаження, завантаження та вивантаження (внутрішній об'єм дорівнює 1 куб. м і більше).

**Вантажовідправник** - будь-яка фізична або юридична особа, яка подає перевізнику вантаж для перевезення.

**Вантажоодержувач** - будь-яка фізична або юридична особа, яка здійснює приймання вантажів, оформлення товарно-транспортних документів та розвантаження транспортних засобів у встановленому порядку.

**Договір про перевезення вантажів** - двостороння угода між перевізником, вантажовідправником чи вантажоодержувачем, що є юридичним документом, яким регламентуються обсяг, термін та умови перевезення вантажів, права, обов'язки та відповідальність сторін щодо їх додержання.

**Експедитор з перевезення вантажів** - працівник, який забезпечує виконання комплексу операцій транспортно-експедиторського обслуговування під час перевезення вантажів.

**Замовлення на перевезення вантажів** - документ, який подає вантажовідправник перевізникові на доставляння обумовленої партії вантажів в узгоджені терміни.

**Замовник** - вантажовідправник або вантажоодержувач, який уклав з перевізником договір про перевезення вантажів.

**Здавання вантажу** - подання вантажоодержувачу перевізником вантажу, згідно з товарно-транспортним документом, з наступним розвантаженням і оформленням документів про його передачу вантажоодержувачу.

**Маркування** - потрібні написи, зображення та умовні позначки, вміщені на упаковці, бирках або самому товарі, який відвантажується для належного перевезення та здачі вантажу одержувачу.

**Міські перевезення** - перевезення різnorodних за структурою вантажів у межах міста.

**Міжміські перевезення** - перевезення вантажів, що здійснюються за межі міста (населеного пункту).

**Обсяг перевезень** - кількість вантажу, перевезеного або заявленого вантажовідправником і прийнятого перевізником для доставки одержувачу (в тоннах).

**Пакетування** - формування та скріплення вантажів в укрупнену вантажну одиницю, яке забезпечує при доставці у встановлених умовах їхню цілість, збереження та дозволяє механізувати вантажно-розвантажувальні та складські роботи.

**Перевізник** - будь-яка фізична або юридична особа, яка здійснює автомобільні перевезення вантажів на комерційній основі або за свій рахунок.

Подорожній лист - первинний документ про облік вантажних автомобільних перевезень, що всебічно характеризує роботу автомобіля і водія з моменту їх виїзду з автотранспортного підприємства і до повернення на підприємство.

Приймання вантажу - подання вантажовідправником підготовленого для відправлення вантажу та товарно-транспортних документів перевізнику з наступним навантаженням на транспортний засіб та оформлення документів про прийняття вантажу перевізником для відправлення.

Спеціалізований вантажний автомобіль - вантажний автомобіль, обладнаний засобами самонавантаження - саморозвантаження або іншим спеціальним устаткуванням і призначений для перевезення вантажів певних категорій.

Тара - основний елемент упаковки, що являє собою виріб для розміщення продукції.

Товарно-транспортна документація - комплект юридичних документів, на підставі яких здійснюють облік, приймання, передавання, перевезення, здавання вантажу та взаємні розрахунки між учасниками транспортного процесу.

Товарно-транспортна накладна - єдиний для всіх учасників транспортного процесу юридичний документ, що призначений для списання товарно-матеріальних цінностей, обліку на шляху їх переміщення, оприбуткування, складського, оперативного та бухгалтерського обліку, а також для розрахунків за перевезення вантажу та обліку виконаної роботи.

Транспортна послуга - перевезення вантажів та комплекс допоміжних операцій, що пов'язані з доставкою вантажів автомобільним транспортом.

## **2. Загальні відомості про вантажі**

2.1. Вантажі, які подаються для перевезення, класифікуються за такими ознаками: вид продукції різних виробників, фізичний стан, наявність тари, спосіб вантаження і розвантаження, специфічні властивості, маса та габарити.

2.2. За видами продукції вантажі поділяються на:

- продукцію сільського господарства;
- продукцію лісової, деревообробної і целюлозно-паперової промисловості;
- руди металічні;
- продукцію паливно-енергетичної промисловості;
- мінеральну сировину, мінерально-будівельні матеріали та вироби;
- продукцію металургійної промисловості;
- продукцію хімічної промисловості;
- продукцію харчової, м'ясо-молочної та рибної промисловості;
- промислові товари народного споживання;
- продукцію машинобудування, приладобудування і металообробної промисловості;
- інші вантажі.

2.3. За фізичним станом вантажі можуть бути твердими, рідкими і газоподібними.

2.4. За наявністю тари вантажі підрозділяються на ті, для яких тара потрібна і для яких вона не потрібна.

2.5. За способом вантаження і розвантаження вантажі бувають: штучними, сипучими, навалочними і наливними.

2.6. Такі вантажі як швидкопсувні, небезпечні, антисанітарні та живі - мають свої специфічні властивості.

2.7. В залежності від маси, габаритів одного вантажного місця та специфіки вантажі підрозділяються на такі, перевезення яких здійснюється: за цими правилами і за спеціальними правилами (великовагові, великогабаритні, небезпечні).

За цими правилами здійснюються перевезення безпечних вантажів, маса і габарити яких в транспортному положенні разом з транспортним засобом не перевищують обмеження, що встановлені Правилами дорожнього руху України.

### **3. Правила укладення договорів**

3.1. Договори про перевезення вантажів автомобільним транспортом укладаються між фізичними та юридичними особами, які здійснюють автомобільні перевезення вантажів на комерційній основі (надалі - Перевізники), та вантажовідправниками або вантажоодержувачами (надалі - Замовники). Примірний договір про перевезення вантажів автомобільним транспортом у місцевому та міжміському сполученні (надалі - Договір) наведений в додатку 1.

(пункт 3.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

3.2. Договір про перевезення вантажів може укладатися Перевізником з посередницьким підприємством, яке користується правами та несе обов'язки і відповідальність, що передбачені для вантажовідправників і вантажоодержувачів.

3.3. Ініціативу про встановлення договірних стосунків для перевезення вантажів автомобільним транспортом може виявити як Перевізник, так і вантажовідправник (вантажоодержувач) - майбутній Замовник.

3.4. Після того, як Перевізник і Замовник узгодили умови перевезень і розрахунки, стверджений підписом і печаткою Перевізника проект Договору з необхідними до нього додатками в двох екземплярах Перевізник зобов'язаний направити Замовнику не пізніше ніж через три дні після його узгодження.

(пункт 3.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

3.5. У Договорі встановлюються: термін його дії, обсяги перевезень, умови перевезень (режим роботи по видачі та прийманню вантажу, забезпечення схоронності вантажу, виконання вантажно-розвантажувальних робіт і таке інше), вартість перевезень і порядок розрахунків, порядок визначення раціональних маршрутів, обов'язки сторін, відповідальність тощо.

3.5.1. Замовник не пізніше як через 10 днів після одержання від Перевізника проекту Договору підписує його і додатки до нього, стверджує їх печатками і один екземпляр повертає Перевізнику.

3.5.2. Якщо у Замовника є розбіжності по Договору, він зобов'язаний сформулювати свої пропозиції у протоколі розбіжностей і направити їх Перевізнику разом з Договором у 10-денний термін.

3.5.3. Перевізник зобов'язаний розглянути протокол розбіжностей Замовника, у разі потреби - спільно з ним, і включити до Договору всі прийняті пропозиції.

3.5.4. Пункт 3.5.4 виключено.

(згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

3.6. Відповідно до Договору Перевізник і Замовник у межах квартального плану за 10 днів до початку кожного місяця визначають місячні плани із декадними плановими завданнями на перевезення вантажів.

3.7. На перевезення вантажів автомобільним транспортом Замовник надає Перевізнику при наявності Договору заявку відповідно до встановленої форми (додаток 4 до Договору).

У разі масових перевезень вантажів, особливо будівельних на місця будівництва, а також сільськогосподарських вантажів для їх переробки або у місця довгострокового зберігання, Замовник повинен до заявки додати також погоджений з Перевізником графік виконання перевезень із зазначенням добового або середньодобового обсягу перевезень, а також початку і кінця роботи змін.

3.8. Заявка подається Перевізнику у строк, визначений Договором.

За погодженням із Перевізником Замовник може передати заявку на перевезення вантажів телефонограмою, телетайпом, телеграфом, телексом, іншим фіксованим шляхом. У цьому випадку в такій заявці мають бути необхідні відомості, які характеризують найменування та кількість вантажу, адреси вантаження та розвантаження, відстані перевезення та рід упаковки.

3.9. Перевізники можуть перевозити вантажі за разовим договором, примірна форма якого наведена в додатку 2.

(пункт 3.9 викласти в такій редакції згідно з  
наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

#### **4. Страхування вантажів**

Замовник з метою відшкодування заподіяних йому збитків у разі повної або часткової втрати, ушкодження чи псування вантажу при перевезенні, внаслідок стихійного лиха тощо може застрахувати своє майно відповідно до Закону України "Про страхування".

#### **5. Правила упакування вантажів**

5.1. Упакування - це процес розміщення продукції в упаковці (тарі). Упаковка (тара) повинна відповідати державним стандартам.

5.2. До упаковки ставляться такі вимоги:

- вид упаковки має відповідати особливостям вантажу;
- упаковка має забезпечувати повне збереження вантажу під час його транспортування з урахуванням вантажно-розвантажувальних робіт;
- упаковка має відповідати кліматичним умовам;
- упаковка має відповідати вимогам митного режиму;
- упаковка може виконувати рекламні цілі.

5.3. При виборі упаковки потрібно враховувати спосіб, відстань і тривалість транспортування, можливість перевантаження вантажу в дорозі, температурний режим і вологість під час транспортування, пору року (погодні умови), сумісність з іншими вантажами тощо.

5.4. Характер упаковки повинен відповідати виду вантажу, вантажності автомобіля, профілю і стану дороги та іншим умовам.

5.5. Упаковка для перевезення вантажів, які вимагають охолодження чи інтенсивної вентиляції повітря, має бути з просвітами.

5.6. Упаковка для перевезення морожених вантажів має бути суцільною, без просвітів.

5.7. Бідони мають бути щільно закриті кришками з гумовою або паперовою прокладкою та опломбовані відправником. Не допускається приймання для перевезення бідонів, які мають течу.

5.8. Фрукти та овочі укладають в закриту упаковку щільно для виключення можливості їх переміщення.

5.9. Промислові товари для перевезення упаковують у тверду (дошані, фанерні ящики), напівтверду (пресовані кіпи із застосуванням дощечок і планок) і м'яку упаковку (пресовані кіпи без дощечок і планок, тюки, баули, тканинні мішки, рогожні мішки, рулони).

5.10. При упакуванні промислових товарів у тверду упаковку ящики мають бути обтягнутими по торцях металевою стрічкою, скріпленою "в замок".

5.11. При упакуванні в напівтверду упаковку кіпи треба покрити з усіх сторін одним шаром обгорткового паперу та одним шаром пакувальної тканини так, щоб повністю уберегти вміст кіпи від забруднення, псування, втрати зовнішнього вигляду та пом'ятості.

5.12. При м'якому упакуванні кіпу покривають двома шарами обгорткового паперу, одним шаром пакувальної тканини й обтягують металевою стрічкою з прокладкою під стрічку вздовж периметра кіпи картону завтовшки 3-4 мм і завширшки не менш як 60 мм.

5.13. При упакуванні в тюки тканину обгортають папером, пакувальною тканиною, зашивають уздовж одним швом, зашиваючи торці, та обтягують вірвовкою.

5.14. Бідони та барабани треба класти в міцні дерев'яні лати, бутлі - в лати чи корзини та ущільнювати деревною стружкою, банки й тубики пакувати в картонні чи дерев'яні ящики.

## **6. Правила визначення ваги вантажів**

6.1. На упакованих та штучних неупакованих вантажах, крім тих, які перевозяться навалом, Замовник повинен зазначити масу брутто і нетто. На вантажах стандартної маси зазначити це не обов'язково.

6.2. Визначення маси вантажу провадиться технічними засобами Замовника.

6.3. При перевезенні вантажів у критих автомобілях і причепах, окремих секціях автомобілів, контейнерах і цистернах, опломбованих Замовником, визначення маси вантажу виконується Замовником.

6.4. При навантаженні вантажу здійснюється його зважування або рахування місць (чи штук). Вантаж приймається без перевірки ваги, якщо він поданий для перевезення у спеціальних кузовах чи контейнерах при наявності на них пломб Замовника. Крім того, він може бути прийнятий за масою, яку оповістив Замовник.

6.5. Визначити масу чи кількість вантажу у вантажовідправника і вантажоодержувача потрібно однаковим способом. При прийманні вантажу для перевезення за масою треба зважити весь вантаж. Визначення загальної маси вантажу зважуванням окремих місць забороняється.

6.6. Масу насипних і навалочних вантажів, а також харчових наливних вантажів, які перевозять в автомобілях-цистернах, визначають, головним чином, автомобільними вагами.

6.7. Перед навантаженням хлібних вантажів, харчових наливних вантажів, картоплі та овочів перевіряється маса тари автомобіля.

6.8. Перед зважуванням автомобілів автомобільними вагами треба перевірити зазори між обв'язувальною рамою і платформою вагів; перевірити показання вагів без навантаження і за потреби відрегулювати їх. Слід оглянути автомобілі, які підлягають зважуванню, та прослідкувати за тим, щоб всі люди вийшли з кабіни та кузова.

6.9. Автомобілі подаються на ваги зі швидкістю не більше ніж 5 км/год, якщо інше не передбачене паспортними даними вагів. Зважування автомобільними вагами без зупинки автомобілів (на ходу) забороняється, крім випадків використання спеціально призначених для цього вагів. При установленні автомобілів на ваги треба слідкувати за тим, щоб задня вісь автомобіля знаходилась не ближче 300 мм від краю платформи. Автомобілі зважуються лише при зупиненому двигуні.

6.10. При зважуванні автопоїздів необхідно весь автопоїзд становити на ваги. Якщо розміри платформи не дозволяють установити весь автопоїзд, то автомобіль і причіп зважують окремо, при цьому треба прослідкувати за тим, щоб дишло автопричепа не торкалося землі.

6.11. При зважуванні громіздких та довгих вантажів слід наглядати за тим, щоб спадаючі кінці вантажів не торкалися нерухомих частин вагів (станіни, колонки тощо) чи обв'язувальної рами.

## **7. Правила маркування вантажів**

7.1. При поданні вантажів в тарі чи упаковці і штучних вантажів дрібними відправками Замовник зобов'язаний завчасно замаркувати кожне вантажне місце відповідно до державного стандарту.

У маркуванні зазначаються:

а) знак одержувача - повне чи часткове найменування вантажоодержувача чи позначення, яке використовується одержувачем (при перевезеннях дрібних партій);

б) номер заявки (замовлення) на перевезення вантажів;

в) місце призначення - зазначається пункт (при міжміських перевезеннях);

г) маса вантажної одиниці - позначається цифрами маса брутто і нетто в кілограмах.

Дані, наведені в супровідних документах, мають повністю відповідати маркуванню.

7.2. При поданні вантажів, які вимагають особливого поводження з ними під час вантажних операцій та зберігання, відправник зобов'язаний нанести на всіх вантажних місцях додатково спеціальне маркування написом "Верх", "Скло", "Обережно", "Не кантувати", "Боїться холоду", "Не класти плазом" тощо. Спеціальне маркування може бути вказане також особливими знаками (додаток 3).

7.3. Відповідальність за відсутність спеціального маркування та її наслідки покладається на Замовника.

7.4. Маркування має бути проведене одним із таких способів:

а) безпосередньо нанесенням знаків на вантажному місці;

б) за допомогою ярликів.

7.5. Наносити маркування можна фарбуванням по шаблону, штампуванням, клеймуванням чи спеціальними маркувальними машинами.

7.6. Маркування провадиться умовними позначками (знаками), що передані написом, літерами, цифрами чи малюнками (символами), із застосуванням контрастної фарби. Колір фарби повинен різнитись від кольору тари чи вантажу. Маркування місць вантажу має бути чітким, ясным та надійним.

7.7. Маркування виконується світлостійкою та незмивною водою фарбою, яка добре тримається на будь-якій поверхні (не стирається і не відшаровується).

7.8. Ярлики з паперу та картону прикріплюють до тари клеями (декстриновим, казеїновим, силікатним тощо), із тканини - пришивають, із фанери, металу, пластмаси - прикріплюють болтами, шурупами, цвяхами. Прибивати ярлики до фанерних, картонних і паперових ящиків не дозволяється.

Дозволяється прикріплювати ярлики до вантажів дротом, якщо інший спосіб кріплення неможливий.

7.9. При розвезенні таких вантажів, як металеві прутки, труби, громіздкий чи з довгими рукоятками інструмент тощо на адресу декількох вантажоодержувачів, допускається маркування фарбуванням кінців стійкою фарбою, по якій можна легко виявити належність їх до однієї партії.

7.10. Маркування наноситься:

а) на ящиках - на одному з боків;

б) на мішках і тюках - на одному широкому боці.

Спеціальне маркування наноситься на двох суміжних сторонах.

7.11. Якщо немає можливості нанести маркування повністю на боках чи торцях, на малогабаритних ящиках висотою 200 мм і менше допускається маркування на суміжних стінках тари (в тому числі на кришці).

7.12. Маркування мокросолених шкір та шкур наносять на внутрішній бік однієї з двох зв'язаних дощечок (бирок).

7.13. Листове залізо у зв'язках (без тари) маркують на дерев'яних чи металевих бирках, прикріплених до зв'язки дротом.

7.14. Ярлики та дерев'яні бирки мають бути таких розмірів: довжиною 12 - 15 см, шириною 8 - 10 см, а металеві штамповані бирки - не менше 60 кв. см.

Застосування картонних бирок не допускається.

7.15. Спеціальні знаки слід розташовувати в лівому верхньому кутку від основного маркування, за виключенням знаків "Стропувати тут" і "Центр ваги", які потрібно наносити у позначених ними місцях.

7.16. При перевезенні однорідних вантажів на адресу одного вантажоодержувача допускається нанесення маркування не на всіх вантажних місцях, але не менше ніж на чотирьох. У цих випадках замарковані місця укладаються:

а) у фургоні - біля дверей маркуванням назовні;

б) на відкритому рухомому складі - у верхньому ярусі навантаження по два місця біля кожного поздовжнього борта кузова маркуванням назовні.

При перевезенні вантажів навалом, насипом і наливом маркування не провадиться.

## **8. Правила вантаження і розвантаження вантажів**

8.1. Типи та кількість рухомого складу, потрібного для виконання перевезень вантажів, визначаються Перевізником залежно від обсягу і характеру перевезень.

8.2. Перевізник зобов'язаний забезпечувати своєчасну подачу справного рухомого складу, придатного для перевезення вантажів відповідно до заявки (разового договору) та такого, що відповідає санітарним нормам.

(абзац перший пункту 8.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

Подача непридатного для перевезень вантажів рухомого складу вважається такою, що не була здійснена.

8.3. При перевезеннях вантажів контроль за своєчасним прибуттям транспорту протягом дня, регулювання його розстановки, подачі під завантаження, використання транспорту, що звільнився, у зворотному напрямку, облік завантаження, часу прибуття та відправлення рухомого складу виконується Перевізником або Замовником залежно від прийнятої ними схеми перевезень.

8.4. Перед завантаженням автомобілів, причепів, напівпричепів з кузовом типу "фургон", автоцистерн і контейнерів Замовник повинен перевірити придатність рухомого складу та контейнерів для перевезення вантажу у комерційному відношенні.

Якщо виявлене пошкодження, яке може вплинути на цілість або якість вантажу при перевезенні, Замовник повинен відмовитися від вантаження в такий рухомий склад або контейнери, про що складається акт установлені форми (додаток 4).

8.5. У пунктах вантаження і розвантаження можуть застосовуватись такі види розстановки автомобілів при вантажно-розвантажувальних роботах:

а) бокова розстановка, коли вантаження або розвантаження виконується через бокові борти автомобілів;

б) торцева розстановка, коли вантаження або розвантаження виконується через задній борт автомобілів;

в) косокутна розстановка, коли навантаження або розвантаження виконується через боковий та задній борти автомобіля одночасно.

8.6. Вантаження, закріплення, укриття, ув'язка вантажу, а також розвантаження автомобіля, зняття кріплень і покриттів виконуються Замовником.

Відкриття та закриття люків автоцистерн, вмикання (вимикання) насосів (двигунів), маніпуляції зі шлангом, встановленим на автомобілі, виконує водій.

8.7. Перевізник може за погодженням із Замовником взяти на себе вантаження і розвантаження вантажів.

Участь водія у вантаженні або розвантаженні може мати місце тільки за його згодою. В цьому випадку водій при вантаженні приймає вантаж з борта автомобіля (біля дверей фургона), а при розвантаженні подає його на борт автомобіля (до дверей фургона).



8.8. У випадку, коли Перевізник за погодженням із Замовником бере на себе виконання вантажно-розвантажувальних робіт, він несе відповідальність за пошкодження вантажу під час вантаження та розвантаження.

8.9. Замовник зобов'язаний утримувати вантажно-розвантажувальні майданчики та під'їзні шляхи до них згідно з вимогами діючої нормативної документації щодо ремонту й утримання автомобільних доріг загального користування.

8.10. Додаткове обладнання автомобілів для перевезення певного вантажу може виконуватись Замовником лише за погодженням з Перевізником.

8.11. При вантаженні-розвантаженні вантажів масою більш як 50 кг і при підніманні вантажів на висоту понад 2 м застосування засобів механізації обов'язкове.

8.12. Вантаж в автомобілях і причепах доцільно розміщувати згідно зі схемами, що наведені в додатку 5.

8.13. Якщо вантаження виконується навалом - вантаж не повинен здійматися над рівнем бортів кузова. В разі потреби основні борти слід наростити додатковими бортами, проте загальна висота транспортного засобу з вантажем не повинна перевищувати 4 м від поверхні дороги.

8.14. Навантажені предмети слід розміщувати і закріплювати так, щоб запобігти їх падінню, волочінню, травмуванню ними супровідних осіб чи створенню перешкод для руху.

8.15. Штучні вантажі, що перевищують рівень бортів кузова, треба зв'язувати міцним справним такелажем (канатами, вірвовками); зв'язування вантажів металевими тросами та дротом забороняється.

8.16. Ящики, бочки та інші штучні вантажі слід вантажити таким чином, щоб при різкому гальмуванні, рушанні та на крутих поворотах виключалася можливість зсуву, навалки на борти, потертості вантажу і тари; для цього між окремими місцями вантажу не дозволяється залишати проміжків або між ними треба вставляти дерев'яні прокладки та розпірки відповідної довжини та міцності.

8.17. Крихкі та ламкі вантажі (скляні, керамічні та чавунні вироби, алюмінієвий та емальований посуд і т. ін.) перекладають соломною, деревною стружкою або іншими матеріалами, які захищають від пошкоджень і бою.

8.18. Вантаження в автомобіль вантажних місць, на яких є спеціальне маркування: "Обережно", "Не кидати", "Скло", "Верх", "Не кантувати" і т. п., слід виконувати особливо обережно. Такі вантажні місця розміщують в кузові автомобіля так, щоб при розвантаженні ці написи було видно.

8.19. При вантаженні в один автомобіль важких і легких за вагою вантажів важкі розміщують унизу, а легкі зверху.

Вантажі розміщують так, щоб вага вантажу рівномірно розподілялася між автомобілем і причепом.

8.20. Водій зобов'язаний перевірити відповідність кріплення і складання вантажу на рухомому складі умовам безпеки руху та забезпечення цілості рухомого складу, а також сповістити Замовника про виявлені недоліки у кріпленні та складанні вантажу, які загрожують його збереженню.

8.21. Виходячи з вимог безпеки руху, водій зобов'язаний перевірити відповідність габаритів вантажу розмірам, що зазначені у Правилах дорожнього руху України.

8.22. Вантажовідправник на вимогу водія зобов'язаний усунути виявлені недоліки в укладанні вантажу.

8.23. Замовник зобов'язаний забезпечити контроль за дотриманням законодавства про охорону праці та норм по техніці безпеки при виконанні вантажно-розвантажувальних робіт і несе повну відповідальність за всі наслідки невиконання ним цих законодавчих актів.

8.24. При виконанні вантажно-розвантажувальних робіт Перевізником обов'язки по забезпеченню контролю за дотриманням законодавства про охорону праці та норм по техніці безпеки при виконанні вантажно-розвантажувальних робіт, а також відповідальність за наслідки невиконання встановлених вимог несе Перевізник.

8.25. Час прибуття автомобіля для завантаження встановлюється з моменту, коли водій подав подорожній лист в пункті вантаження, а час прибуття автомобіля для розвантаження - з моменту пред'явлення водієм товарно-транспортної накладної в пункті розвантаження.

8.26. Вантаження і розвантаження вважаються закінченими після вручення водієві належним чином оформлених товарно-транспортних накладних на навантажений або вивантажений вантаж.

## **9. Правила пломбування вантажів**

9.1. Пломбування вантажів проводиться Замовником з його ініціативи або на вимогу Перевізника.

9.2. Пломбуватися можуть завантажені спеціалізовані автомобілі та причепа (фургони, цистерни, рефрижератори), а також контейнери та окремі вантажні місця.

Про опломбування вантажу в товарно-транспортній накладній робиться відмітка із зазначенням змісту відтиску пломби.

9.3. Для забезпечення цілості вантажу, який доставляється за декількома адресами, в кузові типу "фургон" Перевізник може встановлювати перегородки, що розділяють кузов на секції, які пломбують окремо.

9.4. На пломбах повинні бути контрольні знаки Замовника.

9.5. Пломби слід навішувати таким чином, щоб виключалася можливість доступу до вантажу без їх знімання або порушення цілості.

9.6. Пломби навішуються:

а) у фургонів - на всіх дверях по одній пломбі;

б) у контейнерів - на дверях по одній пломбі;

в) у цистерн - на кришці люка та зливного отвору по одній пломбі, за винятком, коли правилами перевезень окремих видів наливних вантажів передбачений особливий порядок пломбування;

г) у вантажного місця - від однієї до чотирьох пломб в місцях, де стикаються обкантирувальні полоси або інші пакувальні матеріали.

9.7. Пломбування вантажу, вкритого брезентом, можна виконувати тільки у випадках, коли з'єднання його з кузовом забезпечує неможливість доступу до вантажів без пошкодження брезенту. Пломби навішуються на кінцях з'єднувального матеріалу в місцях стикування останнього з кузовом рухомого складу.

9.8. Способи навішування пломб наведені в додатку 6.

9.9. Водій, який виконує обов'язки експедитора, приймаючи вантаж в опломбованому автомобілі, напівпричепі, їх частинах або в контейнері, зобов'язаний переконатися в правильності навішування пломби, відсутності пошкоджень на ній та вільного пересування її вздовж пломбувального дроту, а також чіткості контрольних і літерних знаків на пломбі.

Якщо виникають сумніви, пов'язані з неправильністю пломбування, невиразністю відтисків знаків на пломбі або навіть незначним пересуванням пломби на пломбувальному дроті, вантаж для перевезення не приймається.

## **10. Правила приймання вантажів для перевезення**

10.1. Перевізники приймають вантажі для перевезення на підставі укладених Договорів із Замовниками згідно з заявками (додаток 1) або за разовий договір (додаток 2).

(пункт 10.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

10.2. Заявка подається у вигляді та в строки, передбачені Договором. За погодженням сторін заявка може бути подана на один день, тиждень, декаду або місяць.

10.3. Разові договори повинні бути укладені в письмовій формі.

(пункт 10.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

10.4. Вантаж, який був поданий Замовником у стані, що не відповідає правилам перевезень, і не був приведений у відповідний стан у строк, що забезпечує своєчасне відправлення, вважається неподаним, а перевезення таким, що не здійснилося з вини Замовника.

10.5. Місце фактичної здачі - приймання вантажу точно зазначається в Договорі з наступним уточненням у заявці.

10.6. Після укладення Договору або разового договору Перевізник має право відмовитись від приймання вантажу для перевезення, якщо Замовником не підготовлено вантаж чи необхідні товарно-транспортні документи або без попереднього узгодження з Перевізником змінені реквізити цих документів.

(пункт 10.6 із змінами, внесеними згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

10.7. Вантажі, які підлягають спеціальній охороні та супроводу за переліками, що затверджуються в установленому Законом України "Про транспорт" порядку, а також вантажі, що швидко псуються (стаття 14), приймаються для перевезення і супроводжуються представником Замовника.

10.8. У товарно-транспортній накладній зазначається прізвище, ім'я, по батькові представника Замовника та документ, згідно з яким він уповноважений супроводжувати вантаж.

10.9. При супроводженні вантажу представником Замовника на нього покладаються такі обов'язки: приймання вантажу від відправника, охорона, нагляд за кріпленням та укриттям вантажу й запобігання його псуванню і пошкодженню, а також здача вантажу в пункті призначення одержувачу. Експедитори в дорозі повинні суворо виконувати протипожежні правила, правила по охороні праці і техніці безпеки.

10.10. За домовленістю сторін водій може виконувати обов'язки супровідника вантажів (експедитора).

10.11. Замовник несе перед Перевізником відповідальність за пошкодження або знищення рухомого складу і пристроїв до нього з вини Замовника під час приймання вантажів для перевезення.

10.12. Здача Замовником і приймання Перевізником вантажів, що перевозяться навалом, наливом або в контейнерах, передбачають визначення та запис маси вантажу в товарно-транспортній накладній.

10.13. Тарні та штучні вантажі приймаються Перевізником із зазначенням в товарно-транспортній накладній маси вантажу та кількості вантажних місць. Маса тарних і штучних вантажів визначається Замовником перед поданням їх Перевізнику та зазначається на вантажних місцях. Порядок визначення ваги вантажів наведений у розділі 6 цих Правил.

Запис у товарно-транспортній накладній маси вантажу та способу її визначення виконується Замовником.

10.14. Вантажі, які мають марковану масу нетто або брутто, переважуванню не підлягають. Водій, який виконує обов'язки експедитора, при відсутності слідів пошкодження тари або упаковки приймає такий вантаж у Замовника відповідно до маси, зазначеної на маркуванні.

10.15. Перевізник може вимагати додаткової перевірки кількості вантажу.

10.16. Замовник відповідає за всі наслідки неправильного пакування вантажів (бій, поломка, деформація, течя тощо), а також застосування тари й упаковки, що не відповідають властивостям вантажу, його масі або встановленим стандартам і технічним умовам.

10.17. Умови приймання вантажів для перевезення, які не передбачені цим розділом Правил, визначаються правилами перевезень окремих видів вантажів.

## **11. Правила оформлення документів на перевезення**

11.1. Основними документами на перевезення вантажів є товарно-транспортні накладні та подорожні листи вантажного автомобіля.

Залежно від виду вантажу та його специфічних властивостей до основних документів додаються інші (ветеринарні, санітарні та якісні - сертифікати, свідоцтва, довідки, паспорти тощо), що визначається правилами перевезень зазначених вантажів.

11.2. Товарно-транспортні накладні і подорожні листи вантажного автомобіля належать до документів суворої звітності, які виготовляються друкарським способом з обліковою серією та номером.

Форма і порядок заповнення цих документів Замовником і Перевізником визначаються відповідними нормативними актами.

11.3. Подорожній лист вантажного автомобіля є документом, без якого перевезення вантажів не допускається.

11.4. Оформлення перевезень вантажів товарно-транспортними накладними здійснюється незалежно від умов оплати за роботу автомобіля.

11.5. Товарно-транспортну накладну на перевезення вантажів автомобільним транспортом Замовник (вантажовідправник) повинен виписувати в кількості не менше чотирьох екземплярів. Замовник (вантажовідправник) засвідчує всі екземпляри товарно-транспортної накладної підписом і при необхідності печаткою (штампом).

11.6. Пункт 11.6 виключено.

(згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90,  
у зв'язку з цим пункти 11.7 - 11.11 вважати  
відповідно пунктами 11.6 - 11.10.)

11.7. Після прийняття вантажу згідно з товарно-транспортною накладною водій (експедитор) підписує всі її екземпляри.

11.8. Перший екземпляр товарно-транспортної накладної залишається у Замовника (вантажовідправника), другий - передається водієм (експедитором) вантажоодержувачу, третій і четвертий екземпляри, засвідчені підписом вантажоодержувача (у разі потреби й печаткою або штампом), передається Перевізнику.

11.9. У тих випадках, коли в товарно-транспортній накладній немає можливості перерахувати всі найменування вантажу, підготовленого для перевезення, до такої накладної Замовник додає документ довільної форми з обов'язковим зазначенням відомостей про вантаж (графи 1-10 товарно-транспортної накладної).

У цих випадках в товарно-транспортній накладній зазначається, що до неї додається як товарний розділ документ, без якого товарно-транспортна накладна вважається недійсною і не може використовуватись для розрахунків із Замовником.

11.10. Час прибуття (вибуття) автомобіля для завантаження і розвантаження Замовник зобов'язаний зазначати відповідно до пунктів 8.25 і 8.26 цих Правил.

11.11. У випадку перевантаження вантажу в процесі його перевезення на інший автомобіль складається акт довільної форми, в якому обов'язково зазначаються реквізити: повна назва власника транспорту та його адреса, прізвище, ім'я та по батькові водія, державний номер автомобіля Перевізника, який здав вантаж, і Перевізника, який його прийняв.

Акт складається у двох екземплярах, які підписуються представниками (водіями) обох Перевізників (по одному для кожного).

Це зазначається в товарно-транспортній накладній.

## **12. Правила транспортування вантажів**

12.1. При транспортуванні вантажів слід дотримувати вимог Правил дорожнього руху України.

12.2. Для перевезення специфічних (побутових, харчових, швидкопсувних тощо) вантажів необхідно надавати спеціалізований та відповідно обладнаний рухомий склад згідно з вимогами санітарних правил і нормативів.

12.3. Забороняється використання рухомого складу, призначеного для перевезення харчових продуктів, для перевезення інших вантажів.

Рухомий склад, що перевозить харчові продукти, повинен мати санітарний паспорт автомобіля та спеціальне маркування ("хліб", "молоко", "риба" тощо).

12.4. Водій (експедитор), зайнятий перевезенням харчових продуктів, повинен мати санітарну книжку з результатами медичного огляду.

12.5. Для транспортування вантаж треба рівномірно розміщувати в кузові таким чином, щоб не була порушена стійкість автомобіля і не утруднювалося керування ним. Вантаж не повинен зміщуватися під час руху, випадати з кузова, волочитися і створювати небезпеку для пішоходів та інших учасників дорожнього руху.

12.6. При транспортуванні вантаж не повинен обмежувати оглядовість водія, закривати зовнішні світлові прилади, світлоповертачі, номерні і розпізнавальні знаки, створювати шум, здіймати куряву та забруднювати проїзну частину.

### **13. Правила здачі вантажів**

13.1. Перевізник здає вантажі у пункті призначення вантажоодержувачу згідно з товарно-транспортною накладною.

13.2. Здача вантажів вантажоодержувачу у пункті призначення по масі і кількості місць провадиться у порядку і способом, за якими вантажі були прийняті від вантажовідправника (зважуванням на вагах, обмірюванням, підрахунком місць та ін.).

13.3. Вантажі, які прибули у непошкоджених кузовах автомобілів (причепях, окремих секціях автомобіля, контейнерах і цистернах) та з непошкодженими пломбами вантажовідправника, видаються вантажоодержувачу без перевірки маси, стану вантажів і кількості вантажних місць.

13.4. У пунктах призначення вантажоодержувач має право при прийманні вантажів перевірити їх масу, кількість місць і стан у випадках:

а) прибуття вантажів у пошкоджених кузовах автомобілів (причепях, окремих секціях автомобіля, контейнерах і цистернах) або з пошкодженими пломбами вантажовідправника;

б) прибуття швидкокопсувних вантажів з порушенням терміну доставки або з порушенням встановленого цими Правилами температурного режиму при перевезенні.

13.5. При визначенні кількості вантажу за допомогою зважування Перевізник не несе матеріальної відповідальності у випадках розходження між масою вантажу, що зазначена у товарно-транспортних документах, і фактичною масою вантажу, якщо різниця маси не перевищує:

а) відповідних нормативів природних втрат маси вантажу, визначених відповідно до чинного законодавства;

б) технічних норм точності вагів.

13.6. В разі, якщо при виявленні недостатчі, ушкодження або зіпсування вантажів, Перевізник і вантажовідправник або вантажоодержувач не дійшли згоди у визначенні їх причин і суми, на яку зменшилась вартість вантажу, на вимогу Перевізника, вантажовідправника чи вантажоодержувача проводиться експертиза в бюро товарних експертиз або іншими компетентними організаціями чи фізичними особами.

(пункт 13.6 в редакції  
наказу Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

13.7. Експертиза проводиться у присутності представників Перевізника і Замовника. Результати експертизи оформляються актом. Акт експертизи підписується експертами й особами, які були присутні при проведенні експертизи.

13.8. Витрати по експертизі (винагорода експерту, вартість його проїзду в належних випадках від місця роботи або проживання до місця видачі вантажу і назад та ін.) оплачуються Перевізником або Замовником залежно від того, хто проявив ініціативу по виклику експерта. В подальшому витрати по проведенню експертизи відносяться на сторону, яка буде у встановленому порядку визнана винною в недостатчі, ушкодженні або зіпсутті вантажу.

13.9. Після вивантаження вантажу автомобілі і контейнери мають бути очищені вантажоодержувачем від залишків вантажу, а після перевезення тварин, птиці, сирих тваринних продуктів і швидкокопсувних вантажів вантажоодержувач повинен промити рухомий склад і в разі потреби - провести його дезінфекцію. Після вивантаження інших вантажів промивка та дезінфекція рухомого складу провадиться вантажоодержувачем відповідно до вимог державних санітарних правил.

13.10. За взаємною угодою (Договором) з Замовником Перевізник може взяти на себе очищення забрудненої вантажної платформи (кузова) автомобіля з відповідною оплатою послуг.

13.11. Якщо вантажоодержувач не може прийняти вантаж від Перевізника, інший пункт призначення та умови доставки вантажу визначаються за погодженням з вантажовідправником.

13.12. Якщо Перевізник не одержав від вантажовідправника відомостей про зміну пункту призначення вантажу або не згоден з новими умовами доставки вантажу, він зобов'язаний повернути вантаж вантажовідправнику. Вартість перевезення вантажу при його поверненні сплачує Замовник.

## **14. Розрахунки за перевезення**

14.1. Форма і порядок розрахунків, а також випадки зміни розміру оплати за перевезення вантажів і надання інших послуг, пов'язаних з цим, визначаються Перевізником з вантажовідправником або вантажоодержувачем - Замовником при укладенні ними Договору на перевезення вантажів (п. 3.1 Договору).

14.2. При дотриманні Замовником своїх договірних зобов'язань щодо розрахунків за перевезення вантажів і надання у зв'язку з цим інших послуг, Перевізник може надати йому знижку в оплаті. Розмір цієї знижки визначається за домовленістю сторін.

14.3. Якщо Перевізник не виконав перевезення відповідно до заявки (замовлення), то одержана передплата має бути повернена Замовнику не пізніше триденного терміну у робочі дні кредитної установи.

14.4. Остаточний розрахунок за перевезення вантажів провадиться Замовником на підставі рахунку Перевізника, який має бути виписаний не пізніше трьох днів після виконання перевезень з доданням товарно-транспортних накладних.

Рахунок за виконані перевезення виписується на підставі належним чином оформлених подорожніх листів разом з товарно-транспортними накладними, а при користуванні автомобілями, робота яких оплачується виходячи з часу роботи автомобіля у Замовника, - тільки подорожніх листів.

## **15. Правила складання актів**

15.1. У разі зіпсуття або пошкодження вантажу, а також у разі розбіжностей між Перевізником і вантажовідправником (вантажодержувачем) обставини, які можуть служити підставою для матеріальної відповідальності, оформляються актом за формою, що наведена в додатку 4.

15.2. Перевізник, вантажовідправник і вантажоодержувач засвідчують в акті такі обставини:

а) невідповідність між найменуванням, масою і кількістю місць вантажу в натурі і тими даними, які зазначені у товарно-транспортній накладній;

б) порушення або відсутність пломб на кузові автомобіля або контейнері;

в) простій автомобіля у пунктах вантаження і розвантаження понад встановлені норми часу;

г) інші обставини (пошкодження упаковки, вантажу), які можуть служити підставою для матеріальної відповідальності сторін.

15.3. Записи в акті засвідчуються підписами вантажовідправника (вантажодержувача) і водія. Односторонні записи в акті як вантажовідправника (вантажодержувача), так і водія вважаються недійсними.

15.4. Жодна із сторін не має права відмовитись від підписання акта. У разі незгоди зі змістом акта кожна із сторін має право викласти в ньому свою думку в рядку "Особливі відмітки" і засвідчити її підписом.

15.5. При відмові від складання акта або від внесення записів у товарно-транспортну накладну у випадках недостачі, псування або ушкодження вантажу акт складається за участю представника незацікавленої сторони.

15.6. Для засвідчення складання акта на вільному місці зворотного боку товарно-транспортної накладної записується дата складання і про що складений акт (наприклад: "Про недостачу місць", "Про порушення пломби" та ін.).

## **16. Правила пред'явлення і розгляду претензій**

16.1. Перед поданням вантажовідправником або вантажоодержувачем позову на Перевізника обов'язково треба пред'явити йому претензію.

16.2. При перевезеннях вантажів автомобільним транспортом право на пред'явлення Перевізнику претензій мають:

а) вантажовідправник або вантажоодержувач - у випадку втрати вантажу і за умови подання товарно-транспортної накладної з підписом водія (експедитора Перевізника) про прийняття ним вантажу для перевезення;

б) вантажоодержувач - у випадках недостачі, зіпсуття або ушкодження вантажу і за умови подання товарно-транспортної накладної із відповідними записами в ній або акта встановленої форми, якщо такий акт складався;

в) вантажоодержувач - у випадку прострочення доставки вантажу;

г) вантажовідправник - при незбереженні або простроченні доставки вантажу, якщо перевезення виконувалось у попутному напрямку.

16.3. Претензії, які виникають із перевезення вантажів, включаючи повну або часткову втрату вантажу, порушення строків чи інших умов доставки вантажу, пред'являються Перевізнику, з яким укладено Договір на перевезення.

16.4. Право на пред'явлення претензій вантажовідправником або вантажоодержувачем може бути передане юридичній або фізичній особі за довіреністю.

16.5. Передача права на пред'явлення претензії засвідчується написом на товарно-транспортній накладній про його переуступку такого змісту: "Право на пред'явлення претензії передане \_\_\_\_\_". Напис про переуступку

(довірена особа)

права на пред'явлення претензії має бути засвідчений підписами керівника, головного (старшого) бухгалтера і печаткою підприємства, яке робить цей напис.

16.6. Претензії на відшкодування збитків за втрату, недостачу, псування або ушкодження вантажу пред'являються по кожному відправленню окремо.

16.7. Претензію, що пред'являється, викладають письмово із зазначенням всіх відомостей, потрібних для її розгляду і вирішення.

16.8. У претензії не можна об'єднувати вимоги, для розгляду яких потрібні товарно-транспортні накладні, з вимогами, для яких ці документи не потрібні.

16.9. У претензії слід зазначити:

- повне найменування і поштові реквізити заявника претензії та Перевізника, якому претензія пред'являється; дату пред'явлення і номер претензії;

- обставини, на підставі яких пред'явлено претензію, докази, що підтверджують ці обставини, посилання на відповідні правові норми;

- вимоги заявника;

- суму претензії по кожному окремому виду вимог (за повністю втрачений вантаж чи часткову його втрату або недостачу, зіпсуття, ушкодження, за прострочення доставки та ін.), коли вони підлягають грошовій оцінці, платіжні реквізити заявника претензії;

- перелік документів, що додаються до претензії, а також інших доказів.

Претензія підписується керівником чи заступником керівника підприємства та надсилається адресатові рекомендованим або цінним листом чи вручається під розписку.

16.10. До претензії додаються документи, які її обгрунтовують.

Товарно-транспортні накладні та акт, що засвідчують обставини, відповідно до яких наступає матеріальна відповідальність, подаються в оригіналі або в належним чином засвідчених копіях.

До претензії на недостачу вантажу додається розрахунок суми претензії, який слід виконувати з урахуванням норми природних втрат маси вантажу при перевезенні, якщо вона встановлена для цього роду вантажу. Додавання розрахунку суми не обов'язкове, якщо цей розрахунок зроблений у самій претензії.

До претензії на недостачу вантажу, по якому розрахунки між вантажовідправником і вантажоодержувачем провадяться з урахуванням нормованої і фактичної вологості, додається також документ (якісне посвідчення, сертифікат тощо), який підтверджує вологість вантажу при його відправленні, і дані аналізу про вологість прибулого вантажу, якщо такий аналіз проводився.

До претензії на зіпсуття швидкопсувного вантажу, при видачі якого у пункті призначення проведено зниження ціни або понижено сортність, торгуюче підприємство зобов'язане подати довідку про ціну такого реалізованого вантажу або проведену переоцінку, якщо вантаж ще не реалізовано, а також про зміну маркування вантажу на відповідний сорт. Довідка має бути засвідчена підписами керівника, головного (старшого) бухгалтера і печаткою підприємства.

(пункт 16.10 доповнено згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

16.11. До претензії на втрачений, відсутній, зіпсований вантаж, крім документів, які підтверджують право на пред'явлення претензії, додається документ, яким засвідчується кількість і вартість відправленого вантажу.

Документом, який підтверджує оплату вантажовідправником вартості вантажу, може служити документ банку або довідка, підписана керівником і головним (старшим) бухгалтером підприємства, яке заявило претензію, відносно того, по якому рахунку і в якій сумі, коли і кому була проведена оплата вартості вантажу. Ця довідка має бути засвідчена печаткою.

16.12. Днем пред'явлення претензії вважається день здачі її на пошту або безпосередньо Перевізнику під розписку про її одержання. Якщо термін на пред'явлення претензії закінчується у святковий або вихідний день, то днем закінчення його вважається перший наступний за ним робочий день.

16.13. Якщо до претензії не були прикладені документи, передбачені цими Правилами, то така претензія повертається Перевізником Замовнику не пізніше 10-денного терміну від дня одержання із зазначенням причин її повернення.

Якщо у 10-денний термін претензія не була повернута заявникові, то вона вважається прийнятою до розгляду.

16.14. Перевізник зобов'язаний розглянути заявлену претензію і повідомити заявника про її задоволення або відхилення протягом трьох місяців.

16.15. При частковому задоволенні або відхиленні претензії Перевізник у повідомленні про це повинен вказати мотиви прийнятого рішення і повернути заявнику додані до претензії документи (в тому числі й інші додані докази) у 10-денний термін.

16.16. У разі задоволення претензії у повному розмірі прикладені до неї документи (інші докази) не повертаються.

16.17. Якщо сторони не дійдуть згоди, спори вирішуються згідно з чинним законодавством України.

## **17. Правила перевезень вантажів у контейнерах**

17.1. Універсальні автомобільні контейнери призначені для перевезення дрібних партій вантажів без тари, у первинній або у полегшеній тарі. В цих контейнерах перевозяться продовольчі і промислові товари широкого споживання, продукція виробничо-технічного призначення, сільськогосподарські продукти і домашні речі громадян.

17.2. Забороняється перевозити в універсальних контейнерах вантажі, які швидко псуються, сипучі вантажі без тари, вибухові, займисті, їдкі та отруйні речовини, смердючі вантажі та ті, які забруднюють стіни і підлогу контейнера, а також вантажі, які не можуть бути завантажені в контейнер або вивантажені з нього без застосування вантажно-розвантажувальних механізмів.

Окремі вантажні місця, які подаються для перевезення в контейнері, мають бути вагою не більше 80 кг.

17.3. Спеціальні контейнери належать вантажовідправникам і вантажоодержувачам та призначаються для перевезення автомобільним транспортом певних видів вантажів, які потребують додержання особливих умов під час транспортування.



17.4. Універсальні автомобільні контейнери, що належать Перевізникам, повинні мати єдину нумерацію, а також нанесене фарбою, що контрастно виділяється від кольору контейнера, таке маркування:

- розпізнавальний знак;
- номер контейнера;
- найменування власника контейнера;
- вантажність і маса тари контейнера, кг;
- внутрішній об'єм контейнера, куб. м;
- місце, місяць і рік виготовлення контейнера;
- час останнього капітального ремонту і наступного ремонту контейнера.

Номер контейнера наноситься на всіх бокових стінках, даху і всередині контейнера.

17.5. Універсальні автомобільні та спеціальні контейнери, які належать власникам вантажу, повинні мати маркування, яке запроваджене власником майна. При цьому обов'язково наноситься вантажність і маса тари контейнера, а також внутрішній об'єм контейнера (куб. м).

17.6. Для перевезення контейнерів Перевізник повинен надавати автомобілі (автопоїзди) із бортовими платформами або спеціалізований рухомий склад (низькорамні напівпричепи - контейнеровози, автомобілі із вантажопіднімальними пристроями тощо).

17.7. Розміщення універсальних автомобільних і спеціальних контейнерів на рухомому складі слід здійснювати із урахуванням рівномірного розподілу навантаження на поверхню платформи.

17.8. Для поліпшення організації перевезення вантажів в контейнерах вантажовідправники і вантажоодержувачі, Перевізники можуть створювати обмінні контейнерні пункти на місцях відправлення та одержання вантажів.

17.9. Приймання вантажів для перевезення в контейнерах здійснюється: при наявності Договору - на підставі заявки, а при відсутності Договору - разового договору.

(пункт 17.9 із змінами, внесеними згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

17.10. Для перевезення вантажів у контейнерах у Договорі обумовлюються:

- обсяги перевезень вантажів у контейнерах кожного типу;
- графік заведення порожніх і вивезення завантажених контейнерів від вантажовідправника;
- порядок виконання завантаження і розвантаження контейнерів (із зніманням чи без знімання їх з рухомого складу, виконавець механізованого вантаження і розвантаження контейнерів з рухомого складу);
- надання вантажовідправником і вантажоодержувачем майданчиків для короткочасного зберігання контейнерів;
- порядок і терміни повернення порожніх контейнерів;
- термін обороту контейнерів.

17.11. Перевізники повинні подавати під завантаження справні контейнери, які придатні для перевезення конкретного вантажу, очищені від залишків вантажу і сміття.

Придатність контейнера у комерційному відношенні для перевезення вантажу визначається вантажовідправником.

Не можна перевозити вантаж в контейнерах, які мають перекошені каркаси, несправності запірних пристроїв або пристроїв для пломбування, тріщини або надриви підйомних серег, пошкодження обшивки або покрівлі та інші несправності, які можуть спричинити недостачу, зіпсуття або пошкодження вантажу.

17.12. Відповідальність за розміщення вантажу всередині контейнера несе вантажовідправник. Вантажовідправник зобов'язаний розміщати вантаж в контейнері так, щоб виключити можливість його переміщення всередині контейнера при перевезенні і щоб навантаження на підлогу і тиск на стінки контейнера були рівномірними. При розміщенні вантажу вантажовідправник повинен залишати вільним простір між вантажем і дверима контейнера від 30 до 50 мм.

17.13. Вантажовідправник зобов'язаний завантажувати вантаж в контейнер не більше його встановленої вантажності.

17.14. В кожному контейнері з вантажем вантажовідправник повинен укласти опис вантажу (додаток 7), який засвідчується його підписом і печаткою, із зазначенням кількості завантажених місць і вартості кожного вантажного місця.

17.15. Після завантаження вантажу вантажовідправник повинен зачинити контейнер, закріпити ручку замка контейнера дротом діаметром не менше 2 мм, опломбувати контейнер у порядку, передбаченому розділом 9 цих Правил, навісити бирку довжиною 120 - 150 мм і шириною 80 - 100 мм, на якій зазначаються пункти відправлення та призначення вантажу і найменування вантажоодержувача.

17.16. Під час приймання завантаженого контейнера провадиться зовнішній огляд контейнера, перевіряється наявність пломби та її справність, цілісність пломбувального дроту, а також відповідність номера контейнера і відправницького контрольного знака на відтиску пломби номеру контейнера і контрольному знаку, зазначеним у товарно-транспортній накладній.

Не приймаються для перевезення контейнери з невиразними відтисками пломб, а також з неправильно навішеними пломбами, несправні контейнери із слідами розкрадання, зіпсуття або ушкодження вантажу. При виявленні несправності контейнера або пломби, невідповідності номера контейнера і знаків на відтисках пломби та в товарно-транспортній накладній водій (експедитор) зобов'язаний повідомити про це вантажовідправника. Тільки після усунення виявлених недоліків такі контейнери приймаються для перевезення.

17.17. Завантаження контейнерів вантажем у вантажовідправника і вивантаження вантажу із контейнера у вантажоодержувача здійснюються, як правило, після того, як контейнери будуть зняті з автомобіля (автопоїзда).

Зняття завантаженого або порожнього контейнера із рухомого складу, вивантаження та завантаження вантажів у контейнер, установаження навантажених або порожніх контейнерів на рухомий склад здійснюються вантажовідправником і вантажоодержувачем.

За Договором зняття і встановлення контейнерів на рухомий склад може виконуватись Перевізником.

17.18. При завантаженні контейнерів без зняття їх із рухомого складу вантажовідправник повинен розміщати контейнери на рухомому складі дверима до бортів з таким розрахунком, щоб була можливість здійснювати завантаження вантажів та їх вивантаження із контейнерів безпосередньо на рухомому складі.

У разі перевезення неповного комплексу контейнерів їх становлять впритул до переднього борта платформи рухомого складу. Не допускається перевезення порожніх контейнерів з відкритими дверима.

17.19. Спільно з контейнерами у рухомому складі допускається перевезення інших вантажів, які не можуть пошкодити або забруднити контейнер, а також при умові, що ці вантажі не можуть бути пошкоджені контейнерами.

Перевезення людей у кузові автомобіля, де розміщені контейнери, категорично забороняється.

17.20. Вантажоодержувач не має права при прийманні контейнера з вантажем знімати пломбу і розкривати контейнер до проведення його зовнішнього огляду, перевірки пломб і засвідчення приймання контейнера підписом і печаткою (штампом) у товарно-транспортній накладній.

При виявленні несправності контейнера або пломби вантажоодержувач разом із представником Перевізника повинен оформити ці обставини згідно з вимогами розділу 15 цих Правил, після чого зобов'язаний прийняти вантаж.

17.21. За невідповідність наявності вантажу документам на перевезення, недостачу, зіпсуття або ушкодження вантажу, який прибув у несправному контейнері або за несправною пломбою вантажовідправника, відповідальність перед вантажоодержувачем несе Перевізник, який доставив цей вантаж, якщо не доведе, що

недостача, зіпсуття, ушкодження вантажу або невідповідність вантажу документам на перевезення сталися з вини вантажовідправника.

17.22. Після вивантаження вантажу із контейнера вантажоодержувач повинен очистити контейнер від залишків вантажу, а у потрібних випадках провести промивку і дезінфекцію контейнера.

17.23. Допускаються для перевезень в універсальних автомобільних контейнерах окремі небезпечні вантажі: гекс (сухий спирт), целулоїдні іграшки, карбід кальцію, клей гумовий, бітумні і масляні лаки, патрони малокаліберні, кінофотоплівки і червоний фосфор, які потрібно упаковувати в тару, щоб забезпечити їх цілість і безпеку при транспортуванні, за винятком целулоїдних іграшок, які допускаються для перевезення у фабричній упаковці.

17.24. Легкозаймисті і цінні вантажі: вата бавовняна, готовий одяг, килими і килимові вироби, тканини, текстильні і трикотажні вироби перевозяться, як правило, в металевих автомобільних контейнерах з додержанням вимог, що передбачені Правилами перевезень небезпечних вантажів.

17.25. Перед завантаженням легкозаймистих і цінних вантажів вантажовідправник зобов'язаний старанно оглянути контейнер як зовні, так і зсередини (при щільно зачинених дверях) і встановити комерційну придатність контейнера для перевезення даного вантажу, зробити про це відмітку у товарно-транспортній накладній, засвідчивши її своїм підписом і печаткою (штампом).

17.26. Якщо вантажовідправником буде встановлено, що контейнер не придатний для перевезення легкозаймистих і цінних вантажів, він повинен відмовитись від завантаження їх в цей контейнер. Виявлені при огляді щілини і нещільне прилягання дверей в отворі і між стулками дверей, вантажовідправник зобов'язаний запакувати папером на рідкому склі, дерев'яними рейками або фанерою.

## **18. Правила перевезень вантажів на піддонах та у пакетах**

18.1. Піддони призначаються для перевезення штучних вантажів у тарі, упаковці або без неї, які попередньо були сформовані у великі пакети. Вони можуть бути плоскими, ящиковими або іншої конфігурації.

Піддони належать Замовникам як інвентар.

18.2. Вантажовідправник повинен подавати для перевезення:

- вантажі у стандартній упаковці і тарі (цегла, шифер тощо) - на плоских піддонах;
- дрібноштучні, крихкі вантажі, а також з нерівними опорними поверхнями, у недостатньо міцній тарі - на піддонах, обладнаних стояками;
- вантажі без упаковки, вантажі у первинній (цеховій) упаковці (дрібні вироби машинобудування, парфумерної, гумо-технічної промисловості) - в ящикних піддонах.

18.3. Для перевезення вантажів на піддонах у Договорі обумовлюються:

- а) обсяги перевезень вантажів у пакетах;
- б) порядок навантаження і розвантаження піддонів;
- в) порядок повернення піддонів;
- г) окремі умови, які можуть бути характерними для перевезення певних вантажів у пакетах.

18.4. Вантажі у пакетах, які подають для перевезення, слід формувати (укладати) на піддон одним із таких способів: блочним, перев'язом, спеціальним (типу "ялиночка" і т. ін.).

При блочному укладанні вантажу вантажовідправник повинен ув'язувати або скріплювати пакет відповідно до схеми, наведеної в додатку 8.

Якщо пакет складається із дерев'яних ящиків, вантажовідправник повинен скріпити між собою ящики верхнього ряду.

Кріплення виконується за допомогою металевої пакувальної стрічки і цвяхів.

У тих випадках, коли потрібне більш надійне кріплення, пакет цілком обв'язується металевою стрічкою або дротом, які пропускаються під верхнім настилом піддона (додаток 8 малюнок "а").

При кріпленні пакета із картонних коробок вантажовідправник повинен на кути пакета встановлювати прокладки із картону або жерсті (додаток 8 малюнки "б", "в") або застосовувати еластичну стрічку (додаток 8 малюнок "г").

Для кріплення пакета вантажовідправник може використовувати спеціальні пристрої багаторазового застосування (додаток 8 малюнок "д").

Пакети, які вантажовідправник зформував перев'язом, можуть подаватися для перевезення без ув'язування.

18.5. Вантажовідправник може подавати для перевезення пакети з вантажем, які укладені на основу, ребро або на торець, якщо рід вантажу і його форма дозволяють здійснити таке укладання.

Вантажовідправник повинен сформувати пакети заздалегідь, до прибуття автотранспорту.

18.6. Вантажовідправник повинен подавати для перевезення вантажі на піддонах з урахуванням таких вимог:

- розміри пакета слід обмежувати розмірами піддона;

- звис пакета з кожного боку плоского піддона не може перевищувати 30 мм;

- висоту пакета потрібно визначати виходячи із вантажності піддона, стійкості пакета, умов перевезення і складування, а також умов щодо повного використання вантажності рухомого складу і додержання вимог безпеки дорожнього руху.

18.7. Для перевезення вантажів на піддонах Перевізник повинен надавати автомобілі (автопоїзди) з бортовою платформою або автомобілі-фургони.

18.8. Стандартні піддони на рухомому складі розміщують відповідно до схеми, яка наведена в додатку 5.

18.9. Вантажовідправник повинен забезпечити механізоване вантаження пакетованих вантажів.

18.10. Знімання порожніх піддонів з рухомого складу, формування (укладання) пакетів, навантаження їх на рухомий склад і кріплення виконує вантажовідправник, а знімання із рухомого складу піддонів з вантажем, розформування (розбирання) пакетів, навантаження на рухомий склад порожніх піддонів - вантажоодержувач.

Знімання і навантаження піддонів на рухомий склад може виконувати Перевізник відповідно до Договору.

18.11. Перевізник приймає для перевезення від вантажовідправника і видає вантажоодержувачу вантажі на піддонах, які перевозяться автомобілями з бортовою платформою або автомобілями-фургонами декільком вантажоодержувачам, без розбирання пакета по кількості і стандартній масі вантажних місць або по масі, яка зазначена на вантажних місцях.

Перевізник приймає і видає вантажі на піддонах, які перевозяться автомобілями-фургонами одному вантажоодержувачу, тільки за пломбою вантажовідправника.

18.12. При оформленні товарно-транспортної накладної вантажовідправник зобов'язаний зазначити:

а) найменування пакетованого вантажу;

б) кількість пакетів, вид упаковки окремих місць, тип піддона;

в) масу вантажу в пакеті, виходячи із стандартної маси або маси, яка зазначена на вантажних місцях без урахування маси піддонів;

г) загальну масу, яка складається із маси вантажу і маси піддонів.

18.13. Після розформування пакетів вантажоодержувач відповідно до його домовленості з вантажовідправником або за наявності запису в товарно-транспортній накладній зобов'язаний повернути власнику порожні піддони у справному стані.

## **19. Правила перевезень продукції сільського господарства**

## **19.1. Правила перевезень зернових вантажів**

19.1.1. Зерно перевозять тарним або безтарним способом рухомим складом з бортовими, самоскидними та спеціальними кузовами.

19.1.2. Не допускаються до перевезення зернові вантажі в тарі: вологістю більше 15 %; ті, що знаходяться у стані самозігрівання; заражені шкідниками, що водяться у коморі; недегазовані, якщо вони зазнали перед навантаженням газової дезінсекції; ті, що мають сліди підмочування; без належного відправницького маркування на мішках; у нестандартній або несправній тарі; без якісних посвідчень.

19.1.3. Кількість прийнятих і зданих зернових вантажів облічують по кількості місць і стандартній масі мішка - згідно з даними, що зазначаються вантажовідправником у товарно-транспортній накладній, або шляхом зважування.

19.1.4. Основною тарою для зернових вантажів можуть бути цупкі, сухі, не прілі мішки, не заражені шкідниками і без сторонніх запахів.

19.1.5. Під час вантажних операцій забороняється кидати та тягнути мішки, застосовувати гаки та відбирати проби способами, що доводять до пошкодження мішків. Мішки з зерновими вантажами слід навантажувати та розвантажувати за допомогою рослинних стропів, вантажних сіток з рослинного троса та вантажних площадок (піддонів).

19.1.6. Форма організації робіт при перевезенні зерна від комбайнів на токи сільгоспвиробників визначається за погодженням сторін.

19.1.7. Готуючи рухомий склад для перевезень зерна насипом, Перевізники або Замовники, згідно з Договором, забезпечують ущільнення в місцях з'єднання підлоги та бортів кузова, а також нарощування бортів кузова до висоти 1,0 - 1,1 м.

Рухомий склад для перевезення зерна від сільгоспвиробника на приймальні пункти має бути обладнаний запонами, які надаються Замовниками. Прикріплення запон до кузова рухомого складу до початку перевезень виконується Перевізниками.

19.1.8. Приймання та здача зерна здійснюється Перевізниками за вагою.

З метою встановлення ваги зерна приймальні пункти та сільгоспвиробники повинні за кожною їздкою виконувати зважування рухомого складу з вантажем та без вантажу.

При перевезенні зерна з ланів на токи сільгоспвиробників зважування рухомого складу з вантажем і без вантажу виконується на токах.

19.1.9. При механізованому вивантаженні зерна на приймальних пунктах перекидачами водій зобов'язаний встановити автомобіль (автопоїзд) на перекидач, загальмувати його та вийти з кабіни.

## **19.2. Правила перевезень картоплі та овочів**

19.2.1. Цим розділом Правил передбачаються умови перевезень картоплі та овочів:

- від сільгоспвиробників, заготівельників до підприємств торгівлі, громадського харчування та овочесховищ;
- із овочесховищ до підприємств торгівлі та громадського харчування.

Умови міжміських перевезень картоплі та овочів передбачені Правилами перевезень швидкопсувних вантажів автомобільним транспортом у міжміському сполученні.

19.2.2. При перевезеннях картоплі та овочів Перевізники, вантажовідправники і вантажоодержувачі зобов'язані вживати заходів по охороні їх від механічних пошкоджень, а також від атмосферних опадів, впливу низьких та високих температур.

19.2.3. Вантажовідправник повинен подати вантаж, що підлягає перевезенню, у справній, чистій, сухій, без зайвих запахів тарі (додаток 9).

19.2.4. Картопля та овочі, що відправляються сільгоспвиробником і заготівельниками, можуть прийматися для перевезення у нестандартній тарі, яка забезпечує їх цілість при транспортуванні.

19.2.5. Рухомий склад для перевезень картоплі та овочів Перевізники вибирають з урахуванням температури зовнішнього повітря і тривалості перевезення.

19.2.6. Автомобілі з бортовою платформою, що надаються Перевізниками для перевезень картоплі та овочів, мають бути забезпечені брезентом і вірьовками.

При постійних перевезеннях капусти борти автомобілів і причепів мають бути нарощені до висоти 1,4 м, а при доставці інших овочів і картоплі - до висоти 0,9 м від підлоги кузова.

19.2.7. Вантажовідправник повинен класти ящики, мішки, лантухи з овочами і картоплею в кузовах автомобілів щільними рядами без проміжків поміж вантажними місцями.

19.2.8. Приймання від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу картоплі та овочів виконуються Перевізниками за масою відповідно до товарно-транспортної накладної.

При перевезеннях картоплі та овочів в автомобілях-фургоні на адресу одного вантажоодержувача вантаж може відправлятися за пломбою вантажовідправника.

19.2.9. При перевезеннях картоплі та овочів в одному автомобілі декільком вантажоодержувачам вантажовідправник зобов'язаний розміщати їх у кузові так, щоб забезпечити розвантаження всього асортименту вантажів кожному адресату, і виписувати товарно-транспортні накладні кожному вантажоодержувачу.

### **19.3. Правила перевезень цукрових буряків**

19.3.1. Цим розділом Правил передбачаються умови доставки цукрових буряків з полів сільгоспвиробників на приймальні пункти.

19.3.2. У договорах на перевезення цукрових буряків автомобільним транспортом повинна передбачатися можливість використання рухомого складу у зворотному напрямку для перевезень жому.

У разі перевезення жому кузов рухомого складу повинен бути ущільнений для запобігання витіканню рідини на проїзну частину дороги.

19.3.3. Форма організації роботи при перевезенні цукрових буряків з полів на приймальні пункти визначається спільно Перевізником і Замовником.

19.3.4. Робота автомобільного транспорту при перевезенні цукрових буряків виконується за годинним графіком, який розробляється приймальними пунктами і погоджується Перевізниками і сільгоспвиробниками.

19.3.5. Сільгоспвиробники надають Перевізникам товарно-транспортні накладні згідно з установленою формою, оформляють у встановленому порядку всі реквізити, відмічають фактичний час прибуття автомобіля під навантаження та відправки після навантаження.

19.3.6. Цукрові буряки перевозять безтарним способом автомобілями з бортовою платформою та автомобілями-самоскидами.

19.3.7. Підготовка рухомого складу для перевезення цукрових буряків передбачає нарощування бортів до висоти 1,0 - 1,2 м від підлоги кузова.

19.3.8. Приймання від сільгоспвиробників цукрових буряків та здача їх на приймальні пункти здійснюються Перевізниками за масою.

Для визначення маси цукрових буряків приймальні пункти та сільгоспвиробники за кожною їздкою зважують рухомий склад з вантажем і без вантажу. За відсутністю вагів у сільгоспвиробника зважування провадиться тільки на приймальному пункті.

19.3.9. При здійсненні механізованого вивантаження цукрових буряків на приймальних пунктах буртоукладальниками водій зобов'язаний встановити автомобіль (автопоїзд) на буртоукладальник, загальмувати його та вийти з кабіни.

### **19.4. Правила перевезень свіжих фруктів, ягід,**

## **винограду та баштанних культур**

19.4.1. Цим розділом Правил передбачаються умови перевезень свіжих фруктів, ягід, винограду та баштанних культур:

- від сільгоспвиробників та заготівельників на підприємства торгівлі, харчування та в овочесховища;
- із овочесховищ на підприємства торгівлі і харчування.

Умови міжміських перевезень фруктів, ягід, винограду та баштанних культур передбачені Правилами перевезень швидкопсувних вантажів автомобільним транспортом у міжміському сполученні.

19.4.2. При перевезенні фруктів, ягід, винограду та баштанних культур Перевізники, вантажовідправники та вантажоодержувачі зобов'язані вживати заходів по охороні їх від механічних пошкоджень, атмосферних опадів, впливу низьких і високих температур.

19.4.3. Фрукти, ягоди, виноград і баштанні культури перевозять в рефрижераторах, ізотермічних автомобілях, автомобілях-фургонів або автомобілях (автопоїздах) з бортовою платформою.

Рухомий склад для перевезень фруктів, ягід, винограду та баштанних культур Перевізники вибирають з урахуванням температури зовнішнього повітря і тривалості перевезення.

Рухомий склад, що надається Перевізниками для перевезень фруктів, ягід, винограду і баштанних культур, має бути чистим, без зайвих запахів, а з бортовою платформою також забезпечений брезентом і вірвочками.

19.4.4. Вантажовідправник повинен подавати фрукти, ягоди, виноград та баштанні культури, які належить перевезти, чистими, непошкодженими механічно, шкідниками та захворюваннями, однаковими за ступінню зрілості, упакованими у справну, чисту, суху, з гладкою внутрішньою поверхнею, без зайвих запахів тару, що зазначена в додатку 10.

19.4.5. У період масових заготівель і реалізації допускається доставка яблук, кавунів, динь, гарбузів і кабачків навалом.

Перевізники за Договором повинні нарощувати борти автомобілів і причепів до висоти 1,4 м від підлоги кузова.

При перевезенні кавунів і стійких сортів динь без тари на підлогу кузова Замовником кладеться підстилка з шару соломи заввишки не менше 10 см або рогожі, мати, брезент, мішковина тощо.

Висота навантаження кавунів повинна бути не більше 1,3 - 1,4 м. Дині складаються рядами, не більше 5 рядів. Кожний ряд прокладається шаром соломи або іншим пакувальним матеріалом.

19.4.6. Вантажовідправник повинен складати вантажні місця з фруктами, ягодами, виноградом і баштанними культурами в кузовах автомобілів щільними рядами без проміжків між ними.

19.4.7. При перевезенні фруктів у відкритих ящиках, не забитих кришками, між рядами ящиків прокладається дерев'яний щит за розміром кузова або декілька щитів відповідно меншого розміру.

Ящики укладаються так, щоб верхній ряд не виступав вище бортів кузова автомобіля більше ніж на половину своєї висоти. При потребі ящики перев'язуються вірвочкою та вкриваються брезентом.

19.4.8. Ягоди у легкій тарі при перевезенні укладаються в контейнери, клітки або скріплюються в паки.

19.4.9. Приймання від вантажовідправників і здача вантажоодержувачам фруктів, ягід, винограду та баштанних культур здійснюються Перевізником за масою.

При перевезенні у контейнерах або автомобілях-фургонів на адресу одного вантажоодержувача вантаж може відправлятися за пломбою вантажовідправника.

19.4.10. При перевезенні фруктів, ягід, винограду та баштанних культур в одному автомобілі декільком вантажоодержувачам вантажовідправник повинен розмістити їх у кузові так, щоб забезпечувалось вивантаження всього асортименту вантажів, адресованого кожному вантажоодержувачу, а також виписувати товарно-транспортні накладні кожному вантажоодержувачу.

## **19.5. Правила перевезень тварин, птиці, бджіл**

19.5.1. Цим розділом Правил передбачаються умови перевезення тварин і птиці на підприємства м'ясної промисловості, відгодівельні пункти, молочно-товарні та племінні ферми, птахоферми та інші внутрішньогосподарські об'єкти.

19.5.2. Перевізники, вантажівідправники та вантажоодержувачі при перевезенні тварин і птиці зобов'язані дотримувати діючих ветеринарно-санітарних правил.

19.5.3. Для перевезення тварин і птиці Перевізники зобов'язані надавати спеціалізований рухомий склад (скотовози), а при відсутності його - автомобілі з бортовою платформою, спеціально обладнані для перевезення тварин і птиці.

Перевезення тварин і птиці на автомобілях-самоскидах, а також на автомобілях з бортовою платформою після перевезення отруйних речовин і хімікатів без попередньої санітарної обробки рухомого складу забороняється.

19.5.4. Автомобілі з бортовою платформою, що призначені для перевезення тварин і птиці, обладнуються вантажівідправником або Перевізником за взаємною домовленістю дерев'яними щитами або металевими ґратами і приладдям для прив'язування тварин. Довжина стійл для коней і великої рогатої худоби 2,2 - 3,0 м, ширина 0,8 - 1,2 м, висота бокових поперечних перегородок 1,2 - 1,9 м від підлоги кузова.

Для захисту тварин і птиці під час перевезень у несприятливих кліматичних умовах (сильна спека, вологість, мороз) автомобілі обладнуються наметами або тентами.

Кузов та його обладнання не повинні мати цвяхів або інших гострих предметів, що стирчать назовні та можуть поранити тварин і птицю. Підлога кузова має бути цілою, без щілин.

19.5.5. Спеціалізований рухомий склад для перевезення тварин і птиці має відповідати вимогам ветеринарно-санітарних правил.

Вантажівідправник повинен забезпечити покриття підлоги кузова як спеціалізованого рухомого складу, так і бортового шаром підстилки (із тирси, соломи тощо).

Водій (експедитор) при перевезенні тварин і птиці повинен стежити за достатнім захистом тварин від впливу низьких і високих температур.

Водій, починаючи рух транспортного засобу, повинен здійснювати його без ривків, не допускати різкого гальмування, а по неякісних дорогах - тримати швидкість, яка не допускала б значних вертикальних переміщень.

19.5.6. Вантаження і вивантаження тварин здійснюється безпосередньо з землі або з вантажно-розвантажувальних майданчиків, обладнаних естакадами, рампами або трапами.

19.5.7. Вантажівідправник завантажує в один автомобіль тварин однорідних за видом і статтю.

У разі потреби перевезень тварин різного виду і статі в одному автомобілі, вантажівідправник повинен обладнати кузов додатковими перегородками.

Велику рогату худобу та коней ставлять у кузові автомобіля головою вперед і прив'язують. Перевозити коней дозволяється тільки розкованими.

Молодняк великої рогатої худоби та інших тварин, а також вівці, кози, свині можуть перевозитись без прив'язування, але в такій кількості, щоб усі тварини могли лежати в кузові автомобіля; при цьому вантажівідправник повинен обладнати кузов перегородками, щоб не допустити скупчення тварин на підйомах, спусках, при гальмуванні тощо.

19.5.8. Норми та способи вантаження тварин і птиці в рухомий склад устанавлюються вантажівідправником, виходячи з умов перевезень (типу рухомого складу, виду та віку тварин і птиці, відстані перевезень, пори року, стану доріг тощо) з урахуванням найповнішого використання вантажності автомобілів та забезпечення схоронності тварин і птиці (додаток 11).

19.5.9. При перевезенні тварин і птиці вантажівідправник зобов'язаний видати Перевізнику (експедитору) ветеринарне свідоцтво встановленої форми, а у разі потреби - і дозвіл карантинної служби.

19.5.10. Для супроводження тварин і птиці вантажівідправник зобов'язаний призначити експедитора. За домовленістю сторін функції експедитора може виконувати водій.



19.5.11. Експедитор приймає тварин і птицю для перевезення, здійснює нагляд за ними в дорозі, поїння, годування, безпосередню охорону тварин і птиці, а також здачу їх вантажоодержувачу.

19.5.12. Якщо термін перевезення тварин і птиці перевищує 6 годин, вантажовідправник зобов'язаний забезпечити їх кормами.

19.5.13. Вантажовідправник повинен подавати птицю та кроликів, що підлягають перевезенню, у клітках, обладнаних відповідним чином. Дно кліток має бути щільним, гноївконепроникним.

19.5.14. Клітки з птицею встановлюються в кузові автомобіля таким чином, щоб забезпечити в кожній клітці вільну циркуляцію повітря.

Після навантаження кліток вантажовідправник повинен надійно закріпити їх у кузові автомобіля.

19.5.15. Перевізник не несе відповідальності за падіж тварин і птиці під час транспортування через хворобу, неправильне розміщення та кріплення їх в рухомому складі, невідповідність температури повітря умовам перевезень окремих видів тварин і птиці.

19.5.16. Якщо в процесі транспортування виявлені захворювання чи падіж тварин або птиці, експедитор зобов'язаний показати для огляду найближчій ветеринарній установі всіх тварин і птицю.

19.5.17. Після вивантаження тварин і птиці очищення, промивку та дезінфекцію кузова рухомого складу, додаткового обладнання та приладдя, що застосовувались при перевезенні, виконує вантажоодержувач.

19.5.18. Бджіл перевозять у вуликах або фанерних пакетах тільки в літній або перехідні періоди у супроводі експедиторів вантажовідправника.

При перевезенні в автомобілях-фургонах вулики встановлюють ярусами так, щоб вентиляційні отвори не були затулені, а між рядами був прохід для експедитора. Для стійкості пакети або вулики скріплюються дошками на цвяхах, а ряди біля проходу закріплюють вертикальними брусами.

19.5.19. Оптимальна температура при перевезенні бджіл +8 град. В автомобілях-фургонах перевезення бджіл допускається у перехідний період при температурі зовнішнього повітря не більш як +10 град.

## **19.6. Правила перевезень силосної маси**

19.6.1. Силосну масу перевозять безтарним способом автомобілями-самоскидами. За погодженням Перевізника і вантажовідправника силосну масу можна перевозити бортовими автомобілями. У цьому випадку вантажовідправник повинен обладнати автомобілі з бортовою платформою розвантажувальними пристроями (сітками, скрібками, щитами тощо).

19.6.2. Підготовка рухомого складу для перевезення силосної маси передбачає нарощування бортів кузовів до висоти 1,3 - 1,5 м від підлоги кузова.

19.6.3. Форма організації робіт при перевезенні силосної маси з полів на місця силосування визначається за погодженням сторін.

19.6.4. Обсяги перевезень силосної маси визначаються Перевізником і Замовником шляхом контрольного зважування автомобілів з вантажем і без вантажу.

## **19.7. Правила перевезень іншої продукції сільського господарства**

19.7.1. Шкіра, шкура (суха та мокросолена), пух і перо під час перевезення потребують додержання певних режимів температури й вологості.

Цей вантаж боїться високих температур, вогкості, зволоження.

19.7.2. Шкіряна, хутрова та інша сировина повинна мати на шкірах установлений знак ветсаннагляду про дослідження її на сибірську виразку. Навіть при наявності цих знаків і санітарних сертифікатів, що супроводжують вантаж, вантажники зобов'язані користуватися рукавицями.

19.7.3. Специфіка перевезення шкіряної і шубно-хутрової сировини автомобільним транспортом визначається відповідними стандартами, згідно з якими цю сировину спаковують в тюки без обгортання в пакувальну тканину.

19.7.4. Для транспортування шкіряної та шубно-хутрової сировини використовуються фургони або бортові автомобілі з обов'язковим накриттям вантажу брезентом.

19.7.5. Згідно з вимогами ветеринарного законодавства після виконання перевезень шкіряної сировини рухомий склад підлягає санітарній обробці.

19.7.6. Допускається транспортування шкіряної сировини та овчини автотранспортом на піддонах, що перев'язані вірвовкою. Маса тюка не повинна перевищувати 40 - 50 кг, піддона - 1000 кг.

19.7.7. Допускається при здійсненні міських перевезень транспортування шкіряної сировини (шкір) навалом.

Окремі шкіри навантажуються плазом з сепарацією нижніх рядів. Для сепарації використовують дошки, мати і брезенти.

Для кращого використання вантажопідйомності автомобіля доцільно на сухі шкіри навантажити сухий кіповий вантаж, який з умов перевезення можна перевозити зі шкірами.

19.7.8. Шкури мокросолені перевозять у бочках, кіпах, в'язках та окремо (без тари). Забороняється перевезення шкур разом із сухими вантажами та вантажами, які сприймають сторонні запахи.

Мокросолені шкури мають бути надійно захищені від атмосферних опадів. Забороняється в сепарації або в настилі підлоги кузова використовувати дубові дошки.

19.7.9. Після вивантаження мокросолених шкур кузов автомобіля вимивають водою під великим тиском.

19.7.10. Вовну перевозять двох видів: миту і немиту (жирну). Забороняється перевозити обидва види вовни разом.

Перед вантаженням вовни слід вимагати ветеринарне свідоцтво (сертифікат) і дотримувати умов безпеки під час роботи з вовною.

Забороняється подавати для перевезення вологу або мокру вовну.

Забороняється вантажити вовну на вологий або жирний вантаж.

Вовна має здатність до самозаймання і легко займається від зовнішніх джерел вогню. Ця здатність посилюється при зіткненні з нафтопродуктами, харчовими маслом, олією та жирами. При вантаженні та вивантаженні вовни слід вживати заходів щодо пожежної безпеки.

19.7.11. Волосся тварин перевозять спресованим у кіпи або у мішках.

При перевезенні волосся обов'язкова наявність ветеринарно-санітарного свідоцтва встановленої форми.

19.7.12. До перевантаження вантажу допускаються робітники, які мають спеціальні щеплення, забезпечені спецодягом та пройшли відповідний інструктаж.

## **20. Правила перевезень продукції лісової, деревообробної і целюлозно-паперової промисловості**

### **20.1. Правила перевезень лісоматеріалів і пиломатеріалів**

20.1.1. Перевізники, в залежності від довжини лісу (хлистів, сортиментів, довгоття, короття) і пиломатеріалів, що подаються для перевезення, повинні надавати обладнаний коніками спеціалізований рухомий склад або автомобілі з бортовою платформою. Ув'язувальні засоби (ланцюги, троси) надаються Замовником.

Для перевезення лісу і пиломатеріалів гірськими дорогами причепа та причепа-розпуски мають бути обладнані гальмами.

20.1.2. У разі використання одноразових засобів пакетування пиломатеріалів за допомогою брусково-дротяної обв'язки пакет має бути ув'язаний відповідно до рекомендацій додатка 12.

20.1.3. За відсутності спеціалізованого рухомого складу Замовник за згодою Перевізника чи Перевізник за Договором може обладнати рухомий склад, що надається для перевезень лісу і пиломатеріалів, коніками та іншим

приладдям (шипам чи гребінками протикування), які відвертають можливість зрушення лісу і пиломатеріалів на кабіну. За кабіною для захисту її від ударів торцями колод чи хлестів встановлюються щити.

20.1.4. Вантажовідправник повинен забезпечувати на вантажних пунктах вільне маневрування і роз'їзд лісовозів будь-якої вантажності.

20.1.5. Вантаження лісу і пиломатеріалів на рухомий склад та їх кріплення здійснює вантажовідправник, а зняття кріплення і розвантаження лісу і пиломатеріалів - вантажоодержувач.

20.1.6. На рухомий склад укладають пиломатеріали одного сортименту і довжини; при укладанні необрізних дошок, обабіла і сильно збіжистих колод - чергують товсті кінці з тонкими, а широкі з вузькими.

20.1.7. Дозволяється перевозити здорову деревину в автомобілях, на яких перед цим перевозився заражений грибками ліс, тільки за умови ретельної очистки кузова автомобіля від гамузу та сміття і дезінфекції його розчином антисептика, яку виконує Замовник.

20.1.8. Елементи конструкцій та виробів, просочені антисептиками проти загнивання і запалення у процесі експлуатації, при транспортуванні слід захищати від атмосферних опадів, тобто закривати пергаміном, толем чи кількома рядами непросоченого пиломатеріалу.

20.1.9. Вантажно-розвантажувальні операції з просоченими виробами виконуються механізованим способом.

Не допускається участь водія у вантажно-розвантажувальних роботах, крім випадків, коли перевезення лісу і пиломатеріалів здійснюється лісовозними поїздами, що обладнані індивідуальними навантажувальними засобами.

20.1.10. Вантажовідправник повинен розташовувати ліс і пиломатеріали рівномірно між кониками автомобіля і причіпного складу. Комлі мають бути вирівнені. Висота вантажу на автомобілі не може перевищувати висоту вантажу на розпуску більш як на 100 мм під час перевезення сортиментів і на 300 мм під час перевезення хлестів.

20.1.11. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу лісу і пиломатеріалів здійснюються Перевізником за об'ємом, а під час перевезення пакетним способом - за кількістю вантажних місць (пакетів).

20.1.12. Для перевезення лісу і пиломатеріалів допускаються тільки водії, які пройшли інструктаж з техніки безпеки й особливостей перевезень лісу і пиломатеріалів.

## **20.2. Правила перевезень тари**

20.2.1. Цим розділом Правил передбачаються умови перевезень дерев'яної і полімерної тари з підприємств торгівлі і громадського харчування на тароремонтні підприємства, з тароремонтних підприємств і підприємств - виготовлювачів тари - споживачам, а також умови перевезень скляної тари з підприємств торгівлі і громадського харчування, приймальних пунктів - споживачам.

20.2.2. Умови перевезення поворотної тари (інвентарної тари, скляного посуду тощо) передбачаються Договором про перевезення вантажів у поворотній тарі, що укладається Перевізником і Замовником.

Доставка поворотної тари вантажовідправникам при міських перевезеннях здійснюється за кільцевими (збірними) маршрутами, як правило, автомобілями, що доставили вантаж, якщо вони не залучаються для перевезення інших вантажів у зворотному напрямку за раціональними маршрутами.

20.2.3. Перевезення дерев'яної тари з підприємств торгівлі і громадського харчування на тарозбираючі підприємства виконуються Перевізниками за Договорами з цими тарозбираючими підприємствами.

20.2.4. Перевізники повинні надавати для перевезення тари спеціалізований рухомий склад (таровози) або автомобілі з бортовою платформою з нарощеними бортами.

20.2.5. Приймання для перевезення і здача дерев'яної і полімерної тари здійснюються Перевізником за загальною кількістю місць, а скляної тари - за загальною кількістю стандартно-заповнених посудом ящиків чи корзин.

20.2.6. Перевізники не несуть відповідальності за якісний стан тари (наявність на стандартній тарі щербинок, відколів, посічень).

20.2.7. Вантажовідправники складану і розбірну дерев'яну тару повинні подавати для перевезення складеною, у щитках, що спакзовані комплектно в паки або в комплектах деталей. Для забезпечення міцності ув'язки кожна пака

перев'язується дротом чи шпагатом. Ящики трапецієвидної форми укладаються в кузові автомобіля один в один, а кришки спаковуються окремо.

20.2.8. Для охорони тари від поломок при транспортуванні відправники тари повинні укласти бочки, ящики дощаті та іншу важку тару на спід кузова автомобіля, а більш легку - зверху.

20.2.9. При перевезенні одним автомобілем тари різної номенклатури на адресу одного чи кількох одержувачів, вантажовідправник повинен завчасно до прибуття автомобіля під завантаження підгрупувати тару за вантажоодержувачами, здійснювати завантаження на одному посту і виписати товарно-транспортні накладні кожному одержувачу.

20.2.10. Підприємства, що виготовляють і ремонтують тару, повинні забезпечити прибирання під'їзних шляхів, місць завантаження і розвантаження тари, щоб уникнути пошкодження автомобільних шин гострими предметами.

20.2.11. Для здійснення безперешкодного завантаження і розвантаження тари вантажовідправники і вантажоодержувачі повинні забезпечити вільний проїзд автомобілів до місць складування тари.

### **20.3. Правила перевезень меблів**

20.3.1. Правилами передбачаються умови перевезень меблів з підприємств-виготовлювачів, баз (складів) торгових організацій на інші бази, в магазини та споживачам.

20.3.2. Під час перевезення меблів Замовник та Перевізник повинні вживати заходів щодо забезпечення цілості вантажу, не допускаючи пошкодження меблів (ударів, подряпин, відколів) і попадання на них атмосферних опадів та пилу.

20.3.3. Перевезення меблів здійснюється тарним і безтарним способами.

20.3.4. Перевізник для безтарного перевезення меблів повинен надавати, як правило, автомобілі-фургони, які обладнані всередині спеціальним приладдям, що забезпечує цілість виробів (м'які джгути-прокладки, напівм'які та м'які валики).

20.3.5. За відсутності спеціалізованих автомобілів-фургонів допускається перевезення меблів безтарним способом на автомобілях з бортовою платформою.

Обладнання автомобілів з бортовою платформою приладдям, що забезпечує цілість меблів (брзент, вірвовки), здійснюється Замовником чи Перевізником за Договором.

20.3.6. Перевезення меблів у тарі здійснюється в автомобілях-фургонах чи автомобілях з бортовою платформою.

20.3.7. Перед подачею для перевезення меблів у тарі чи упаковці Замовник зобов'язаний завчасно замаркувати кожне вантажне місце.

20.3.8. Завантаження і розміщення меблів у кузові, кріплення та ув'язку повинен здійснювати Замовник.

20.3.9. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача меблів вантажоодержувачу здійснюються Перевізником за найменуванням і кількістю місць.

### **20.4. Правила перевезень продукції целюлозно-паперової промисловості**

20.4.1. Цими правилами передбачаються умови перевезення продукції целюлозно-паперової промисловості з підприємств, які її виготовляють, до споживачів, а також - в інших випадках, коли вона перевозиться від вантажовідправників до вантажоодержувачів.

20.4.2. Кіпи целюлози мають бути обгорнуті небіленою целюлозою і затягнуті поясами із сталльної стрічки або сталльного дроту.

20.4.3. Замовник зобов'язаний подавати для перевезення папір - в рулонах, упакованих в декілька шарів міцного пакувального паперу, та в листах, упакованих в дерев'яні ящики або в два щити; целюлозу - у вигляді пластин, спакованих в кіпи.

Ящики та щити мають бути обв'язані сталльною пакувальною стрічкою.

При перевезеннях листового паперу у контейнерах допускається м'яке упакування його в кіпи.

20.4.4. Маркування паперу має відповідати вимогам розділу 7 цих Правил.

20.4.5. Перевізник повинен надавати для перевезення паперу автомобілі (автопоїзди) з бортовою платформою, що забезпечені брезентом і вірьовками. Борти автомобілів та причепів при потребі можуть бути нарощені.

Підготовка кузова автомобіля для приймання паперу і паперових виробів полягає в сухому очищенні кузова, а після перевезення вантажів, що пилять, і вантажів, що залишили брудні сліди, - митті та просушуванні.

20.4.6. Рулони складаються в кузові автомобіля (автопоїзда) рядами як на бокову поверхню, так і на торець.

Під час укладання рулонів на бокову поверхню крайні рулони нижнього ряду закріплюються клинами, що мають кут загострення 30 - 40 град. Не допускається закріплення рулонів непристосованими клинами, цеглинами тощо.

Під час укладання другого і третього ряду рулонів на дощаті містки крайні рулони в цих рядах також закріплюються клинами.

При вирівнюванні неправильно укладених рулонів чи вантажних місць в щитках забороняється користуватися металевими важелями, гачками, ломачами та іншими предметами, що мають гострі кінці.

20.4.7. Замовники повинні оснащувати пункти вантаження і розвантаження паперу містками, трапами, піддонами, пересувними засобами малої механізації, візками, електронавантажувачами.

20.4.8. Приймання для перевезення від вантажовідправника та здача вантажоодержувачу паперу здійснюються Перевізником за кількістю місць і масою, зазначеною на вантажних місцях і в товарно-транспортних накладних.

Приймання і здача целюлози виконуються рахуванням місць.

## **21. Правила перевезень навалочних вантажів (руди металічної, вугілля, коксу)**

21.1. Не дозволяється перевозити руду різних сортів на одному автомобілі.

21.2. Замовник зобов'язаний забезпечити водія засобами захисту, коли подає для перевезення руду, яка випаровує отруйні речовини (свинцеві, цинкові тощо).

21.3. Не допускається перевезення сухої руди у відкритих автомобілях з метою запобігання утворенню пилу під час руху автомобіля.

21.4. Перевізник за Договором може взяти на себе обладнання самоскидних кузовів системою підігрівання кузова.

21.5. Для вантаження навалочних вантажів Замовник повинен надавати навантажувальні механізми з об'ємом ковша не більше 1/3 об'єму кузова автомобіля (причепа).

21.6. Під час вантаження навалочних вантажів у кузов автомобіля (причепа) ківш навантажувального механізму має знаходитись на висоті не більше ніж 0,5 м від днища кузова.

21.7. Замовник або Перевізник (хто передбачений Договором) після розвантаження повинен очистити кузов автомобіля від залишків вантажу.

21.8. Під час вантаження навалочних вантажів водію не дозволяється знаходитись у кабіні автомобіля, а вантажовідправнику забороняється переміщати вантаж над кабіною автомобіля; вантаження в кузов автомобіля слід проводити тільки збоку або ззаду.

21.9. Замовник погоджує з Перевізником та зазначає в Договорі порядок повідомлення водія (звуковим або світловим сигналами) про початок подавання автомобіля для завантаження, а також способи позначення місця встановлення автомобіля для завантаження (вішками, знаками, покажчиками).

Після закінчення завантаження автомобіль може прямувати до місця розвантаження тільки після дозволу машиніста екскаватора.

21.10. Замовник повинен забезпечити безпечне виконання робіт у кар'єрах:

- огорожувати проїзну частину дороги всередині кар'єру з боку нижнього відкосу земляним валом або захисною стіною;

- при затяжних уклонах доріг (більше ніж 0,06) створювати горизонтальні майданчики з уклоном 0,02 та довжиною не менше ніж 50 м і не більше ніж через кожні 600 м довжини затяжного уклону;
- на навантажувальних майданчиках, що мають уклони, встановлювати упори під колеса автомобілів;
- прибирати шматки руди, вугілля тощо, які попадають під колеса автомобіля і становлять перешкоду для його руху;
- поливати в разі потреби поверхню дороги всередині кар'єру для видалення пилу, а також утримувати під'їзні шляхи до місць вантаження у справному стані.

21.11. Замовник повинен не допускати концентрації газів у кар'єрі вище встановленої норми.

21.12. Замовник повинен узгодити графік подання рухомого складу з графіком підривних робіт і ремонтом навантажувальних механізмів.

21.13. Приймання для перевезення від вантажовідправника та здача вантажоодержувачу навалочних вантажів провадяться Перевізником за масою.

21.14. Вугілля завантажують навалом тільки одного класу і марки з рівномірним розподілом у кузові автомобіля. Категорично забороняється перевозити вугілля разом з горючими і вибуховими речовинами. Не допускається вантаження теплого (вище 35 град.) вугілля.

21.15. Кокс перевозять так само, як і вугілля. При цьому треба враховувати, що кокс має велику здатність до поглинання вологи і збільшення через це своєї маси (до 20 %).

## **22. Правила перевезень мінеральної сировини, мінерально-будівельних матеріалів та виробів**

### **22.1. Правила перевезень матеріалів мінерально-будівельних природних**

22.1.1. Правилами передбачаються умови перевезень нерудних будівельних матеріалів (піску, піщано-гравійної суміші, гальки, гравію, щебеню, вапняку, крейди, шлаку, каменю та їх відходів, керамзиту) і ґрунту (в тому числі рослинної землі, глини, торфу).

22.1.2. При перевезенні нерудних будматеріалів і ґрунту з об'ємною масою менш як 1,5 т/куб. м Перевізники зобов'язані наростити борти автомобілів на висоту не менше ніж 200 мм.

22.1.3. Перевізники за Договором можуть взяти на себе обладнання кузовів автомобілів системою підігрівання.

22.1.4. Для вантаження нерудних будівельних матеріалів і ґрунту Замовник повинен надавати навантажувальні механізми з об'ємом ковша не більш як 1/3 об'єму кузова автомобіля.

Під час вантаження нерудних будівельних матеріалів і ґрунту в кузов автомобіля ківш навантажувального механізму повинен знаходитись на висоті не більш як 1 м від борта кузова автомобіля.

22.1.5. Замовник після розвантаження повинен очистити кузов автомобіля від залишків вантажу.

22.1.6. Інструктування з техніки безпеки водіїв автомобілів, що працюють в кар'єрі, проводиться власником кар'єру або уповноваженим ним органом спільно з Перевізником. Водіям видається посвідчення на право роботи у кар'єрі.

### **22.2. Правила перевезень глиняної та силікатної цегли**

22.2.1. Перевезення цегли доцільно здійснювати пакетним способом: на піддонах чи без піддонів із захисними пристроями.

22.2.2. Вантажовідправник повинен надавати для перевезення цегли піддони і бруски, стрічкові огорожі і приладдя для кріплення і роз'єднання пакетів.

За Договором Перевізник може взяти на себе виготовлення й установлення такого приладдя на рухомий склад.

Повернення піддонів і брусків вантажовідправнику здійснюється Перевізником або Замовником за домовленістю.

22.2.3. При перевезенні цегли на піддонах вантажовідправник зобов'язаний до прибуття рухомого складу для завантаження забезпечити складання вантажу на піддони. Типи і параметри піддонів повинні відповідати державному стандарту. Не допускається вантаження пакета, якщо з його нижнього ряду, кутів і торцевих сторін випали цеглини.

22.2.4. Приймання для перевезення від вантажовідправника та здача вантажоодержувачу цегли здійснюються Перевізником за кількістю стандартно заповнених пакетів. Вантажовідправник у товарно-транспортній накладній зобов'язаний зазначити масу і кількість пакетів.

22.2.5. Вантаження цегли, а також кріплення пакетів здійснюються вантажовідправником, знімання кріплень і вивантаження цегли - вантажоодержувачем.

Перевізник може за Договором провадити встановлення і знімання кріплень. Після закінчення вивантаження вантажоодержувач зобов'язаний очистити підлогу кузова від цегляних крихт.

22.2.6. При перевезенні глиняної цегли на піддонах з укладкою "в ялинку" у випадках, коли вантажність рухомого складу не перевищує 7 т, пакети встановлюються вантажовідправником уздовж осі кузова, а при вантажності рухомого складу понад 7 т - перпендикулярно осі кузова в шаховому порядку впритул до одного із бокових бортів автомобіля. Схеми укладання цегли наведені у додатку 13.

Під час розміщення пакетів поперек кузова вантажовідправник повинен підкладати бруски перерізом 50 x 50 мм і довжиною 1 м під піддони крайніх пакетів, що не примикають до бокового борта.

22.2.7. Під час вантаження і вивантаження цегли водій зобов'язаний вийти із кабіни автомобіля і знаходитись поза зоною дії стріли навантажувального механізму.

22.2.8. Під час вантаження і вивантаження пакетів цегли на піддонах із застосуванням траверс і захватів без бокових огорожень піднімання пакетів слід здійснювати на висоту не менш як 0,5 м і не більше ніж 1,0 м над бортом автомобіля чи над раніше встановленим пакетом.

22.2.9. Водій зобов'язаний перевірити відповідність укладки та кріплення пакетів цегли на рухомому складі вимогам безпеки руху і забезпечення цілості рухомого складу. Вантажовідправник на вимогу водія зобов'язаний усунути виявлені неправильності в укладці та кріпленні вантажу.

22.2.10. Закріплення пакетів, а також перевірка правильності їх кріплення виконуються тільки після відведення навантажувальних механізмів від автомобіля.

### **22.3. Правила перевезень залізобетонних виробів**

22.3.1. Залізобетонні вироби в залежності від їх виду перевозяться в горизонтальному, вертикальному чи похилому положенні.

22.3.2. Перевезення залізобетонних виробів здійснюється спеціалізованим рухомим складом, забезпеченим інвентарним оснащенням, яке забезпечує стійке положення вантажу в дорозі, та автомобілями (автопоїздами) з бортовою платформою.

Автомобілі(автопоїзди) з бортовою платформою використовуються для перевезення залізобетонних виробів невеликого розміру (фундаментні блоки, настили, плити, сходові марші тощо).

Автопоїзди з напівпричепами і причепами-розпусками використовуються для перевезення довгомірних залізобетонних виробів (ферми, балки тощо).

Спеціалізований рухомий склад використовується для перевезення стінових панелей і перегородок.

22.3.3. На залізобетонних виробках, що за технічними умовами при їх транспортуванні і зберіганні вимагають опори у визначених точках, вантажовідправник повинен нанести маркування із зазначенням таких точок опори.

22.3.4. За Договором може передбачатися дообладнання рухомого складу додатковим приладдям.

22.3.5. Підкладки і прокладки, потрібні для кріплення залізобетонних виробів, повинен надавати вантажовідправник.

У зимову пору вантажовідправник зобов'язаний подавати для перевезення очищені від снігу і льоду залізобетонні вироби, а також застосовувати підкладки і прокладки, що обклеєні гумою.

22.3.6. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу залізобетонних виробів здійснюються Перевізником за кількістю місць.

22.3.7. На пунктах вантаження і розвантаження в небезпечних для руху зонах вантажовідправник і вантажоодержувач зобов'язані встановлювати попереджувальні дорожні знаки і дороговкази, які видно в будь-який час доби.

22.3.8. При вантаженні і розвантаженні залізобетонних виробів за допомогою кранового обладнання водію не дозволяється знаходитись у кабіні автомобіля, а вантажовідправнику (вантажоодержувачу) забороняється переміщати вантаж над кабіною автомобіля.

## **22.4. Правила перевезень шиферу**

22.4.1. Правилами передбачаються умови перевезень азбоцементного хвилястого і плескатого шиферу різної конфігурації.

22.4.2. Перевезення шиферу здійснюється автомобілями (автопоїздами) з бортовою платформою.

22.4.3. Вантажовідправник зобов'язаний заздалегідь, до прибуття автомобіля під завантаження, підготувати шифер однакового виду і розміру: укласти його в стопи на піддонах, підрахувати кількість листів у стопі та опломбувати кожен піддон відповідно до схеми, наведеної у додатку 14.

22.4.4. Вантаження і розміщення піддонів на платформах автомобілів (автопоїздів) виконуються відповідно до схеми, наведеної у додатку 15.

22.4.5. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу завантаженого на піддони шиферу провадиться Перевізником за кількістю опломбованих пакетів. Вантажовідправник зобов'язаний зазначити в товарно-транспортній накладній масу, кількість пакетів і листів у пакеті.

У випадку порушення пломби під час транспортування здача шиферу вантажоодержувачу провадиться за кількістю листів, що зазначена в товарно-транспортній накладній.

22.4.6. При поданні вантажовідправником для перевезення шиферу з комплектуючими деталями (коніки, цвяхи) Перевізник зобов'язаний приймати їх від вантажовідправника і здавати вантажоодержувачу.

## **22.5. Правила перевезень бетону і будівельних розчинів**

22.5.1. Рідкий бетон і будівельні розчини перевозяться автомобілями-самоскидами, автомобілями з кузовами ковшового або бункерного типу, автомобілями-цистернами.

Сухі суміші бетону і будівельних розчинів перевозяться тарним способом автомобілями з бортовими платформами, а безтарним способом - автомобілями з кузовами бункерного типу і автомобілями-цистернами.

22.5.2. Для перевезення рідкого бетону і будівельних розчинів слід ущільнювати задній борт автомобілів-самоскидів, а також нарощувати бокові і передній борти на висоту 250 - 500 мм.

22.5.3. Перевізник за Договором може взяти на себе обладнання кузовів автомобілів теплоізоляцією і системою підігрівання кузова.

22.5.4. Перевізник приймає для перевезення вантажі від вантажовідправника і здає їх вантажоодержувачу таким чином:

- будівельний розчин і рідкий бетон - за масою;

- сухі суміші бетону і будівельних розчинів у тарі - за кількістю місць;

- вантажі, що перевозяться в автомобілях-цистернах з пломбою вантажовідправника, - за непошкодженою пломбою.

22.5.5. При перевезенні вантажів безтарним способом в автомобілях-цистернах відкриття люків цистерни перед завантаженням (розвантаженням) і закриття їх після завантаження (розвантаження), з'єднання і роз'єднання завантажувальних рукавів з цистерною виконують вантажовідправник і вантажоодержувач.



22.5.6. Вантажодержувач зобов'язаний очищати кузов автомобіля-самоскида від залишків бетону і розчинів так, щоб після очищення задній борт зачинявся без щілин.

22.5.7. Вантажовідправники та Перевізники повинні враховувати крайній строк доставки рідкого бетону і будівельних розчинів для забезпечення збереження їх властивостей за час перевезення.

Термін доставки зазначається в паспорті на розчин (додаток 16), який видається на кожну їзду і здається вантажодержувачу разом з вантажем.

## **22.6. Правила перевезень листового скла**

22.6.1. Правилами передбачаються умови перевезень усіх видів листового скла із заводів-виготовлювачів на склади, бази, будівельні об'єкти, а також зі складів і баз на будівельні та інші об'єкти, що споживають листове скло.

22.6.2. Перевізники, вантажовідправники і вантажодержувачі зобов'язані вживати заходів щодо забезпечення цілості листового скла під час вантаження, транспортування і розвантаження.

Ящики зі склом не можна кантувати, встановлювати плазом або з нахилом.

Усі види листового скла повинні бути захищені від впливу атмосферних опадів, зволоження та різких температурних коливань.

22.6.3. Вантажовідправник зобов'язаний подавати для перевезення листове скло всіх видів і розмірів у дерев'яних ящиках, універсальних чи спеціальних контейнерах і багатооборотних ящиках, що належать заводам-виготовлювачам.

22.6.4. Маркування листового скла повинне відповідати вимогам розділу 7 Правил.

22.6.5. Перевізник повинен надавати для перевезення листового скла автомобілі (автопоїзди) з бортовою платформою, що забезпечені брезентом, або автомобілі-фургони. Вітринне листове скло слід перевозити на спеціально обладнаних автомобілях.

Переобладнання автомобілів, за згодою Перевізника, повинен провадити вантажовідправник. За Договором переобладнання автомобілів може взяти на себе Перевізник.

22.6.6. Ящики зі склом встановлюють в кузові автомобіля торцями до напрямку його руху із щільним приляганням один до одного.

При неповному завантаженні кузова ящики заклинюють чи розшивають так, щоб вони не зсувались і не хиталися під час руху.

22.6.7. Листове скло в багатооборотних ящиках можна встановлювати вздовж і поперек кузова автомобіля.

Ящики слід укріплювати: зшивати їх дощечками або зв'язувати дротом через кутові захвати.

При поперечному розміщенні багатооборотні ящики слід встановлювати з невеликим нахилом до кабіни автомобіля.

22.6.8. Перевізник під час приймання скла для перевезення повинен звертати увагу на стан ящиків, контейнерів і самого скла.

Ящики і контейнери, що мають несправності й прикмети битого скла, для перевезення не приймаються.

22.6.9. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача вантажодержувачу листового скла в ящиках здійснюються Перевізником за найменуванням вантажу, кількістю і стандартною масою вантажних місць або за масою, що зазначена на вантажних місцях і в товарно-транспортних накладних.

22.6.10. Приймання і здача листового скла, що перевозиться автомобілем-фургоном на адресу одного вантажодержувача або в контейнері, може здійснюватись за пломбою вантажовідправника.

## **22.7. Правила перевезень сантехнічних виробів**

22.7.1. Правилами передбачаються умови перевезень фарфоро-фаянсових, металевих та інших сантехнічних виробів з підприємств-виготовлювачів, баз і складів на будівельні об'єкти, підприємствам, організаціям та іншим споживачам.

22.7.2. Вантажовідправник повинен подавати для перевезення фарфоро-фаянсові вироби, а також вироби із металу з гальванічним та емалевим покриттям упакованими в ящики або решітки із застосуванням упорів, що охороняють їх від ударів об стінки ящика, чи з прокладкою виробу соломою, стружкою тощо.

Упори та прокладки для кріплення сантехнічних виробів на рухомому складі надаються вантажовідправником.

22.7.3. Фарфоро-фаянсові вироби, а також вироби із металу з гальванічним та емалевим покриттям під час перевезення потрібно накривати брезентом для запобігання впливу атмосферних опадів.

22.7.4. При поданні для перевезення на одному автомобілі різних за номенклатурою сантехнічних виробів на адресу одного чи декількох вантажоодержувачів вантажовідправник зобов'язаний заздалегідь, до прибуття автомобіля під завантаження, провести підгрупування вантажу за вантажоодержувачами і виписати товарно-транспортні накладні кожному вантажоодержувачу.

22.7.5. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу сантехнічних виробів у тарі здійснюються Перевізником за найменуванням вантажу, кількістю і стандартною масою вантажних місць або за масою, що зазначена на вантажних місцях і в товарно-транспортній накладній.

## **22.8. Правила перевезень цементу**

22.8.1. Під час перевезення цементу Перевізники, вантажовідправники і вантажоодержувачі повинні вживати заходів щодо забезпечення цілості вантажу, не допускаючи попадання на цемент атмосферних опадів і його розпорошення.

22.8.2. Цемент перевозиться безтарним способом спеціалізованими автомобілями-цистернами, а також тарним способом (у мішках) автомобілями з бортовою платформою і брезентовим покриттям.

22.8.3. Вантажовідправник зобов'язаний подавати для перевезення безтарним способом цемент з температурою, що не вища за 100 град.

22.8.4. Приймання від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу цементу при перевезенні його безтарним способом здійснюються Перевізником за пломбою вантажовідправника.

Приймання від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу цементу в мішках здійснюються Перевізником за найменуванням, кількістю місць і стандартною масою, що зазначені в маркуванні.

22.8.5. При перевезенні цементу безтарним способом відкриття люків цистерни перед завантаженням (розвантаженням) і закриття їх після завантаження (розвантаження), з'єднання і роз'єднання розвантажувальних рукавів з цистерною виконують вантажовідправник і вантажоодержувач.

22.8.6. При розвантажуванні цементу у вантажоодержувача водій зобов'язаний виконувати вмикання компресора і відкриття розвантажувального крана, а після закінчення розвантаження - вимикання компресора і закриття розвантажувального крана.

22.8.7. Вантажовідправник повинен мати майданчики з твердим покриттям для розвантаження цементу із автомобілів-цистерн.

На постійних місцях розвантаження (розчинних вузлах, заводах будіндустрії, великих будівництвах) вантажоодержувач повинен обладнати розвантажувальні майданчики із забезпеченням нахилу автомобіля-цистерни на 12 - 14 град.

На тимчасових об'єктах розвантажувальні майданчики повинні бути горизонтальними або мати нахил у бік приймального обладнання.

22.8.8. Вантажоодержувач повинен установлювати ємкість для приймання цементу на висоті, що відповідає висоті розвантаження, яку забезпечує компресорна установка автомобіля-цистерни.

Приймальні люки у тимчасових ємкостях (складах) повинні відповідати розмірам приєднувальних шлангів і щільно зачинятися після закінчення розвантаження.

Закріплення розвантажувальних шлангів приймального обладнання за допомогою дроту, мотузок та інших підручних засобів забороняється.

Використання сторонніх джерел повітря для створення тиску всередині цистерни забороняється.

## **23. Правила перевезень продукції металургійної промисловості**

23.1. Метали і металеві вироби, що перевозяться автомобільним транспортом, підрозділяються на такі групи:

- нормальні за вагою і габаритами;
- довгомірні, довжиною понад 8 м;
- великовагові, вагою одного місця понад 3 т.

23.2. Сортову сталь розміром до 30 мм і тонколистову сталь товщиною до 4 мм перевозять у міцно скріплених пачках (в'язках, пакетах). Кожна пачка повинна містити сталь однієї партії.

Допускається перевезення в пачках листової сталі товщиною до 6 мм включно, що прокатана на станах безперервної прокатки.

За погодженням сторін в пачках можна перевозити сортову сталь розміром до 50 мм і листову сталь товщиною до 10 мм.

Маса пачки під час ручного вантаження повинна бути не більш як 80 кг, механізованого - не більш як 10 т, а на вимогу вантажоодержувача - не більше ніж 5 т.

Пачки повинні бути міцно обв'язані дротом чи стрічкою не менше ніж у двох місцях, а кінці обв'язки надійно закручені.

Пачки листів треба міцно скріплювати сталюю стрічкою у дві скоби.

23.3. Для перевезення нормальних за вагою і габаритами металів і металовиробів застосовуються автомобілі (автопоїзди) з бортовою платформою; для перевезення металу довжиною до 8 метрів - тягачі з напівпричепами і металовози; для перевезення довгомірних металів - автомобілі з причепами-розпусками; для перевезення важковагових листів - тягачі з напівпричепами і причепами-ваговозами.

23.4. Кольорові метали, сплави і металеві вироби перевозяться критими автомобілями або в контейнерах. Оброблені поверхні відливків і нарізані вироби (болти, гайки, гвинти) повинні бути змащені нейтральним мастилом, що запобігає корозії.

23.5. Метали і металеві вироби під час перевезення повинні бути захищені від пошкоджень, а відливки із чорних металів, кольорові метали, сплави і металеві вироби - також і від атмосферних впливів. При перевезенні слід вжити заходів, що уберігають метали від залишкових деформацій. Метали і металеві вироби слід перевозити:

- сталний прокат, кутики, швелери і двотаври - в штабелях за профілями на дерев'яних підкладках. При перевезенні поміж окремими рядами прокатних виробів укладають дерев'яні прокладки;
- сталні канати - скрученими в бухти або намотаними на барабани;
- рулонні сітки - перев'язаними м'яким в'язальним дротом;
- плоскі сітки - пов'язаними в пакети;
- заклепки, болти, гайки, шайби, гвинти - укладеними в тару;
- електроди - обгорнутими папером та укладеними в ящики;
- дріт для автоматичного зварювання - скрученим в бухти, обгорнутим водонепроникним папером та упакованим у тарну тканину, рогожу чи в ящики;
- кольорові метали і сплави - зв'язаними в пачки та вкладеними в тару; забороняється підкладати під листи та профілі із алюмінієвих сплавів сталі підкладки, не обшиті деревом чи алюмінієм.

23.6. Стальні труби діаметром до 60 мм з товщиною стінки до 1 мм включно, труби діаметром 60 - 120 мм з товщиною стінки від 1,5 до 3 мм, а також прецизійні, капілярні, безрискові та з поверхнею, що відповідає еталонам, перевозять в ящиках чи решітках та в іншій жорсткій тарі, яка забезпечує товарний вигляд і зберігає якість труб під час транспортування.

Допускається укладання в одну тару декількох пакетів труб різного діаметра та різних марок сталі, але з окремим їх ув'язуванням.

Вага одного місця під час ручного вантаження повинна бути не більш як 80 кг, а механізованого - до 5 т.

23.7. Труби, сортамент яких не вказаний вище, перевозять в пакетах, міцно ув'язаних не менше ніж у двох місцях. Вага пакета не повинна перевищувати 5 т. Труби діаметром 159 мм і більше перевозять поштучно. За згодою вантажоодержувача допускається поштучне перевезення труб діаметром від 114 до 159 мм.

23.8. Кінці гнутих труб і відводів повинні бути затуленими для захисту внутрішньої поверхні від впливу атмосферних опадів.

Відводи діаметром до 100 мм слід перевозити в контейнерах, а діаметром понад 100 мм і гнуті труби - бортовими автомобілями за умови захисту їх від впливу атмосферних опадів. Труби повинні бути щільно ув'язані в пакети чи упаковані в ящики.

23.9. Вантаження чавунних труб слід провадити так, щоб виключалась можливість ударів труби об трубу, об металеві чи кам'яні предмети.

Під час транспортування чавунних труб автомобілями розтруби повинні бути направлені навперемінно то в один, то в інший бік.

23.10. З'єднувальні частини (фітинги) перевозять у низках до 40 кг, в ящиках чи контейнерах.

23.11. Перевізники, що мають саморозвантажний рухомий склад чи засоби механізації, за Договором можуть здійснювати механізоване розвантаження металу і металовиробів.

23.12. Під час вантаження на рухомий склад металу і металовиробів різної довжини коротші повинні розміщуватися зверху.

23.13. Під час вантаження довгомірних металів на причепи-розпуски слід залишати зазор між кабіною і вантажем для забезпечення повороту причепа відносно автомобіля на 90 град. у будь-який бік.

23.14. Вантажі циліндричної форми вантажовідправник зобов'язаний закріплювати на автомобілях і причепах дротом, тросами і дерев'яними клинами.

23.15. Приймання від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу металу і металовиробів провадяться Перевізником за кількістю вантажних місць і масою, зазначеними вантажовідправником у товарно-транспортній накладній.

23.16. Перевізники зобов'язані інструктувати водіїв з техніки безпеки і правил перевезень металів і металовиробів.

23.17. Під час вантаження і розвантаження металів і металовиробів за допомогою кранового обладнання забороняється переміщати вантаж над кабіною автомобіля, а також знаходитись в ній водієві.

23.18. Перевізники зобов'язані встановлювати у передній частині кузова автомобіля стальний лист для захисту кабіни від пошкодження вантажем.

## **24. Правила перевезень продукції хімічної промисловості**

### **24.1. Правила перевезень мінеральних добрив, хімічних засобів меліорації ґрунтів та продукції неорганічної хімії**

24.1.1. Зважаючи на те, що практично всі ці вантажі є небезпечними, особливості перевезення їх розглядаються у Правилах перевезень небезпечних вантажів автомобільним транспортом в Україні.

### **24.2. Правила перевезень продукції хіміко-фармацевтичної**

## **і парфумерно-косметичної промисловості**

24.2.1. Під час транспортування і зберігання слід враховувати, що ряд медикаментів і парфумерно-косметичні вантажі виділяють запахи, через це їх сусідство з харчовими вантажами неприпустиме.

24.2.2. Перевізники, вантажовідправники і вантажоодержувачі під час перевезення зобов'язані вживати заходів щодо забезпечення цілості медикаментів, не допускаючи попадання на них пилу, атмосферних опадів і впливу сторонніх запахів.

24.2.3. Вантажовідправник зобов'язаний подавати для перевезення медикаменти в картонних коробах, дерев'яних ящиках, бутлях масою не більше ніж 20 кг, а також у контейнерах.

Лікарська рослинна сировина подається для перевезення або у висушеному стані, або у консервованому. Висушена рослинна сировина перевозиться упакованою у спресовані або неспресовані кіпи, дерев'яні або фанерні ящики, тканинні мішки, рогожані лантухи, бочки, барабани тощо.

Рослинна сировина у консервованому стані транспортується у металевих бочках, бутлях, що забезпечують герметичність упаковки. Маса вантажного місця від 10 до 120 кг.

Бутлі з рідкими медикаментами, що мають ознаки течі, для перевезення не приймаються.

24.2.4. Для уберігання від пошкодження під час вантаження, транспортування і розвантаження медикаменти відповідним чином упаковують:

а) рідкі медикаменти у скляній упаковці встановлюють в ящики з гніздами. Скляні бутлі встановлюють у дерев'яні клітки чи лозові корзини. Дно ящиків, вільні проміжки в гніздах і корзинах, а також простір під кришкою заповнюють пакувальним матеріалом;

б) легкозаймісті рідини - спирти, ефіри та інші препарати на їх основі - упаковують у дерев'яні ящики з гніздами на всю висоту тари. Стінки відкритих ящиків мають бути на 5 см вище закупорених бутлів.

24.2.5. Маркування вантажних місць з медикаментами слід провадити відповідно до вимог розділу 7 цих Правил.

24.2.6. Перевізники повинні надавати для перевезення медикаментів чисті автомобілі (автопоїзди) з бортовою платформою, забезпечені брезентом і вірвками, чи автомобілі-фургони.

24.2.7. Медикаменти в тарі встановлюють в кузові автомобіля (автопоїзда) щільними рядами без проміжків між вантажними місцями з урахуванням маркування "ВЕРХ", "ОБЕРЕЖНО, СКЛЮ!".

Ящики з медикаментами не повинні виступати вище бортів кузова більше ніж на половину своєї висоти. При цьому вантаж обов'язково ув'язують.

24.2.8. При поданні для перевезення на одному автомобілі медикаментів різної номенклатури на адресу одного або декількох вантажоодержувачів вантажовідправник зобов'язаний заздалегідь, до прибуття автомобіля під завантаження, виконати підгрупування вантажу за вантажоодержувачами і виписати товарно-транспортні накладні кожному вантажоодержувачу окремо.

24.2.9. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу медикаментів у тарі здійснюються Перевізником за найменуванням вантажу, кількістю місць і масою, зазначеними на вантажних місцях і в товарно-транспортних накладних.

24.2.10. Приймання і здача медикаментів, що перевозяться в контейнерах або в автомобілі-фургоні на адресу одного вантажоодержувача, здійснюються за пломбою вантажовідправника.

24.2.11. Перевезення медикаментів, що належать до небезпечних вантажів (отруйні, сильнодіючі, легкозаймісті тощо) в частині, не передбаченій цим розділом Правил, здійснюються відповідно до Правил перевезень небезпечних вантажів автомобільним транспортом в Україні.

## **24.3. Правила перевезень каучуку, гуми, гумотехнічних виробів**

24.3.1. Каучук перевозять в кіпах, ящиках, мішках і в блоках без упаковки.

24.3.2. Каучук легко піддається впливові зовнішнього середовища, через що може втратити свої властивості та товарну якість.

24.3.3. Перед завантаженням кузов автомобіля потрібно очистити, прибрати грязь, а при використанні автомобіля, який до цього перевозив вантажі, що утворюють пил - вимити кузов і просушити.

Каучук має властивість міцно прилипати до металевих поверхонь. Тому всі металеві частини внутрішньої поверхні кузова потрібно ізолювати від каучуку сухими дошками чи фанерою.

24.3.4. Поверх каучуку забороняється вантажити будь-які інші вантажі.

24.3.5. При перевезенні каучукових блоків, обгорнутих в сорочки з листя каучуку, вантажовідправник повинен густо посипати тальком підстилку з дошок та всі вантажні місця.

24.3.6. До початку вантаження каучуку вантажовідправник повинен перевірити та підготувати до дії всі засоби боротьби з пожежею.

Якщо під час вивантаження виявиться, що нижні ряди каучуку склеїлися і не піддаються ручній обробці для складання на вантажні майданчики, стропи чи сітки, слід скористатися спеціальними вантажозахватними пристроями.

24.3.7. При перевезенні латексу (водяного розчину натурального каучуку) застосовують бочки з спеціальними запобіжними клапанами, що уберігають бочки під час розвантаження від вибуху газів, які утворилися внаслідок розмноження деяких бактерій.

24.3.8. Гуму і гумові вироби, що належать до товарів народного споживання (взуття, іграшки, медичні вироби, галантерея тощо), перевозять упакованими в дерев'яні ящики.

Гумові вироби для промисловості та транспорту пакують в кіпи, тюки, мішки та ящики.

Автопокришки перевозять без упаковки.

24.3.9. Гумові вироби не вимагають особливих умов, можуть бути в цілості перевезені при великих температурних перепадах.

## **25. Правила перевезень продукції харчової, м'ясо-молочної та рибної промисловості**

### **25.1. Правила перевезень борошна та крупи**

25.1.1. Під час перевезення борошна та крупи Перевізники, вантажовідправники та вантажоодержувачі зобов'язані дотримувати санітарно-гігієнічних вимог і вживати заходів по забезпеченню цілості вантажу, не допускаючи попадання на борошно атмосферних опадів. Не допускається сумісне перевезення борошна та крупи з вантажами, що мають стійкий запах чи забруднену поверхню.

25.1.2. Борошно перевозиться безтарним способом спеціалізованими автомобілями-цистернами і тарним способом - автомобілями з бортовою платформою та укриттям брезентом і автомобілями-фургонами.

Крупа перевозиться тарним способом.

25.1.3. Приймання від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу борошна при перевезенні його безтарним способом здійснюються Перевізником за пломбою вантажовідправника.

25.1.4. При перевезенні борошна безтарним способом вантажовідправник зобов'язаний:

- зважити автомобіль-цистерну без вантажу та з вантажем;
- з'єднати та роз'єднати завантажувальні рукави з цистерною;
- завантажити цистерну;
- опломбувати завантажувальні люки та розвантажувальні трубопроводи після завантаження.

25.1.5. При перевезенні борошна безтарним способом вантажоодержувач зобов'язаний:

- зважити автомобіль-цистерну з вантажем та без вантажу;
- перевірити наявність пломб на завантажувальних люках і розвантажувальних трубопроводах;
- зняти пломби з розвантажувальних трубопроводів;
- з'єднати та роз'єднати розвантажувальні рукави з цистерною;
- вивантажити борошно стисненим повітрям від власного компресора.

25.1.6. Під час вивантаження борошна у вантажоодержувача водій зобов'язаний відкрити, а після вивантаження закрити розвантажувальний кран.

25.1.7. Перевізник приймає для перевезення від вантажовідправника і здає вантажоодержувачу борошно та крупу в тарі за найменуванням, кількістю місць і стандартною масою місць без переважування.

## **25.2. Правила перевезень хліба та хлібобулочних виробів**

25.2.1. Під час перевезення хліба та хлібобулочних виробів Перевізники, вантажовідправники і вантажоодержувачі зобов'язані дотримувати встановлених санітарно-гігієнічних вимог.

25.2.2. Для забезпечення цілості хліба та хлібобулочних виробів вантажовідправник під час вантаження зобов'язаний дотримувати таких вимог:

- заповнювати лотки стандартною кількістю хліба та хлібобулочних виробів;
- укладати формовий хліб в один ряд заввишки на бокову чи нижню скорину;
- укладати спечений на черені хліб та хлібобулочні вироби (батони, хали, булки тощо) в один ряд заввишки на нижню чи бокову скорину з ухилом до бокової чи задньої стінки лотка;
- укладати дрібноштучні хлібобулочні вироби вагою до 200 г включно на нижню скоринку в один-два ряди заввишки, а вироби з оздобленням по верхній скоринці - в один ряд.

25.2.3. Перевезення хліба та хлібобулочних виробів здійснюються за погодженими графіками та маршрутами, які вантажовідправники розробляють разом з вантажоодержувачами та Перевізниками.

Норми одночасного завезення хліба та хлібобулочних виробів установлюються в Договорі.

25.2.4. Перевізники повинні надавати для перевезення хліба та хлібобулочних виробів автомобілі-фургони, обладнані напрямними для установки лотків, чи автомобілі, пристосовані для перевезення хліба та хлібобулочних виробів у тарі-обладнанні.

25.2.5. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу хліба та хлібобулочних виробів здійснюються Перевізником за найменуванням та кількістю стандартно заповнених лотків з перевіркою кількості виробів, що містяться в кожному лотку.

25.2.6. Вантаження хліба та хлібобулочних виробів і вивантаження порожніх лотків виконуються вантажовідправником, а вивантаження хліба та хлібобулочних виробів і вантаження порожніх лотків - вантажоодержувачем.

Перевізник за Договором може брати участь у вантаженні та вивантаженні хлібобулочних виробів з покладанням цих функцій на водія. При участі водія у вантажно-розвантажувальних роботах вантажовідправник повинен забезпечити його санітарним одягом.

25.2.7. Після вивантаження хліба та хлібобулочних виробів вантажоодержувач зобов'язаний очистити лотки від хлібних крихт, а також від паперу, який застеляється у лотки при перевезенні окремих сортів хлібобулочних виробів. Очищення кузова автомобіля-фургона від хлібних крихт після вивантаження порожніх лотків покладається на вантажовідправника.

Перевізник за Договором може взяти на себе очищення автомобіля-фургона. Санітарну обробку кузова автомобіля виконує вантажовідправник.

25.2.8. Вантажодержувач зобов'язаний забезпечити завантаження автомобіля-фургона порожніми лотками за кількістю доставлених йому завантажених лотків.

25.2.9. За потреби проведення ремонтних робіт усередині кузова Перевізник повинен здати лотки, що знаходяться в кузові автомобіля, вантажовідправнику.

25.2.10. Лотки для перевезення хліба та хлібобулочних виробів є інвентарною тарою вантажовідправника. Санітарну обробку лотків повинен виконувати вантажовідправник.

### **25.3. Правила перевезень тортів, тістечок та інших мучнисто-кремових виробів**

25.3.1. Перевізники, вантажовідправники і вантажоодержувачі під час перевезення тортів, тістечок та інших мучнисто-кремових виробів зобов'язані дотримувати встановлених санітарно-гігієнічних вимог.

Не дозволяється сумісне перевезення тортів, тістечок та інших мучнисто-кремових виробів з нехарчовими продуктами, а також з продуктами, що мають різкий специфічний запах, та свіжоспеченим хлібом.

25.3.2. Вантажовідправник зобов'язаний подавати для перевезення тортів в картонних коробках. Коробки складаються в декілька рядів по висоті кузова.

Дрібноштучні вироби (тістечка тощо) складають в один ряд на металеві (алюмінієві) або дерев'яні лотки, які щільно закриваються кришками.

Тістечка штучно-формовочні (корзиночки, повітряні, бісквітні, мигдалеві типу "Ідеал" та ін.) укладають в капсули, а потім в лотки.

25.3.3. Вантажовідправник зобов'язаний подавати для перевезення тортів та тістечка з кремовим і фруктовим оздобленням з температурою від 0 до +6 град., а вироби без оздоблення - з температурою не вище ніж +18 град.

25.3.4. Перевізники повинні надавати для перевезення тортів, тістечок та інших мучнисто-кремових виробів автомобілі з ізотермічним кузовом, обладнані напрямними для встановлення лотків.

25.3.5. Перевізник приймає для перевезення від вантажовідправника і здає вантажоодержувачу мучнисто-кремові вироби за найменуванням і кількістю коробок або стандартно заповнених лотків, зазначеними в товарно-транспортній накладній.

При частковому заповненні лотка приймання і здача дрібноштучних виробів здійснюються за числом виробів.

25.3.6. При поданні для перевезення на одному автомобілі тортів, тістечок та інших мучнисто-кремових виробів на адресу декількох вантажоодержувачів вантажовідправник повинен заздалегідь, до прибуття автомобіля, підготувати вантаж за вантажоодержувачами і виписати товарно-транспортні накладні кожному вантажоодержувачу.

25.3.7. Завантаження, перевезення і вивантаження мучнисто-кремових виробів слід виконувати обережно, без ударів і струсів.

25.3.8. Санітарну обробку кузова рухомого складу повинні виконувати вантажовідправники.

25.3.9. Лотки для перевезення тортів, тістечок та інших мучнисто-кремових виробів є інвентарною тарою вантажовідправника, який провадить їх санітарну обробку.

### **25.4. Правила перевезень цукру**

25.4.1. Цукор-пісок, цукор-пісок рафінований, цукрозу та пудру упаковують насипом у чисті мішки для цукру першої та другої категорії масою нетто до 50 кг. При більш дрібній розфасовці дозволяється упакування цукру-піску навалом у багатощарові паперові мішки. Цукор у такій упаковці можна перевозити тільки при відсутності багаторазових перевалок.

25.4.2. Колотий та грудковий цукор-рафінад упаковують насипом у мішки для цукру першої та другої категорії масою нетто до 40 кг.

Допускається упакування колотого цукру-рафінаду насипом у сухі дощаті чи фанерні ящики масою нетто до 25 кг.



Ящик з цукром-рафінадом повинен бути щільно збитий, викладений з середини папером, забитий цвяхами та скріплений по кутах накладками з металевої стрічки.

25.4.3. Фасований цукор-рафінад упаковують:

а) грудковий - в картонні коробки масою нетто 0,5 чи 1,0 кг. Коробки укладають в гофрокартонні ящики масою нетто до 20 кг;

б) цукор-пісок та цукор-пісок рафінований - в паперові пакети масою нетто 0,5 чи 1,0 кг. Пакети укладають в гофрокартонні ящики масою нетто до 20 кг;

в) дозволяється упакування грудкового цукру-рафінаду в картонних коробках термоусадочною плівкою блоками масою нетто до 20 кг.

25.4.4. У кожній окремій партії мішки з цукром повинні мати однакову масу.

25.4.5. На кожному мішку з цукром повинна бути бирка з нанесеним на ній маркуванням (ДСТУ 2316-93).

25.4.6. Під час перевезення цукру слід вживати заходів щодо запобігання його псуванню в дорозі.

Не дозволяється перевезення цукру в забруднених кузовах автомобілів (із слідами вантажів, що перевозились раніше), а також в автомобілях, в яких безпосередньо перед цим перевозили вапно, сіль, пахучі та отруйні вантажі.

## **25.5. Правила перевезень солі**

25.5.1. Сіль кухонну для торговельної мережі перевозять у дрібній і крупній упаковці. Пачки і пакети упаковують в ящики N 8 з гофрованого картону, двошарову паперову обгортку або в поліетиленову обгортку вагою нетто до 20 кг. Допускається використання паперових чотирьох-шарових мішків вагою нетто 50 кг. Для промислових підприємств дозволяється перевезення солі як в тарі, в тому числі у контейнерах типу МКР-1,0 С вагою нетто до 1 тонни, так і навалом.

25.5.2. На дрібній упаковці маркування наносять на самій упаковці друком, на крупній упаковці (крафт-паперові або полімерні мішки) - штампом або на бирках, які прикріплюються до мішків.

25.5.3. Під час перевезення солі потрібно вжити заходів щодо запобігання її забрудненню.

Автомобілі, в які вантажиться харчова сіль, повинні бути чистими, забезпеченими засобами захисту від атмосферних опадів.

Не дозволяється перевезення солі споживачам для харчування на відкритих автомобілях, а також в автомобілях з-під живності чи з-під хімічних продуктів, що залишають після себе запах.

25.5.4. Для перевезення солі треба використовувати автомобілі з міцними, щільними кузовами, що забезпечені засобами накриття.

Для перевезення технічної солі навалом можуть бути використані відкриті автомобілі.

25.5.5. Перед завантаженням солі кузови автомобілів слід піддавати ретельному огляду, а у разі потреби - зачистити та вимити.

Завантаження солі в неочищені кузови не дозволяється.

25.5.6. При вантаженні (розвантаженні) солі у мішках забороняється: користуватися крюками, працювати у взутті, що може пошкодити мішки, застосовувати сталеві сітки, сталеві стропи чи рослинні, не обшиті брезентом.

25.5.7. Під час атмосферних опадів вантажні роботи з сіллю слід припинити.

25.5.8. Сіль, що перевозиться у мішках, забороняється розмішувати разом з вантажами, які мають властивості легко поглинати вологу, наприклад, волокнистими речовинами, тютюном, цукром, кондитерськими виробами.

Перевезення солі разом з отруйними вантажами, кислотами та лугами забороняється.

25.5.9. Після вивантаження солі кузов автомобіля слід очистити від залишків вантажу, прокладного і підстилкового матеріалу і по можливості промити водою.

## **25.6. Правила перевезень молока та молочних продуктів**

25.6.1. Під час перевезень молока та молочних продуктів (вершків, сметани, сирків, сиру, кефіру тощо) Перевізники, вантажовідправники та вантажоодержувачі зобов'язані дотримувати встановлених санітарно-гігієнічних вимог.

25.6.2. Молоко перевозиться безтарним способом у спеціалізованих автомобілях-цистернах чи тарним способом - в авторефрижераторах, автомобілях-фургонів або бортових автомобілях з укриттям вантажу брезентом.

Рухомий склад повинен мати санітарний паспорт, виданий територіальною санепідстанцією терміном не більш як на 6 місяців, а водій особисту санітарну книжку.

Молочні продукти перевозяться тарним способом в автомобілях, які є в наявності для тарного перевезення. При цьому враховується тривалість перевезення: в літній період (квітень-вересень) при перевезенні на автомобілях із бортовою платформою і накриттям брезентом термін доставки не може бути більше 2-х годин, а для автомобілів-фургонів ізотермічних - не більше 6 годин.

25.6.3. Вантажовідправник готової молочної продукції та молока зобов'язаний подавати їх для перевезення у тарі, що передбачена діючими державними стандартами.

25.6.4. При перевезенні молока та молочних продуктів в автомобілі-фургоні на адресу одного вантажоодержувача вантажовідправник може відправляти вантаж за пломбою.

25.6.5. При поданні для перевезення на одному автомобілі молока та молочних продуктів різного асортименту на адресу декількох вантажоодержувачів вантажовідправник повинен заздалегідь, до прибуття автомобіля, підгрупувати вантаж за вантажоодержувачами для вантаження на одному посту та виписати товарно-транспортні накладні кожному вантажоодержувачу.

25.6.6. Перевізник приймає для перевезення зворотну тару в чистому вигляді і справному стані. Умови перевезення зворотної тари передбачаються у Договорі.

25.6.7. При перевезенні молока-сировини безтарним способом вантажовідправник зобов'язаний зазначити в товарно-транспортній накладній всі передбачені нормативною документацією показники якості та кількості відвантаженого молока.

25.6.8. Вантажовідправник і вантажоодержувач повинні обладнати навантажувальні майданчики естакадами та рампами.

25.6.9. Перевізник приймає для перевезення від вантажовідправника і здає вантажоодержувачу молоко та молочні продукти в тарі за кількістю фляг, діжок, а також стандартно заповнених ящиків, корзин, тари-обладнання.

Приймання та здача молока при перевезенні його безтарним способом здійснюються за пломбою вантажовідправника.

25.6.10. При здійсненні перевезень молока та молочних продуктів від одного вантажовідправника декільком вантажоодержувачам промивання і дезінфекцію кузова рухомого складу виконує вантажовідправник.

25.6.11. При перевезенні молока з молочних заводів безтарним способом вантажовідправник зобов'язаний:

- знімати пломби;
- з'єднувати та роз'єднувати завантажувальні рукави з цистерною;
- наповнювати цистерни;
- опломбовувати люки та зливні трубопроводи цистерн.

25.6.12. Вантажоодержувач (молокопереробне підприємство) зобов'язаний:

- перевіряти наявність та непошкодженість пломб вантажовідправника на люках цистерни та зливних трубопроводах;

- знімати пломби;
- промивати та дезінфікувати цистерни всередині та зовні після зливання молока;
- опломбовувати люки цистерни;
- відмічати в паспорті на санітарну обробку час проведення санітарної обробки;
- обігрівати гарячою водою та паром зливні крани та труби взимку.

### **25.7. Правила перевезень м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів**

25.7.1. Цими правилами передбачаються умови міських перевезень м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів.

Умови міжміських перевезень м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів регламентуються Правилами перевезень швидкопсувних вантажів автомобільним транспортом у міжміському сполученні.

25.7.2. Під час перевезення м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів Перевізники, вантажовідправники і вантажоодержувачі зобов'язані дотримувати встановлених санітарно-гігієнічних вимог.

25.7.3. Вантажовідправник зобов'язаний подавати для перевезення в рухомому складі м'ясо тушами та напівтушами - без тари, а субпродукти та м'ясні напівфабрикати - в затареному вигляді з температурою, що зазначена в додатку 17 цих Правил, відмічати в товарно-транспортній накладній температуру вантажу, який подається для перевезення, а також забезпечувати рухомий склад додатковим джерелом холоду (сухий лід).

25.7.4. Перевезення м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів здійснюється в авторефрижераторах, ізотермічних автомобілях-фургонах.

Перевізники виконують вибір рухомого складу для перевезення м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів в залежності від температури зовнішнього повітря та тривалості перевезення.

25.7.5. Вантаження м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів, включаючи підвішування охолодженого та застиглого м'яса на крюки в кузові рухомого складу, має виконуватись силами та засобами вантажовідправника, а вивантаження - вантажоодержувачем.

Перевізник за Договором може брати участь у вантаженні та розвантаженні з покладенням цих функцій на водія. При участі водія у вантажно-розвантажувальних роботах вантажовідправник повинен забезпечити його санітарним одягом.

25.7.6. Морожені вантажі (м'ясо, субпродукти, шпик), м'ясопродукти у тарі повинні складатися вантажовідправником у кузові автомобіля щільним штабелем.

25.7.7. При поданні для перевезення в одному автомобілі м'яса, субпродуктів, м'ясних напівфабрикатів на адресу декількох вантажоодержувачів вантажовідправник повинен виписувати товарно-транспортні накладні кожному вантажоодержувачу із зазначенням сорту та маси вантажу.

25.7.8. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу м'ясних вантажів, ковбасних виробів, м'ясокопченостей, м'ясних напівфабрикатів у тарі здійснюються Перевізником за пломбою вантажовідправника; приймання та здача м'яса в блоках, тушах та напівтушах, субпродуктів - за кількістю місць та масою.

При перевезенні м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів одному вантажоодержувачу вантажовідправник опломбовує фургон, окремі секції автомобілів, контейнери чи спеціальну тару.

25.7.9. Вантажоодержувач повинен подавати, а Перевізник доставляти вантажовідправнику порожню інвентарну тару. Умови її доставки зазначаються у Договорі.

25.7.10. При перевезеннях м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів від одного вантажовідправника декільком вантажоодержувачам промивання та дезінфекцію кузова рухомого складу зобов'язаний виконувати вантажовідправник.

### **25.8. Правила перевезень риби та рибопродуктів**

25.8.1. Риба (рибопродукти) подається для перевезення у вигляді охолодженого, соленого, копченого, маринованого продукту та живою.

25.8.2. Основним видом упаковки для риби є напівжорстка картонна тара, яка виготовляється із водонепроникного (бітумованого) гофрованого двошарового картону. Ящики з торців обтягуються двома поясами з пакувального заліза чи дроту та третім поясом, який іде навхрест.

25.8.3. Картонні ящики (короби) маркуються у звичайному порядку. Товарний знак, що встановлений для кожного виду рибопродуктів, наносять фарбою через трафарет, паперовий ярлик наклеюють на тару. Для полегшення визначення виду рибопродуктів, що упаковані в однакову тару, застосовують ярлики, які відрізняються за формою, виглядом малюнка, кольором та шрифтом.

25.8.4. Морожена риба упаковується в ящики дерев'яні (80 кг) або картонні (40 кг), бочки, корзини, кулі, тюки тощо. Тара зсередини повинна бути вистелена чистою рогожею, папером чи іншими ізолюючими матеріалами. Риба вищого сорту та рибне філе упаковуються тільки в ящики, що вистелені зсередини ізолюючими матеріалами.

25.8.5. Під час перевезення замороженої риби не дозволяються різкі коливання температури, які призводять до перекристалізації в продукті, постаріння та руйнування тканин, шкідливо відбиваються на якості риби.

25.8.6. Свіжа охолоджена риба, яка приймається для перевезення, має бути перекладена льодом.

25.8.7. Охолоджену рибу упаковують в ящики (80 кг), в ящики-клітки із вкладеними всередину матами із очерету, соломи або рогози (80 кг), бочки, корзини. На дно тари і на кожен шар риби насипають шар дробленого чистого льоду. В бочках та ящиках повинні бути отвори для стікання води від танення льоду.

25.8.8. Живу рибу, як правило, перевозять в спеціально обладнаних живорибних цистернах. Як виняток дозволяється перевезення живої риби в бочках.

25.8.9. Вантаження в автомобілі риби та рибопродуктів у тарі провадиться щільними рядами. Для запобігання пом'ятості риби, перекладеної льодом та упакованої в напівжорстку тару, між вантажними місцями треба прокладати рейки. Вантаження тарних місць з соленими рибними продуктами провадиться в залежності від розмірів окремих місць, але не більше ніж у два яруси.

25.8.10. В'ялені та холодного копчення рибопродукти під час перевезення в теплий період року треба укладати вертикальними рядами чи в шаховому порядку для циркуляції повітря.

25.8.11. Граничні строки перевезення риби та рибопродуктів в залежності від пори року встановлює вантажовідправник на свою відповідальність.

Для перевезення на автомобілях риби та рибопродуктів вантажовідправник виписує товарно-транспортну накладну, готує ветеринарне свідоцтво та сертифікат якості.

## **25.9. Правила перевезення консервів**

25.9.1. Консервну продукцію в жерстяній та скляній тарі подають для перевезення упакованою в дощаті й картонні ящики та дерев'яні клітки. Банки укладають так, щоб виключалась можливість їх переміщення. Горизонтальні ряди банок в ящику перекладають картонними або цупкими паперовими прокладками.

25.9.2. Для уникнення бою скла дно та бокові стінки клітки треба викласти пакувальним матеріалом.

25.9.3. Бочки з консервною продукцією мають бути без пошкоджень, з повною кількістю обручів, чисті, щільно закупорені, без слідів течі, не повинні мати стороннього запаху.

25.9.4. Консервна продукція у пошкодженій упаковці, а також та, що має ознаки недоброякісності (бродіння, закисання, гнильний запах, недостатня кількість розсолу), для перевезення не приймається.

25.9.5. Дерев'яні ящики з упакованою в них консервною продукцією мають бути міцними, справними, чистими, без старого маркування.

Дерев'яні ящики та клітки мають бути міцно забитими та щільно обтягнутими по торцях в'язальним дротом або металічною пакувальною стрічкою, що забезпечує цілість упаковки при транспортуванні ящиків, які складені у штабелі.

25.9.6. Картонні ящики мають бути міцними та забезпечувати збереження продукту при транспортуванні.

25.9.7. Скляні банки, склянки, пляшки, флакони з продукцією при упакуванні в ящики відокремлюють одне від одного перегородками, що утворюють клітки, для запобігання бою скла. Картонні перегородки мають бути із товстого картону.

25.9.8. Ящики і клітки з продукцією у склотарі обов'язково маркують. На кришці ящика з продукцією в склотарі має бути добре помітний напис: "ВЕРХ", "ОБЕРЕЖНО, СКЛО!".

25.9.9. Продукцію в жерстяній або скляній тарі транспортують з дотриманням відповідних санітарних вимог у чистих, сухих автомобілях.

25.9.10. Консерви у скляній тарі в зимову пору перевозять в транспортних засобах, що обігриваються.

25.9.11. Ящики з консервами в металевих банках не можна перевозити разом з вантажами, які виділяють вологу.

25.9.12. Приймання консервів для перевезення, вантажні роботи, розміщення та укладання на рухомому складі виконуються за правилами, що встановлені для вантажів, які перевозяться в ящиках. Наприклад, ящики з ознаками відкриття або ушкоджені не можна приймати для перевезення; консерви в картонних ящиках можна перевантажувати тільки на піддонах.

### **25.10. Правила перевезень вина, лікєро-горілочаних виробів, пива та безалкогольних напоїв**

25.10.1. Вино, лікєро-горілочані вироби, пиво та безалкогольні напої перевозяться безтарним способом спеціалізованими автомобілями-цистернами і тарним способом - автомобілями-фургонами, автомобілями з бортовою платформою (при необхідності - з укриттям брезентом), а також у контейнерах.

25.10.2. Скляні і керамічні пляшки, банки тощо вантажовідправник повинен укласти в дерев'яні ящики, дротяні та поліетиленові ящики або картонну тару.

25.10.3. Вантажовідправник повинен розміщувати ящики та бочки в кузові автомобіля щільно, без проміжків.

При неповній заповненості кузова ящики та бочки слід фіксувати упорами, щоб запобігти їх пересуванню. При розміщенні бочок декількома рядами кожний наступний ряд укладають на прокладки із дошок з підклинюванням усіх крайніх рядів. Використання замість клинів інших пристроїв забороняється.

Вантажовідправник повинен ув'язувати вантаж, якщо він розташований вище, ніж борти кузова.

25.10.4. Вантажовідправник повинен на вантажних майданчиках забезпечити подачу продукції на борт автомобіля.

25.10.5. Перевізник приймає для перевезення від вантажовідправника і здає вантажоодержувачу вино, лікєро-горілочані вироби, пиво та безалкогольні напої в тарі за кількістю бочок, стандартно-заповнених ящиків; при перевезенні безтарним способом або автомобілями-фургонами на адресу одного вантажоодержувача і в контейнерах - за пломбою вантажовідправника.

Бочки, що мають ознаки течі, для перевезення не приймаються.

25.10.6. При поданні для перевезення на одному автомобілі вина, лікєро-горілочаних виробів, пива та безалкогольних напоїв на адресу декількох вантажоодержувачів вантажовідправник повинен виписати товарно-транспортні накладні кожному вантажоодержувачу окремо.

25.10.7. Перед наливом вантажовідправник зобов'язаний перевірити цистерну на чистоту і відсутність в ній запаху, щільність закриття люків, справність пристроїв для опломбування, а при необхідності провести промивку і пропарювання цистерни.

### **25.11. Правила перевезень чаю, кави, какао, прянощів**

25.11.1. Чай відноситься до гігроскопічних вантажів, які легко сприймають сторонні запахи.

25.11.2. Чай перевозиться у фанерних ящиках, що вистилаються зсередини обгортковим папером, фольгою та пергаментом.

25.11.3. Автомобілі для перевезення чаю надаються вантажовідправнику у чистому вигляді без сторонніх запахів. Вантажовідправник повинен ретельно оглянути такі автомобілі і визначити їх комерційну придатність.

25.11.4. Ящики з чаєм складають акуратними рядами.

Допускається їх перевезення з іншими вантажами, що не виділяють вологу і запах. Прокладний матеріал повинен бути сухим і чистим.

25.11.5. Кава в зернах транспортується в мішках, молота або натуральна розчинна - у фанерних ящиках, кавові напої - у фанерних або картонних ящиках.

25.11.6. Автомобілі, які готуються під завантаження кавою, повинні бути чистими і сухими.

25.11.7. Кава сприймає вологу й сторонні запахи, тому при розміщенні її в кузовах транспортних засобів слід керуватися тими самими правилами укладання та заходами забезпечення збереження в дорозі, що й при перевезенні чаю.

25.11.8. Какао-боби є гігроскопічним вантажем, що легко сприймає запахи.

25.11.9. Какао-боби перевозять у сухих, міцних джутових мішках, а какао-порошок в бочках та ящиках.

25.11.10. Какао-боби, що перевозять в мішках, мають властивість самонагрівання в умовах підвищеної вологості, тому їх не можна перевозити разом із вантажами, що виділяють вологу. Приймаються для перевезення какао-боби з вмістом вологи не більше 7 %.

25.11.11. Прянощі гігроскопічні і мають дуже різкі специфічні запахи. В той же час, прянощі здатні сприймати інші запахи, що може призвести до їх обезцінювання як товару. Тому навантажувати і перевозити їх потрібно окремо від вантажів, що виділяють навіть слабкі запахи і, тим паче, сильнопахучих.

25.11.12. Не допускається сумісне зберігання і перевезення прянощів з вантажами, які здатні сприймати сторонні запахи (борошно, зерно, рис, крохмаль тощо).

25.11.13. Різні партії прянощів не можна перевозити разом. Навіть такі однорідні спеції, як чорний та червоний перець, рекомендується вантажити і складати окремо.

25.11.14. Прянощі, що складаються з крупних частинок (мускатний горіх, перець немелений, кардамон), перевозяться у подвійних мішках та у щільно закритих картонних або фанерних ящиках, а дрібні, пилячі, порошкоподібні (мелені перець та кориця, ванілін) - у жерстяних або картонних герметичних коробках.

25.11.15. Перевозити прянощі слід у чистих, сухих транспортних засобах.

## **26. Правила перевезень промислових товарів народного споживання**

### **26.1. Загальні положення**

26.1.1. Цим розділом Правил передбачаються умови перевезень промислових товарів народного споживання, крім вантажів, умови перевезень яких передбачені попередніми розділами.

26.1.2. Під час перевезення промислових товарів народного споживання Перевізники, вантажовідправники та вантажоодержувачі повинні вживати заходів для забезпечення цілості вантажів, не допускаючи попадання на них атмосферних опадів.

26.1.3. Промислові товари для перевезення повинні подаватись вантажовідправником, як правило, в тарі або упаковці.

Допускається подання промислових товарів для перевезення без упаковки, якщо про це домовлено у договорі на поставку між вантажовідправником і вантажоодержувачем.

26.1.4. Вантажовідправник повинен подавати для перевезення промислові товари у справній, сухій, без сторонніх запахів тарі.

26.1.5. Упаковка та маркування промислових товарів повинні відповідати вимогам розділів 5 і 7 цих Правил.

26.1.6. Промислові товари, що упаковані в коробки, пакети, в'язки, тюки, кіпи (швейні вироби, галантерея, предмети санітарії та гігієни, книги тощо) та подаються для перевезення вантажовідправником, повинні мати

обв'язку, яка забезпечує цілість упаковки і виключає можливість доступу до вантажу без порушення обв'язки або упаковки.

Ящики, коробки тощо з дрібноштучними промисловими товарами повинні подаватися вантажовідправником обандероленими (опечатаними).

Матеріали, якими виконується обандеролювання (паперова стрічка, тасьма тощо), повинні являти собою єдине ціле (без вузлів і нарощування) та скріплюватись в місцях з'єднання печаткою (штампом) виготовлювача чи вантажовідправника шляхом наклеювання етикетки, що з'єднує обидві частини коробки.

Обандеролювання слід провадити так, щоб доступ до вантажу був неможливим без розривання матеріалу (паперової стрічки, тасьми тощо).

Промислові товари, які подаються для перевезення в рулонах (тканини, килимові вироби тощо), вантажовідправник повинен опломбувати.

26.1.7. При поданні для перевезення на одному автомобілі промислових товарів різної номенклатури на адресу одного або декількох вантажоодержувачів вантажовідправник зобов'язаний заздалегідь, до прибуття автомобіля під завантаження, підгрупувати вантаж за вантажоодержувачами і виписати товарно-транспортні накладні кожному вантажоодержувачу.

26.1.8. Для перевезення промислових товарів Перевізники повинні надавати автомобілі-фургони або автомобілі з бортовою платформою.

26.1.9. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу промислових товарів у тарі здійснюються Перевізником за найменуванням вантажу, кількістю і стандартною масою вантажних місць або за масою, зазначеною на вантажних місцях.

## **26.2. Правила перевезень волокнистих вантажів**

26.2.1. Бавовну, льон, джут та інші волокнисті матеріали перевозять у пресованих кіпах стандартного упакування. Кіпи упаковують в конопле-джутову або бавовняну тканину, скріплюють металевими поясами із відпаленої сталеві стрічки. З'єднання металевих поясів не повинні виступати над поверхнею кіп. Для уникнення пошкодження упаковки й утворення іскр під час тертя із сусідніми кіпами кінці зв'язаного дроту повинні бути утоплені всередині кіпи.

26.2.2. Кіпи повинні бути міцними, чистими, без слідів підмочування та масляних плям, без ознак самонагрівання, мати правильну форму та відповідне маркування. Для маркування кіп з бавовною забороняється використовувати масляні фарби.

26.2.3. Кузови транспортних засобів до початку завантаження повинні бути очищені від сміття, пилу та просушені.

26.2.4. Кіпи приймають для перевезення за рахуванням вантажних місць та масою, що визначена вантажовідправником.

26.2.5. Кіпи слід укладати в кузові транспортного засобу рівними рядами та якомога щільно.

26.2.6. Для піднімання кіп забороняється застосовувати сталеві сітки та стропи.

26.2.7. До початку вантаження або розвантаження волокнистих вантажів вантажовідправник або вантажоодержувач повинні привести до повної готовності засоби пожежогасіння.

26.2.8. Джут відрізняється від інших волокнистих вантажів більшим вмістом вологи, яку він легко віддає, тому його не можна перевозити разом з вантажами, які легко сприймають вологу.

## **26.3. Правила перевезень тканин та штучних виробів**

26.3.1. Тканини та штучні вироби для перевезення упаковують: у жорстку тару (дошані та фанерні ящики); у напівжорстку тару (пресовані кіпи із застосуванням дощечок і планок); у м'яку тару (пресовані кіпи без дощечок і планок, тюки, баули, тканинні мішки, рогожані мішки, рулони).

26.3.2. Тканини та штучні вироби, купони, міряні та вагові шматки, що оформлені в пачки або куски, треба транспортувати автомобілями-фургонками в баулах та багатооборотних розбірних ящиках, а за погодженням із споживачами - бортовими автомобілями. В усіх випадках має бути забезпечене повне збереження товарного виду виробів.

26.3.3. У контейнерах тканини та штучні вироби перевозять у первинній упаковці, що передбачена стандартами та технічними умовами.

26.3.4. У жорсткій тарі (ящиках) слід перевозити: бавовняні тканини з розрізним ворсом; льняні махрові тканини та махрові штучні вироби; хустки та покривала камвольні; шовкові тканини із натурального і штучного шовку, тканини ворсових груп, штучні вироби, тканини та вироби, що упаковані в коробки та целофанові пакети.

В тюках перевозять бобрик, штучне хутро, ворсисті ковдри.

Всі інші тканини та штучні вироби слід перевозити в кіпах (напівжорстких із застосуванням дощечок та планок або м'яких без їх застосування).

Штапельні тканини перевозять аналогічно бавовняним.

26.3.5. Під час упакування тканин та штучних виробів у жорстку тару ящики слід обтягувати з торців металевою стрічкою, яку скріплюють "в замок" із застосуванням розміщених на кінцях стрічки хомутиків.

Кіпи шовкових тканин забороняється обтягувати дротом.

26.3.6. Килими та килимові вироби в торговельну мережу перевозять у рулонах, без упаковки, із забезпеченням вантаження рулонів у тому вигляді, в якому вони відправлені із виробничого цеху, без будь-якої деформації.

26.3.7. Ящики та кіпи слід маркувати відповідно до вимог розділу 7 цих Правил.

26.3.8. Кіпи та ящики з тканинами перевозять в чистих автомобілях із захистом їх від атмосферних опадів.

26.3.9. При одночасному перевезенні тканин кіпами різного упакування (напівжорстке та м'яке) їх розташовують по різні боки кузова, не допускаючи при цьому прилягання сторін м'якої кіпної упаковки з дощечками та планками напівжорстких кіп.

## **26.4. Правила перевезень одягу**

26.4.1. Правилами передбачаються умови перевезень верхнього одягу, швейних та трикотажних виробів.

26.4.2. Перевізники, вантажовідправники та вантажоодержувачі під час перевезення одягу зобов'язані забезпечити цілість вантажів, не допускаючи попадання на одяг атмосферних опадів, сонячних променів та пилу.

Швейні вироби мають всі властивості тканин та волокон, з яких вони виготовлені: для їх перевезення слід дотримувати тих же умов, що й під час перевезення відповідних тканин та волокон.

26.4.3. Вантажовідправник може подати для перевезення одягу на вішалах у спеціальних каркасних контейнерах, в ящиках, пачках та коробках.

Для перевезення на вішалах верхній одяг подається, як правило, без упаковки: для світлого одягу повинні застосовуватися чохла, а для хутряного одягу - поліетиленові пакети.

М'який одяг може подаватися для перевезення також у картонних коробках або ящиках.

Трикотажні вироби подаються для перевезення упакованими в дерев'яні або картонні ящики. Для перевезення в контейнерах допускається подання трикотажних виробів у вторинній споживчій тарі (коробках або пачках).

Бавовняні, напівшовкові і напівшерстяні швейні вироби можуть подаватися для перевезення у пачках, що упаковані в щільний папір і заклеєні контрольною стрічкою.

Цінні швейні вироби перевозять в опломбованих дощаних або фанерних ящиках.

26.4.4. Ящики з одягом, які подаються для перевезення, слід маркувати відповідно до розділу 7 цих Правил.

26.4.5. Перевізники повинні надавати для перевезення одягу автомобілі-фургони.

За відсутності автомобілів-фургонів дозволяється застосування рухомого складу з бортовою платформою та укріптям вантажу брезентом.



Для перевезення одягу можуть застосовуватися контейнери.

26.4.6. При перевезенні одягу в автомобілі-фургоні та контейнері на адресу одного вантажоодержувача вантажовідправник може відправляти вантаж за пломбою.

26.4.7. Під час перевезення в одному автомобілі одягу на вішалах для декількох вантажоодержувачів вантажовідправник зобов'язаний кожен партію вантажу відокремити папером.

26.4.8. Приймання для перевезення від вантажовідправника і здача вантажоодержувачу одягу, упакованого в ящики (кіпи, пачки, коробки), здійснюються Перевізником за кількістю ящиків (кіп, пачок, коробок); хутряного одягу, упакованого в ящики (кіпи, пачки, коробки), - за кількістю ящиків (кіп, пачок, коробок) за умови опломбування або обандерольовання кожного місця; одягу на вішалах - за найменуванням та кількістю місць.

## **26.5. Правила перевезень взуття**

26.5.1. Залежно від виду взуття і матеріалів, що застосовують для його виготовлення, взуття спаковують у дерев'яні, фанерні чи комбіновані ящики у картонних коробках, паперових пакетах, папері чи без первинної упаковки.

26.5.2. Ящики з упакованим взуттям чи комплектами крою шкіряного взуття обтягують навхрест двома металевими стрічками завтовшки 0,4 мм і завширшки 20 мм або дротом діаметром 4,0 - 4,5 мм та опломбовують.

На боці кожного ящика із взуттям наклеюють ярлик з маркуванням.

26.5.3. У випадку транспортування взуття у спеціально пристосованих автомобілях-фургоні дозволяється перевезення взуття в первинній упаковці.

26.5.4. Перевезення взуття в контейнерах допускається при обладнанні їх стелажми або при застосуванні додаткової упаковки, яка запобігає псуванню взуття.

26.5.5. Для схоронного перевезення взуття слід виконувати ті самі вимоги, що й під час перевезення шкіри.

26.5.6. Не дозволяється сумісне перевезення взуття з продовольчими продуктами, а також з хімічними матеріалами.

## **26.6. Правила перевезень посудогосподарських товарів**

26.6.1. До посудогосподарських товарів належить посуд скляний, фарфоровий, фаянсовий, металевий, прибори столові та ножові тощо.

26.6.2. При перевезенні посуду в укрупнених пакетах або контейнерах підлогу кузова автомобіля вистеляють рівномірним щільним шаром сіна, соломи або деревної стружки. Ряди пакетів також прокладають пакувальним матеріалом по горизонталі та вертикалі.

26.6.3. При перевезеннях з перевалками у змішаному сполученні за участю кількох видів транспорту пачки або пакети з посудом складають в ящики, перестилаючи їх між рядами та біля стінок пакувальним матеріалом.

26.6.4. Скляний господарський посуд (пляшки, баночки, банки тощо) перевозять у контейнерах, тарі-обладнанні або в скріплених поліетиленовою плівкою пакетах.

26.6.5. На тарі і контейнерах з посудом завод-виготовлювач повинен зробити напис "ОБЕРЕЖНО, СКЛО!".

26.6.6. Під час перевезення скляний посуд має бути захищений від атмосферних опадів.

26.6.7. Коробки із столовими приборами упаковують в щільно збиті дерев'яні ящики, що вистелені водонепроникним папером. Спаковані ящики обтягують з торців сталюю пакувальною стрічкою, скріпленою і прибитою цвяхами до ящика, чи м'яким відпаленим дротом діаметром 1,2-2,0 мм із закрученням його навколо головки кожного цвяха.

Упакований ящик опломбовується заводом-виготовлювачем. Вага ящика брутто - не більше 50 кг.

26.6.8. Сумісне перевезення столових приборів з хімікатами та іншими матеріалами, які спричиняють корозію металу, не дозволяється.

При перевезенні столові прибори мають бути захищені від вологи.

26.6.9. Перевізник не відповідає за бій, що відбувся під час перевезення фарфоро-фаянсових і скляних виробів, якщо розмір бою не перевищує діючих норм.

26.6.10. Якщо вироби перевозять у твердій тарі (ящики, бочки), Перевізник не відповідає за бій понад встановлені норми, коли бій відбувся внаслідок дефектів тари, обгортання, перестилання і в'язки, неправильного завантаження в автомобіль або контейнер, а також в інших випадках за наявності вини вантажовідправників. В акті про бій виробів потрібно докладно зазначити, в чому полягають дефекти тари, неправильне завантаження тощо.

26.6.11. При перевезенні фарфорових, фаянсових і скляних виробів товар здається за кількістю пачок (пакетів), що зазначена в товарно-транспортній накладній.

26.6.12. Одержувач має право вимагати розкриття пачок (пакетів) і здачі товару за кількістю одиниць, якщо чути бій всередині їх.

При виявленні бою виробів у місцях вивантаження товару складають акт про бій установленої форми. В цьому акті відзначають загальну кількість пакетів з прикладенням переліку несправних (розв'язаних, розгорнутих, розсипаних), а також пакетів, з яких чути бій, із зазначенням, який товар і в якій кількості вважається упакованим у пакеті за трафаретним написом та фактичної наявності товару в несправних пакетах.

## **27. Правила перевезень продукції машинобудування, приладобудування і металообробної промисловості**

### **27.1. Правила перевезень великовагових і великогабаритних вантажів**

Великовагові і великогабаритні вантажі при вантаженні, перевезенні та розвантаженні потребують не тільки додержання підвищеної обережності, застосування спеціальних пристроїв і кріплення, а також відповідних умов на маршруті перевезення і спеціальних узгоджень та дозволів.

Особливості перевезень цієї категорії вантажів розглядаються в окремих Інструкціях і Правилах перевезень великовагових і великогабаритних вантажів в Україні.

### **27.2. Правила перевезень побутових машин і приладів**

27.2.1. До побутових машин (приладів) відносяться електропилососи, електронатирачі підлоги, пральні та швейні машини і т. п.

27.2.2. Побутові машини і прилади слід подавати для перевезення в упаковці виготовлювачів, яка забезпечить збереження їх при транспортуванні від пошкоджень, або у контейнерах.

27.2.3. На упаковці обов'язково наноситься маркування, а також чіткі написи "ОБЕРЕЖНО", "НЕ КАНТУВАТИ", "ВЕРХ", "ЕЛЕКТРОПРИЛАД" тощо.

27.2.4. Ті побутові машини і прилади, які упаковані в картонні коробки, слід подавати для перевезення укладеними в контейнери або в дерев'яні ящики.

27.2.5. У всіх випадках упаковка повинна уберігати побутові машини і прилади не тільки від механічних пошкоджень, але й від атмосферних опадів.

## **28. Правила міжміських перевезень вантажів**

28.1. До міжміських перевезень вантажів належать перевезення, які виконуються за межі міста (іншого населеного пункту) на відстань більш як 50 км.

28.2. На міжміських перевезеннях вантажів відстані перевезень визначаються відповідно до затверджених дорожніми органами довідників (атласи автомобільних доріг).

При цьому на проїзд автомобілів (автопоїздів) до кожного пункту приймання вантажу або його видачі в пункті призначення додатково додається:

30 км - для міста Києва;

20 км - для міст: Дніпропетровська, Донецька, Запоріжжя, Кривого Рога, Львова, Луганська, Одеси, Харкова;

10 км - для інших обласних центрів;

5 км - для решти міст і населених пунктів.

28.3. Для забезпечення безпеки руху при виконанні міжміських перевезень вантажів до подорожнього листа форми N 2 за погодженням сторін може додаватися маршрутний лист, в якому зазначаються маршрут, пункт відпочинку, графік руху тощо.

28.4. Строки доставки вантажів при міжміських перевезеннях обумовлюються спільно Перевізником і Замовником, виходячи із дорожніх умов між пунктами приймання вантажу для перевезення і видачі його в пункті призначення. Ці строки письмово фіксуються в заявці або разовому договорі.

(пункт 28.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

28.5. Вантажовідправник зобов'язаний передати інформацію вантажоодержувачу про орієнтовні строки доставки йому вантажу. Якщо строк доставки вантажу припадає на неробочий день, вантажоодержувач повинен забезпечити приймання вантажу у такий день.

28.6. При неможливості здати вантаж вантажоодержувачу внаслідок причини, яка не залежить від Перевізника, він повинен повідомити про це Замовника, який зобов'язаний дати йому розпорядження про іншого вантажоодержувача в обумовлені Договором строки.

При неодержанні такого розпорядження, а також при неможливості доставити вантаж до нового місця призначення Перевізник повертає вантаж Замовнику.

## **29. Правила перевезень швидкокопсувних вантажів у міжміському сполученні**

29.1. До швидкокопсувних вантажів належать продукти харчування та інші вантажі, перевезення яких потрібно здійснювати у відповідному середовищі і при відповідному температурному режимі.

29.2. Швидкокопсувні вантажі перевозяться автомобільним транспортом в остиглому, охолодженому, замороженому, швидкозамороженому стані та у свіжому вигляді з урахуванням термінів їх реалізації та відстані перевезень.

29.3. Швидкокопсувні вантажі повинні подаватись для перевезення у транспортабельному стані, відповідати вимогам якості й упакування, які встановлюються технічними умовами. Тара для швидкокопсувних вантажів повинна відповідати санітарно-гігієнічним умовам їх перевезення, зберігати якість і зовнішній вигляд вантажу та охороняти його від пошкодження. Тара повинна бути справна, суха і чиста, без сторонніх запахів і відповідати всім вимогам по збереженню вантажу цієї категорії.

На вимогу Перевізника Замовник зобов'язаний для перевірки стану вантажу або тари пред'явити технічні умови.

29.4. Швидкокопсувні вантажі перевозяться спеціалізованим рухомим складом (авторефрижераторами) з додержанням температурного режиму, який указано в графах 4 і 5 додатка 18.

29.5. Для перевезення швидкокопсувного вантажу надається чистий рухомий склад, який відповідає встановленим санітарним нормам та обладнаний справними кузовом, холодильною установкою, вантажонесучими пристроями і замками дверей.

29.6. Для перевезення подаються швидкокопсувні вантажі, які мають температуру не вище зазначеної у графі 3 додатка 18. У разі підвищення цієї температури свіжі овочі та фрукти допускаються для перевезення за умови забезпечення вантажовідправником завантаження автомобілів з 22-ї до 8-ї години.

Свіжі овочі та фрукти, крім бананів та ананасів, при температурі повітря не нижче 0 град. у весняний, літній та осінній періоди можна перевозити на автомобілях з бортовою платформою за умови їх укриття брезентом і часу перебування в дорозі, з моменту навантаження і до моменту розвантаження, не більше 6 годин.

Свіжу зелень (салат, редиска, зелена цибуля, кріп тощо) можна перевозити у неспеціалізованому автотранспорті в нічні або ранкові години (до 8 годин ранку) з тривалістю перевезення не більше 3 годин.

29.7. Залежно від властивості і термічної обробки вантажу, який перевозиться, водій зобов'язаний влітку провести попереднє (до вантаження) охолодження, зимою - обігрівання кузова автомобіля-рефрижератора до температури, зазначеної в графі 4 додатка 18, а при перевезенні заморожених вантажів улітку - охолодження кузова до 0 град. і швидкозаморожених (овочі, ягоди тощо) - до мінус 10 град.

Температура в кузові автомобіля-рефрижератора перед завантаженням швидкопсувних вантажів відмічається вантажовідправником у товарно-транспортній накладній і в листі контрольної перевірки температури (додаток 19).

29.8. Вантажовідправник зобов'язаний передати водію разом з товарно-транспортною накладною на перевезення швидкопсувних вантажів посвідчення про якість або сертифікат. Відомості про ці документи обов'язково зазначаються в товарно-транспортній накладній.

У посвідченні про якість, у сертифікаті або іншому аналогічному документі повинні міститись відомості про температуру вантажу перед вантаженням, допустимий термін його доставки, якісний стан вантажу та упаковки.

Посвідчення про якість і сертифікат оформляються в день подання вантажу для перевезення, засвідчуються підписами відповідних правоповноважених на це осіб і печаткою.

29.9. Продукти тваринного походження і продукти переробки, наведені в додатку 20, підлягають ветеринарно-санітарному контролю.

29.10. Перевізник, якому видається ветеринарне свідоцтво, зобов'язаний пред'являти його в дорозі для перевірки, а потім разом з вантажем передати вантажоодержувачу.

29.11. Живі рослини, квіти, бульби, плоди, насіння тощо, які відправляються із місць, оголошених під карантин, допускаються до перевезення тільки в разі пред'явлення вантажовідправником на кожну партію дозволу і карантинного сертифіката, що видаються компетентними органами сільського господарства.

29.12. Швидкопсувні вантажі перевозяться автомобілями-рефрижераторами тільки за пломбою вантажовідправника, який несе відповідальність за якість, кількість, асортимент і відповідність вантажу санітарним вимогам.

Вантажовідправник також несе відповідальність за зниження якості попередньо неохолодженого вантажу до температури, зазначеної у графі 3 додатка 18, за умови виконання Перевізником вимог п. 29.13 цих Правил.

29.13. Експедирування швидкопсувного вантажу, що перевозиться в автомобілях-рефрижераторах за пломбою вантажовідправника, виконується Перевізником.

Перевізник несе відповідальність за цілість пломби при перевезенні, доставку вантажу в установлений термін, а також якість (сортність) вантажу, якщо втрата якості або пониження сортності виникли внаслідок порушення температурного режиму при перевезенні, несправності холодильного устаткування автомобіля-рефрижератора або затримки в дорозі.

29.14. Вантажовідправник несе відповідальність за правильність укладання і кріплення вантажів у кузові автомобіля.

Укладка вантажів у кузові повинна забезпечити належну циркуляцію повітря й ефективне використання холоду.

Вантаж у кузові слід розміщувати рівномірно як по довжині, так і по ширині.

29.15. Перевізник повинен доставляти швидкопсувні вантажі в якнайкоротший термін.

Граничні строки доставки цієї категорії вантажів визначаються спільно Перевізником і Замовником. Ці строки залежать від дорожніх умов перевезення. Граничні строки доставки швидкопсувних вантажів обчислюються з моменту закінчення вантаження та вручення водію товарно-транспортної накладної разом з іншими документами на вантаж до моменту прибуття автомобіля (автопоїзда) до вантажоодержувача. Строки доставки вантажу зазначаються в заявці або разовому договорі.

(абзац другий пункту 29.15 із змінами, внесеними згідно з наказом Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

У випадку, коли вантажоодержувач не забезпечить вивантаження вантажу в установлені строки, він несе відповідальність за зниження якості (сортності) вантажу, спричинене простоем автомобіля в пункті призначення.

29.16. Допускається сумісне перевезення в одному автомобілі різних видів швидкопсувних вантажів, що входять в одну групу або підгрупу (додаток 21), з однаковим температурним режимом на протязі терміну доставки, який установлений для перевезення найменш стійкого вантажу.

Забороняється сумісне перевезення продуктів харчування з іншими вантажами, які можуть бути причиною їх псування (м'ясо з рибою; масло і молоко - з сиром, цибулею і часником; швидкопсувний вантаж - з вантажами пиловидними або з такими, які виділяють вологу або мають специфічний запах тощо).

Не допускається також перевезення заморожених вантажів разом з охолодженими або остиглими, а також остиглого м'яса з охолодженим.

29.17. Потрібні для перевезення швидкопсувних вантажів матеріали і приладдя (рогожа, прокладки, засоби укриття й утеплення овочів, плодів та інших вантажів у період похолодання) надаються вантажовідправником.

29.18. Інвентар та інше приладдя, що потрібні для виконання вантаження і розвантаження швидкопсувних вантажів, мають бути підготовлені вантажовідправником і вантажоодержувачем та відповідати санітарним вимогам.

29.19. Розвантажені автомобілі (автопоїзди) після перевезення швидкопсувних вантажів очищаються вантажоодержувачем від залишків вантажу й упаковки і відповідно до ветеринарно-санітарних правил промиваються і дезінфікуються, про що вантажоодержувач робить запис у товарно-транспортній накладній.

29.20. Надане вантажовідправником різне приладдя (засоби утеплення, прокладки та інше) разом з вантажем видається вантажоодержувачу або, коли є домовленість між Перевізником і Замовником, повертається вантажовідправнику. У цьому разі вантажоодержувач повинен виписати товарно-транспортну накладну на те, що буде повернене.

29.21. Якщо Замовник відправляє швидкопсувний вантаж без опломбування, Перевізник має право довантажити автомобіль іншими вантажами, які не забруднюють і не псують вантаж, кузов і не мають стійкого запаху.

Забороняється перевезення продовольчих і промислових товарів після перевезення м'яса і м'ясних виробів, риби, оселедців і виробів з риби без попередньої санітарної обробки кузова автомобіля.

29.22. Всі претензії, що пов'язані зі зміною якості (сортності) швидкопсувного вантажу та з недотриманням вимог сумісного навантаження різних груп або підгруп такого вантажу, який доставлений Перевізником з додержанням зазначених у посвідченні про якість або сертифікаті правил і строків перевезення, вирішуються безпосередньо вантажоодержувачем і вантажовідправником.

29.23. Водій автомобіля-рефрижератора зобов'язаний:

- перевіряти при вантаженні правильність розміщення і кріплення вантажу в кузові рефрижератора та в разі виявлення недоліків вимагати їх усунення;
- додержувати температурного режиму, який зазначений у додатку 18 Правил; а при транспортуванні попередньо неохолоджених овочів і фруктів знижувати в дорозі температуру в кузові до вказаної у цьому додатку;
- стежити за повним очищенням вантажоодержувачем кузова автомобіля після вивантаження вантажу, а у потрібних випадках вимагати його промивання та дезінфекції;
- пред'являти для перевірки представникам вантажоодержувача та інспекції по якості лист контрольних перевірок (додаток 19) із відмітками температури в дорозі;
- за наявності ознак можливого зниження якості продукції, яка перевозиться, повідомляти про це Замовника;
- перевіряти, чи занесені потрібні дані про температуру вантажу перед його вантаженням, строк доставки та якісний стан вантажу й упаковки у пред'явлені вантажовідправником сертифікати або посвідчення про якість, а також лист контрольних перевірок температури, і за відсутності цих даних вимагати їх занесення.

# Типовий договір про перевезення вантажів автомобільним транспортом у місцевому та міжміському сполученні

\_\_\_\_\_ "\_\_\_\_\_" \_\_\_\_\_ 199\_\_ р.  
(місто, село)

\_\_\_\_\_  
(докладне найменування Перевізника)  
в особі \_\_\_\_\_  
(посада, \_\_\_\_\_,  
прізвище, ім'я та по батькові - повністю)

що діє на підставі \_\_\_\_\_  
(зазначається найменування документа, що дає право  
на укладення договору), з однієї сторони, та

\_\_\_\_\_  
(докладне найменування Замовника)  
в особі \_\_\_\_\_  
(посада, \_\_\_\_\_,  
прізвище, ім'я та по батькові - повністю)

що діє на підставі \_\_\_\_\_  
(зазначається найменування документа, що дає право  
на укладення договору), з іншої сторони,

уклали цей договір про нижченаведене.

## 1. Предмет договору

1.1. Замовник зобов'язується надавати для перевезення вантажі, а Перевізник приймати їх обсягом \_\_\_\_\_ тис. т та \_\_\_\_\_ тис. ткм за номенклатурою і по кварталах, обумовлених цим договором (згідно з додатком 1, що є невід'ємною частиною цього договору).

1.2. Перевізник виконує для Замовника перевезення вантажів обсягом \_\_\_\_\_ тис. автомобіле-год., обумовленим додатком 2, що є невід'ємною частиною цього договору.

1.3. Згідно з цим договором і в межах квартального плану Перевізник та Замовник за \_\_ днів до початку кожного місяця кварталу спільно визначають конкретні місячні плани з декадними плановими завданнями на перевезення вантажів (згідно з додатком 3).

1.4. Перевізник зобов'язаний виконувати перевезення, а Замовник має забезпечити приймання та відпуск вантажів щодня у \_\_\_\_\_ зміни протягом \_\_\_\_\_

(зазначається найменування днів тижня,

\_\_\_\_\_ включаючи вихідні та святкові дні)

1.5. Перевізник виконує для Замовника пов'язані з перевезенням вантажів такі види транспортно-експедиторських операцій та послуг:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_.

1.6. Договірна орієнтовна вартість транспортних послуг за цим договором становитиме: за тонни перевезеного вантажу (всього) \_\_\_\_\_ гривень; за перевезення вантажів автомобілями, виходячи з оплати їх роботи за виконані автом.-години і кілометр пробігу (всього) \_\_\_\_\_ гривень; за транспортно-експедиторські операції (всього) \_\_\_\_\_ гривень. Разом \_\_\_\_\_ гривень.

## 2. Умови перевезень

2.1. Перевезення вантажів, включаючи й автомобілями, робота яких оплачується за автом.-годину, виконуються Перевізником лише на підставі заявок, що подає Замовник за формою відповідно до додатка 4 не пізніше \_\_\_ год. дня, що передує дню перевезення, а при міжміських перевезеннях - за \_\_\_ годин до дня перевезення.

У разі термінового перевезення вантажів за згодою Перевізника Замовник подає заявку в той самий день.

До заявки, крім термінових, має бути доданий погоджений сторонами за договором графік виконання перевезень із зазначенням добового або середньодобового обсягу перевезень вантажів (із розподілом по змінах роботи), початку та закінчення роботи кожної зміни.

За узгодженням із Перевізником заявка на перевезення вантажів може бути подана телефонограмою або по міжмашинних зв'язках "ЕОМ - ЕОМ" із повідомленням усіх потрібних відомостей.

2.2. Перевізник зобов'язаний:

2.2.1. Визначити типи та кількість автомобілів, потрібних для перевезення вантажу, зазначеного в заявці.

2.2.2. Забезпечити своєчасне подання автомобільного рухомого складу до всіх пунктів навантаження в години, зазначені в узгодженому сторонами графіку.

2.2.3. Подати під навантаження справний рухомий склад, придатний для перевезення вантажу відповідно до заявки.

2.2.4. Забезпечити збереження вантажу з моменту його прийняття для перевезення та до моменту видачі в пункті призначення правоуповноваженій на одержання вантажу особі.

2.3. Замовник зобов'язаний:

2.3.1. До прибуття автомобіля під навантаження підготувати вантаж для перевезення (затарувати, опломбувати, замаркувати, підгрупувати по вантажоодержувачам, заповнити в документах на перевезення вантажів потрібні відомості по кожному вантажоодержувачу окремо, виписати у разі потреби перепустки на право проїзду автомобіля до місця навантаження і на право вивезення вантажу).

2.3.2. Перевірити поданий рухомий склад, включаючи й універсальні контейнери, з комерційного погляду для забезпечення як фізичного, так і якісного збереження пред'явленого вантажу.

2.3.3. Утримувати під'їзні шляхи до пунктів вантаження та розвантаження, вантажно-розвантажувальні майданчики, рампи тощо у справному стані, який би відповідав повному дотриманню норм охорони праці і техніки безпеки для водіїв та інших працівників Перевізника, а також забезпечити безперешкодний і безпечний рух та вільне маневрування автомобілів (автопоїздів) вантажністю до \_\_\_\_\_ т при одночасному фронті навантаження (розвантаження) для \_\_\_\_\_ автомобілів (автопоїздів). Мати пристрої для освітлення робочих місць та під'їзних шляхів до них при роботі у вечірній та нічний час і потрібні для вантаження (розвантаження) приладдя та допоміжні матеріали.

2.3.4. Забезпечити своєчасне та повне оформлення у встановленому порядку транспортних документів і подорожніх листів, відмічати у товарно-транспортних накладних фактичний час прибуття та відправлення автомобілів із пунктів вантаження та розвантаження.

2.3.5. Надавати в пунктах виконання вантажно-розвантажувальних робіт водіям та іншим представникам Перевізника для службового користування телефонний зв'язок.

2.3.6. При виконанні централізованих перевезень забезпечити в'їзд рухомого складу на свою територію для виконання навантажувальних і розвантажувальних робіт позачергово відповідно до узгодженого сторонами графіка.

2.3.7. Пред'являти для перевезення дрібногуртові вантажі по можливості сформованими у більш великі пакети, на піддонах або в контейнерах.

2.4. Перевізник не відповідає за якість та масу нетто вантажів, які затарені, упаковані або опломбовані вантажовідправником.

2.5. Оформлений подорожній лист, завірений Перевізником, при пред'явленні водієм, який виконує обов'язки експедитора, є підставою для одержання ним вантажу для перевезення з матеріальною відповідальністю Перевізника.

2.6. Вантаження та розвантаження вантажів здійснюються за домовленістю сторін.

2.7. Додаткові умови:

\_\_\_\_\_

### 3. Порядок розрахунків

3.1. Розмір плати за перевезення вантажів та інші операції й послуги, пов'язані з перевезенням, і строки розрахунків визначаються сторонами угодою довільної форми, що є невід'ємною частиною цього договору.

3.2. Розрахунки між Перевізником та Замовником здійснюються відповідно до чинного законодавства і в обумовлені угодою строки.

На вимогу Замовника при обумовленні розміру плати за транспортні послуги Перевізник подає калькуляцію витрат.

### 4. Відповідальність сторін

4.1. Перевізник і Замовник у випадку невиконання або неналежного виконання зобов'язань по цьому договору несуть взаємну матеріальну відповідальність у межах, передбачених чинним законодавством України та взаємною угодою, укладеною відповідно до п. 3.1 договору.

4.2. Договір може бути розірваний на вимогу однієї із сторін відповідно до вимог чинного законодавства.

У випадку, коли інша сторона не згодна з цим, розривання договору здійснюється у судовому порядку.

4.3. Перевізник несе матеріальну відповідальність за збереження вантажу від повної чи часткової втрати, ушкодження чи псування при перевезенні у розмірі фактичної шкоди, окрім випадків, передбачених законодавством України.

4.4. Спори, що виникають в процесі виконання цього договору, вирішуються згідно з чинним законодавством України.

### 5. Термін дії цього договору та юридичні адреси сторін

5.1. Термін дії цього договору встановлюється з \_\_\_\_\_  
по \_\_\_\_\_

5.2. Юридичні адреси сторін:

Перевізник \_\_\_\_\_  
телефон \_\_\_\_\_ факс \_\_\_\_\_ телекс \_\_\_\_\_ телетайп \_\_\_\_\_  
Розрахунковий рахунок N \_\_\_\_\_ у \_\_\_\_\_ відділенні банку міста \_\_\_\_\_.  
Замовник \_\_\_\_\_  
телефон \_\_\_\_\_ факс \_\_\_\_\_ телекс \_\_\_\_\_ телетайп \_\_\_\_\_  
Розрахунковий рахунок N \_\_\_\_\_ у \_\_\_\_\_ відділенні банку міста \_\_\_\_\_.

Перевізник

Замовник

\_\_\_\_\_ (підпис і печатка)

\_\_\_\_\_ (підпис і печатка)

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 19 \_\_\_\_ р.

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 19 \_\_\_\_ р.

Додаток 1  
до Типового договору про перевезення  
вантажів автомобільним транспортом у  
місцевому та міжміському сполученні

**План перевезень вантажів автомобільним транспортом**



(найменування Перевізника)

для

(найменування Замовника)

на 19\_\_р.

```

*****
* N *Найменування* Загальний * У тому числі по кварталах *
* п/п *вантажу * обсяг *****
* * * перевезень * I * II * III * IV *
* * * *****
* * * Т * ТКМ * Т * ТКМ* Т * ТКМ* Т * ТКМ* Т * ТКМ*
*****
* 1 * 2 * 3 * 4 * 5 * 6 * 7 * 8 * 9 * 10 * 11* 12 *
*****
* * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * *
*****
* Разом : * * * * * * * * * *
*****

```

Перевізник

Замовник

(підпис)

(підпис)

Додаток 2  
до Типового договору про перевезення  
вантажів автомобільним транспортом у  
місцевому та міжміському сполученні

**План роботи**

(найменування Перевізника)  
по перевезенню вантажів автомобільним транспортом  
на умовах оплати за автомобіле-години  
для (найменування Замовника)  
на 19\_\_р.

```

*****
* N *Найменування* Загальна * У тому числі по кварталах *
* п/п *вантажів * кількість *****
* * * авт-год * I * II * III * IV *
* * * *****
* 1 * 2 * 3 * 4 * 5 * 6 * 7 *
*****
* * * * * * * *
* * * * * * * *
*****
* * * * * * * *
* * * * * * * *
*****
* Разом: * * * * * *
*****

```

Перевізник

Замовник

(підпис)

(підпис)

Додаток 3  
до Типового договору про перевезення  
вантажів автомобільним транспортом у  
місцевому та міжміському сполученні

## План перевезень вантажів автомобільним транспортом

\_\_\_\_\_ (найменування Перевізника)  
для \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_ (найменування Замовника)  
на \_\_\_\_\_ 19\_\_ р.  
\_\_\_\_\_ (місяць)

```
*****
* N *Найме- * Загальний *
*п/п *нування* обсяг * У тому числі по декадах *
* *ванта- * перевезень, *
* *жів * що плану- *****
* * * *ється на * * * *
* * * *місяць * I * II * III *
* * * * *****
* * * *т *ткм*авт- * т *ткм* авт- * т *ткм* авт- * т *ткм*авт- *
* * * * *год * * * * год * * * * год * * * * год *
*****
* 1 * 2 * 3 * 4 * 5 * 6 * 7 * 8 * 9 *10 * 11 *12 *13 * 14 *
*****
* * * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * * *
* Разом: * * * * * * * * * * * * * * * *
*****
```

Перевізник

Замовник

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (підпис)

Додаток 4  
до Типового договору про перевезення  
вантажів автомобільним транспортом у  
місцевому та міжміському сполученні

\_\_\_\_\_ (найменування Перевізника)

## ЗАЯВКА на перевезення вантажів автотранспортом

для \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_ (найменування Замовника)  
(договір N \_\_\_\_\_ від "\_\_\_\_\_" \_\_\_\_\_ 19\_\_ р.)  
на період \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_ (день, тиждень, декада, місяць)

Погоджений сторонами графік подачі автомобілів до пунктів  
навантаження \_\_\_\_\_  
(додається, не додається)

Прізвище, ім'я та по батькові, посада особи, що відповідає  
за використання наданих автомобілів: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_, N телефону: \_\_\_\_\_

\*\*\*\*\*

*N	* Найменування	* Адреса	* Адреса	* Маса	* Рід	* Кіль-	* Відстань*
*п/	* вантажу	* наванта-	* розванта-	* вантажу	* упаковки	* кість	* переве-
*п	* ження	* таження*	* ження*	* ження*	* ження*	* ження*	* ження*
*1	2	3	4	5	6	7	8

Додаткові умови Замовника:

1. Експедирування вантажу проводить \_\_\_\_\_
2. Приймання вантажу в пункті розвантаження провадиться з \_\_\_\_\_ год. до \_\_\_\_\_ год. у дні тижня: \_\_\_\_\_
3. Спосіб навантаження і розвантаження, виконавець: \_\_\_\_\_
4. Оплата провадиться \_\_\_\_\_ (зазначається форма, порядок і строки)
5. \_\_\_\_\_

Розрахунок попередньої вартості перевезення (заповнюється Перевізником)

* За 1 тонну	* За інші послуги	* Сума,
* (ТКМ)	* гривень	* гривень
*	*	*
*	*	*
*	*	*

Посада, прізвище, ім'я та по батькові особи Замовника, що відповідає за заявку: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(підпис)

Заявку прийняв \_\_\_\_\_  
(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Додаток 2  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Разовий договір N \_\_\_\_\_  
на перевезення вантажів автомобільним транспортом**

\_\_\_\_\_ "\_\_\_\_\_" \_\_\_\_\_ 199\_\_ р.  
(місто, село, селище)

\_\_\_\_\_  
(повне найменування перевізника)  
надалі - Перевізник, в особі \_\_\_\_\_,  
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)  
що діє на підставі \_\_\_\_\_,  
(найменування документа, що дає право на укладення договору)  
з однієї сторони, та \_\_\_\_\_,  
(повне найменування замовника)  
надалі - Замовник, в особі \_\_\_\_\_,  
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)  
що діє на підставі \_\_\_\_\_,  
(найменування документа, що дає право на укладення договору)  
уклали цей договір про таке:

Перевізник зобов'язується виконати для Замовника перевезення

\_\_\_\_\_'  
(найменування вантажу, маса бруто, кількість місць, рід  
упаковки)

а Замовник зобов'язується сплатити Перевізнику за перевезення  
обумовлену платню.

Дата і години подачі автотранспорту: \_\_\_\_\_

Адреса вантаження (подачі): \_\_\_\_\_

Адреса розвантаження (закінчення роботи): \_\_\_\_\_

Відстань перевезення: \_\_\_\_\_

Використання автотранспорту з оплатою за авт.-годину у  
загальній кількості \_\_\_\_\_  
автомобілегодин.

Додаткові умови: \_\_\_\_\_

Порядок, форма і строки оплати: \_\_\_\_\_

Юридичні адреси сторін:

Перевізник: \_\_\_\_\_

телефон \_\_\_\_\_ факс \_\_\_\_\_ телекс \_\_\_\_\_ телетайп \_\_\_\_\_

Розрахунковий рахунок N \_\_\_\_\_ у \_\_\_\_\_

Замовник: \_\_\_\_\_

телефон \_\_\_\_\_ факс \_\_\_\_\_ телекс \_\_\_\_\_ телетайп \_\_\_\_\_

Розрахунковий рахунок N \_\_\_\_\_ у \_\_\_\_\_

Перевізник

Замовник

\_\_\_\_\_ (підпис і печатка)

\_\_\_\_\_ (підпис і печатка)

(додаток 2 в редакції  
наказу Мінтрансу від 23.03.98 р. N 90)

Додаток 3  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

## Знаки спеціального маркування

(Зображення знаків має графічний характер. Не наводиться.)

Додаток 4  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

## АКТ

м. \_\_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 19\_\_ р.

Замовник \_\_\_\_\_,

(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

з однієї сторони, і Перевізник \_\_\_\_\_

(посада, прізвище,

ім'я та по батькові), з другої сторони, склали цей акт

про наступне: \_\_\_\_\_

Акт додається до \_\_\_\_\_

(серія і номер товарно-транспортної накладної

чи подорожнього листа)

Підписи:

Замовник

Перевізник

Особливі відмітки:

Підпис

Додаток 5  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

Схеми розміщення пакетів 840x1240 мм у причепах, напівпричепах та автомобілях на піддонах: I - 800x1200 мм; II - 1000x1200 мм: а - причіп ГКБ-8350; б - причіп ГКБ-817; в - напівпричіп ОдАЗ-858; г - напівпричіп ОдАЗ-794; д - КамАЗ-5320

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

Додаток 6  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Спосіб навішування свинцевих пломб  
із двома паралельними отворами**  
(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

**Способи навішування свинцевих (а, б) та поліетиленових (в - з) пломб із камерою**

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

Додаток 7  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Опис  
вантажів, завантажених в автомобільний контейнер N \_\_\_\_\_**

Найменування вантажівідправника: \_\_\_\_\_

Дата завантаження: "\_\_\_" \_\_\_\_\_ 19\_\_ р.

\*\*\*\*\*  
\*N прейс-\*Найменування\*Одиниця\*Сорт\*Розмір\*Кількість\*Маса, \*Ціна за \*

* куранта, * вантажу	* виміру *	* кг	* місце, *
* артикул *	* * * *	* * * *	* грн. *
* 1 *	* 2 *	* 3 *	* 4 *
* 5 *	* 6 *	* 7 *	* 8 *

Підпис вантажовідправника, печатка.

Додаток 8  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Схеми кріплення ящиків вантажів на плоских піддонах:**

- а - металевою стрічкою;
- б - із застосуванням картонних кутиків;
- в - із застосуванням металевих кутиків;
- г - еластичною стрічкою;
- д - спеціальним пристроєм багатократного застосування

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

**Схеми укладання вантажів кіпами у кузові автомобіля**

(заштрихована невикористана площа):

а - поперечна; б - поздовжня; в - комбінована

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

**Схеми укладання діжок та рулонів у кузові автомобіля**

(заштрихована невикористана площа):

- а - вертикальними рядами; б - вертикальна комбінована;
- в - лежача поздовжня; г - лежача поперечна;
- д - комбінована

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

Додаток 9  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Види тари для перевезення картоплі та овочів**

* Вантаж *	* Тара *	* Примітка *
* 1 *	* 2 *	* 3 *

* Картопля	Контейнери, кошики, ящики-клітки, мішки, лантухи	Перевезення картоплі навалом допускається у період масових заготівель і реалізації
* Капуста білокачанна	Ящики, контейнери, мішки, лантухи	Допускається перевезення середньої та пізньої капусти без тари (навалом на чистій підстилці)
* Капуста червонокачанна	Ящики	Допускається місцеве перевезення без тари (навалом на чистій підстилці)
* Капуста цвітна	Ящики	
* Цибуля ріпчаста	Ящики, м'яка тара	
* Морква, буряки	Ящики, контейнери	Допускається перевезення коренеплодів у м'якій тарі та без тари для місцевого споживання
* Помідори, опірки	Ящики, кошики	
* Перець, баклажани, кабачки, а також зелень свіжа (цибуля зелена, салат, шпинат, кріп, селера, щавель, редиска, молоді необрізані корені моркви, буряку, петрушки)	Ящики	
* Часник	Ящики	При перевезеннях від місця вирощування до заготівельних пунктів упаковується у м'яку тару

**Додаток 10**  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Види тари для перевезення фруктів,  
ягід, винограду та баштанних культур**

Вантаж	Тара і спосіб упакування	Примітка
1	2	3
* Яблука ранні	Ящики місткістю 20 - 25 кг. В ящики укладаються плоди одного розміру і сорту	Для доставки у торговельну мережу без переупакування
* Яблука для перероблення	Ящики місткістю 400 - 425 кг та без тари на підстилці з соломи	Для доставки у scho-вища. Перевезення навалом допускається у період масових заготівель і реалізації

* Яблука	Ящики місткістю 20 - 25 кг	Для доставки у тор-	*
* столові		говельну мережу	*
* тверді та	Ящики місткістю 400 - 425 кг	Для доставки у схо-	*
* яблука пізні		вища	*
*	При доставці у торговельну ме-		*
*	режу яблука великих і середніх		*
*	розмірів 1-го сорту обгортають		*
*	тонким папером, кожен плід		*
*	окремо.		*
*	Яблука дрібні, розміром до		*
*	40 мм у діаметрі, можуть бути		*
*	упаковані в ящики насипом.		*
*	Стружка кладеться на дно та		*
*	під кришку ящика		*
*			*
* Груші м'які	Ящики, ящики-лотки, решета	Для доставки у тор-	*
*	(можуть ув'язуватись у паки)	говельну мережу без	*
*	Пакують плоди в один шар	переупакування	*
*			*
* Груші тверді	Корзини, ящики місткістю	Для доставки у схо-	*
*	20 - 25 кг	вища і торговельну	*
*		мережу	*
*			*
* Айва	Ящики місткістю 15-20 кг	Для доставки у схо-	*
*		вища і торговельну	*
*		мережу	*
*			*
* Слива, алича	Ящики місткістю 12-15 кг, ре-	Для доставки у тор-	*
*	шета місткістю до 6 кг (реше-	говельну мережу та	*
*	та можуть ув'язуватись у паки)	на перероблення	*
*			*
* Вишні	Кошки, решета місткістю	Для доставки у тор-	*
*	до 6 кг	говельну мережу без	*
*		переупакування	*
*	Ящики і корзини місткістю до	Для доставки у схо-	*
*	12 кг (решета і плоскі корзи-	вища і на перероб-	*
*	ни можуть ув'язуватись у паки)	лення	*
*			*
* Персики м'які	Ящики-лотки, піддони місткістю	Для доставки у тор-	*
*	до 5 кг. Укладаються плоди	говельну мережу без	*
*	одним шаром	переупакування	*
*			*
* Персики	Кошки, ящики і піддони міст-	Для доставки у тор-	*
* тверді	кістю до 12 кг	говельну мережу	*
*	Укладаються плоди в рівень з		*
*	краями тари з невеликим підви-		*
*	щенням до центра.		*
*	Висота шару 10 - 15 см.		*
*	Персики калібруються за розмі-		*
*	рами: великі - більше 50 мм у		*
*	діаметрі, середні - 35 - 50 мм,		*
*	дрібні - менше 35 мм		*
*			*
* Абрикоси	Ящики, кошки, решета, піддони	Для доставки у схо-	*
*	місткістю до 12 кг	вища і торговельну	*
*		мережу	*
*	Великі плоди абрикосів уклада-		*
*	ються в ящики рядами, а середні		*
*	та дрібні плоди укладаються		*
*	насипом з викладенням верхньо-		*
*	го ряду.		*
*	Абрикоси укладаються в рівень		*
*	з краями тари з невеликим під-		*
*	вищенням до центра		*
*			*
* Черешні	Відкриті ящики місткістю	Для доставки у тор-	*
*	до 10 кг. Ящики та кошки	говельну мережу	*
*	місткістю до 12 кг. Черешні		*
*	упаковуються насипом з викла-		*
*	денням верхнього ряду.		*
*	Вистилання дна і боків тари		*
*	папером не дозволяється		*
*			*
* Смородина,	Кошки, ящики місткістю до	Для доставки у тор-	*
* порічка та	10 кг. Ящики, лотки, решета	говельну мережу	*
* агрус	місткістю до 6 кг.		*
*	Ящики, кошки місткістю	Для доставки на пе-	*
*	до 20 кг	рероблення	*
*			*
* Суниці	Ящики-лотки, кошки місткістю	Для доставки у тор-	*
*	до 3 кг.	говельну мережу	*
*	Те саме - місткістю до 5 кг.	Для доставки на пе-	*
*		рероблення	*
*	Кошки та ящики наповнюються з		*
*	невеликим підвищенням до цент-		*
*	ра. Вистилання дна і боків та-		*



*			*
*			*
*	Малина	Плоскі ящики-лотки, кошики	Для доставки у тор-
*		місткістю до 3 кг.	говельну мережу
*		Те саме - місткістю до 5 кг.	Для доставки на пе-
*			рероблення
*		Кошики та ящики наповнюються з	*
*		невеликим підвищенням до цент-	*
*		ра. Вистилання дна і боків та-	*
*		ри папером не дозволяється	*
*			*
*	Виноград	Лотки і решета місткістю до 7	Для доставки у схо-
*		кг, закриті ящики місткістю	вища і торговельну
*		10 - 12 кг (решета можуть бути	мережу
*		ув'язані у паки)	*
*			*
*	Кавуни	Контейнери, клітки, а також	Для доставки у схо-
*		без тари на підстилці з со-	вища і торговельну
*		ломи.	мережу. Доставка
*		Кавуни калібруються за роз-	навалом допускаєть-
*		мірами: великі від 20 см і	ся у період масових
*		більше за діаметром, серед-	заготівель і реалі-
*		ні - від 20 см до 25 см,	зації
*		дрібні - від 15 см до 20 см	*
*			*
*	Дині	Контейнери, клітки місткістю	Для доставки у схо-
*		до 50 кг і без тари на під-	вища і торговельну
*		стилці з соломи	мережу. Доставка
*			навалом допускаєть-
*			ся у період масових
*			заготівель і реалі-
*			зації
*			*
*		У кожен одиницю упаковки ук-	*
*		ладаються плоди одного розмі-	*
*		ру, помологічного і товарного	*
*		сорт	*
*			*

Додаток 11  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

## Схеми розміщення тварин у кузові напівпричепа

(позиціями зазначені етапи вантаження)

Перегородки 1, 2, 3 у відкритому положенні

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

Вантаження тварин через задні двері - трап із землі

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

Вантаження тварин через бокові двері - трап з естакади

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

Додаток 12  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

## Розміщення обв'язок (хомутів) на пакетах

*****								
* Довжина матеріалів в пакетах, м *								
* Показник *****								
	* 3,0	* 3,5	* 4,0	* 4,5	* 5,0	* 5,5	* 6,5	*
*****								
*Число обв'язок	*	*	*	*	*	*	*	*
* (хомутів) на	* 2	* 2	* 2	* 2	* 2	* 3	* 3	*
* пакеті	*	*	*	*	*	*	*	*
*****								
*Відстань від	*	*	*	*	*	*	*	*
* кінців пакета	* 0,8-	* 0,8-	* 0,8-	* 0,8-	* 0,8-	* 0,8-	* 0,8-	*
* до обв'язок	* 1,0	* 1,0	* 1,0	* 1,0	* 1,0	* 1,0	* 1,0	*
* (хомутів), м	*	*	*	*	*	*	*	*
*****								
*Відстань між	* 1,0-	* 1,5-	* 2,0-	* 2,5-	* 3,3-	* 3,5-	* 4,5-	*
* обв'язками	* 1,4	* 1,9	* 2,4	* 2,9	* 3,4	* 3,9	* 4,9	*
* (хомутами), м	*	*	*	*	*	*	*	*
*****								

Додаток 13  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

#### Схема укладання цегли на піддоні

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

#### Схеми розміщення піддонів з цеглою на рухомому складі

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

Додаток 14  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

#### Схеми пломбування піддонів з шифером:

- 1 - піддон; 2 - стопа шиферу;
- 3 - пломбувальний (в'язальний) дріт;
- 4 - пломба

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

Додаток 15  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

#### Схеми розміщення піддонів з шифером на рухомому складі

(Зображення має графічний характер. Не наводиться.)

Додаток 16  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

Паспорт  
на товарний розчин  
до товарно-транспортної  
накладної N \_\_\_\_\_

Штамп  
постачальника

1. Кількість \_\_\_\_\_ куб. м
2. Марка 200, 150, 100, 75, 50, 25, 10, 4, 2
3. Вид: цементний, складний, вапнистий
4. Протиморозильна добавка: є, немає
5. Термін придатності: 2 години 30 хвилин
6. Час приготування \_\_\_\_\_ год. \_\_\_\_\_ хвилин

(потрібне підкреслити; видається на кожний автомобіль)

Додаток 17  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Температура м'яса, субпродуктів  
та м'ясних напівфабрикатів, що подаються для перевезення**

* N N *	* Найменування вантажу *	* Температура вантажу, * * який подається для * * перевезення, град. *
*****		
* М'ясо *		
* а) морожене *		
* 1	Яловичина	не вище -6
* 2	Баранина та козлятина	не вище -6
* 3	Свинина	не вище -6
* 4	Блоки м'ясні	не вище -6
* 5	М'ясо птиці, м'ясо кроля	не вище -6
* 6	Субпродукти	не вище -6
* 7	Жир-сирець, шпик свинячий	не вище -8
* б) охолоджене *		
* 8	Яловичина	від 0 до +4
* 9	Баранина та козлятина	від 0 до +4
* 10	Свинина	від 0 до +4
* 11	М'ясо птиці, м'ясо кроля	від 0 до +4
* в) остигле *		
* 12	Яловичина	від +4 до +12
* 13	Телятина та баранина	від +4 до +12
*****		

М'ясопродукти			
14	Ковбаси сирокоччені, копчені та м'ясокопченості	не вище	+15
15	Ковбаси варені	від 0 до	+16
16	Бекон солений	не вище	+8
17	Солонина із свинини та яловичини, м'ясопродукти солені	не вище	+12
18	Жири тваринні, топлені харчові	не вище	+18

**Додаток 18**  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Температурні режими для швидкопсувних вантажів  
при перевезенні їх в авторефрижераторах**

*п/п	* Найменування вантажу	* Температу- ра вантажу при ванта- женні, град.	* Температу- ра вантажу при перевезенні, град. С	* Температу- ра повітря в кузові авторефрижерато- ра при перевезенні, град. С	* Примітка
1	2	3	4	5	6
1	*Морожені вантажі (м'ясо, субпродукти, м'ясо кролика, птиця, риба, шпик, яєчні морожені продукти)*	* не вище -8	* не вище -12	*	*
2	*Масло вершкове*	* -6	*не вище -6	*	*
3	*Слабосолені оселедці у ящиках	* -6	*не вище -6	*	*
4	*Жири тваринні топлені, маргарин, масло топлене*	* 0	* 0	* -3	*
5	*Маринади, балики копчені і в'ялені, ікра рибна (крім зазначеної у п. 6)**	* 0	* 0	* -3	*
6	*Ікра рибна (зерниста, паюсна, лосося, міцносо-лена частикова)	* 0	* 0	* -5	*
7	*Ковбаси копчені*	* 0...+4	* 0	* -3	*
8	*Ковбаси напівкопчені*	* 0...+4	* 0	* -3	*
9	*Ковбаси сирокоччені	* +8...+12	* +10	* +4	*
10	*Ковбаси, сосиски та сардельки варені	* +8	* 0	* +6	*Перевезення більше 24 годин не допускається
11	*Риба охолоджена і перекладена льодом	* +3	* 0	* -1	*
12	*М'ясо остигле	* +4...+12	* +10	* +4	*
13	*М'ясо і птиця охолоджені	* 0...+4	* 0	* -1	*
14	*Консерви (крім рибних)	* -	* +15	* +20	*
15	*Консерви рибні	* 0	* +6	* +1	*
16	*Пресерви рибні	* 0	* 0	* -5	*
17	*Риба гарячого копчення заморожена*	* -10	* не вище -8	* -	*
18	*Яйця: * не піддані обробці * холодом * із холодильника	* +8	* +8	* +4	*
19	*Сири	* +8	* +8	* -2	*
20	*Абрикоси	* +3	* +3	* 0	*
21	*Ананаси та інші аналогічні вантажі	* +10...+13	* +11	* +8	*
22	*Ванани (недоспілі)	* +12	* +15	* +1	*Спілі не перевозяться

*	*	*	*	*	*	*зяться.	*
*	*	*	*	*	*	*Трива-	*
*	*	*	*	*	*	*лість пе-	*
*	*	*	*	*	*	*ревеzenia	*
*	*	*	*	*	*	*не більше	*
*	*	*	*	*	*	*3 діб	*
*23	*Вишні, черешні	* +3	* +2	* +1	*	*	*
*24	*Виноград	* +8	* +8	* +1	*	*	*
*25	*Груші	*+6...+8	* +5	* +3	*	*	*
*26	*Персики	* +4	* +4	* +1	*	*	*
*27	*Смородина, порічка,	* +3	* +2	* 0	*Переве-	*	*
*	*агрус	*	*	*	*zenia	*	*
*	*	*	*	*	*більше 24	*	*
*	*	*	*	*	*годин не	*	*
*	*	*	*	*	*рекомен-	*	*
*	*	*	*	*	*дується	*	*
*	*	*	*	*	*	*	*
*28	*Слива, алича	* +7	* +7	* +1	*	*	*
*29	*Цитрусові:	*	*	*	*	*	*
*	* апельсини	* +7...+10	* +10	* +4	*	*	*
*	* лимони недоспілі	*+12...+15	* +12	* +8	*	*	*
*	* лимони спілі	* +8	* +8	* +2	*	*	*
*	* мандарини	*+5...+8	* +8	* +2	*	*	*
*30	*Чорниця	* +4	* +4	* 0	*	*	*
*31	*Ваклажани	*+7...+10	* +10	* +8	*	*	*
*32	*Дині	*+8...+10	* +10	* +8	*	*	*
*33	*Огірки	* +10	* +10	* +5	*	*	*
*34	*Кабачки	* +6	* +6	* +1	*	*	*
*35	*Капуста рання качанна	* +8	* +8	* +1	*	*	*
*36	*Капуста брюссельська	* +8	* +12	* +1	*	*	*
*37	*Капуста цвітна	* +8	* +8	* +1	*	*	*
*38	*Помідори бурі і рожеві	* +15	* +15	* +8	*	*	*
*39	*Помідори червоні	* +8	* +8	* +4	*	*	*
*40	*Морква рання	* +8	* +8	* +1	*	*	*
*41	*Редька	* +8	* +8	* +1	*	*	*
*42	*Квасоля овочева	* +10	* +8	* +2	*	*	*
*43	*Горох лопатка	* +5	* +5	* +1	*	*	*
*44	*Молоко свіже і пастери-	* +5	* +5	*	*Переве-	*	*
*	*зоване, молочні продукти	*	*	*	*zenia	*	*
*	*у пляшках і тетрапаках	*	*	*	*більше 12	*	*
*	*	*	*	*	*годин не	*	*
*	*	*	*	*	*рекомен-	*	*
*	*	*	*	*	*дується	*	*
*45	*Молоко згущене та	* +6	* +6	* +2	*	*	*
*	*порошкоподібне*	*	*	*	*	*	*
*46	*Швидкозаморожені м'ясні,	* -18	* не вище	*	*	*	*
*	*рибні, кулінарні вироби,	*	* -18	*	*	*	*
*	*фрукти та ягоди, густі	*	*	*	*	*	*
*	*соки із фруктів*	*	*	*	*	*	*
*	*	*	*	*	*	*	*
*47	*Морозиво	* не вище	* не вище	*	*У літній	*	*
*	*	* -18	* -14	*	*період	*	*
*	*	*	*	*	*вантажо-	*	*
*	*	*	*	*	*відправник*	*	*
*	*	*	*	*	*додатково	*	*
*	*	*	*	*	* у	*	*
*	*	*	*	*	*рефриже-	*	*
*	*	*	*	*	*ратор	*	*
*	*	*	*	*	*завантажує*	*	*
*	*	*	*	*	*0.75-1.0	*	*
*	*	*	*	*	*сухого	*	*
*	*	*	*	*	*льоду	*	*
*48	*Масло рослинне	* +12	* +10	* +2	*	*	*
*49	*Дріжджі	*0...+4	* 0	* +4	*	*	*
*****							

## Примітки:

1. При зниженні температури зовнішнього повітря нижче вказаної в графі 5 перевезення вантажів (крім перерахованих у пунктах 1, 2, 4, 5, 7, 8, 16, 44, 45) в авторефрижераторах, які не обладнані приладами опалення, не допускається.

2. Для вантажів, що позначені зірочками, у зимовий період при зниженні температури зовнішнього повітря нижче вказаної у графі 5 перевезення вантажу провадиться без включення холодильного устаткування.

3. Температурний режим при перевезенні вантажів, що не зазначені у цьому додатку, встановлюється вантажовідправником, про що він повинен зробити відмітку в транспортному документі.

Додаток 19  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Лист\* контрольних перевірок температури  
у кузові авторефрижератора**

до подорожнього листа серії \_\_\_\_\_ N \_\_\_\_\_,  
водій \_\_\_\_\_, напівпричіп N \_\_\_\_\_.

Поправка до термометра напівпричепа: \_\_\_\_\_ град.

\_\_\_\_\_  
(підпис механіка)

Авторефрижератор завантажений \_\_\_\_\_  
(найменування вантажу)

Температурний режим: \_\_\_\_\_  
(графи 4, 5 додатка 18 Правил)

Найменування вантажовідправника: \_\_\_\_\_

Найменування вантажоодержувача: \_\_\_\_\_

\*\*\*\*\*  
\*N N \* Дата, години, \* Результати \* Підпис особи, \*  
\*п/п \* хвилини \* вимірювання \* яка проводила \*  
\* \* \* температури \* перевірку \*  
\* \* \* у кузові \* температури \*  
\*\*\*\*\*

1  
2  
3

Температура у кузові перед завантаженням: \_\_\_\_\_ град. С  
Температура вантажу перед завантаженням: \_\_\_\_\_ град. С  
Дата і час подачі під завантаження: \_\_\_\_\_  
Підпис і печатка (штамп) вантажовідправника: \_\_\_\_\_

\* Повертається Перевізнику разом з подорожнім листом.

Додаток 20  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Перелік  
продуктів і сировини тваринного походження, на які при транспортуванні у межах  
держави видається ветеринарне свідоцтво**

1. М'ясо і м'ясопродукти сільськогосподарських тварин (в тому числі консерви м'ясні і м'ясорослинні, ковбасні вироби, м'ясні концентрати та інше)
2. М'ясо диких і морських тварин (дикої кози, косулі, лося, оленя, дикого кабана, медведя, кита, моржа тощо), що вживають для харчування
3. Птиця домашня бита та тушки пернатої дичини

4. Риба морожена й маринована, рибні консерви та інші рибопродукти
5. Ендокринні залози та їх виділення
6. Мозок, язика, нирки
7. Продукти забою тварин різні: губи, вуха, кінцівки, голови тощо
8. Внутрішні органи тварин: шлунки, печінки та інше
9. Яйця птиці товарні, яєчний порошок, меланж, яєчна маса для переробки
10. Молоко і молочні продукти, в т. ч. масло вершкове, сир твердий і кисломолочний, молоко сухе й згущене, дитяче харчування
11. Маргарин
12. Шкури і хутрова сировина: невироблені шкури і шкурки домашніх, диких і морських тварин, напівфабрикати
13. Вовна мита й немита, очоси й линяння
14. Волос тварин різний, в т. ч. гриви, хвости, щетина
15. Пух тварин, пір'я й пух птиці
16. Кістки, роги, копита й ратиці невироблені
17. Міздря та обрізки шкірсиловини
18. Кишки мокросолені та сухі
19. Кров тварин сушена і консервована
20. Жовч
21. Борошно м'ясне, рибне, кров'яне і кісткове
22. Фуражне зерно, комбікорм, кормові суміші, макуха, премікси, сіно, солома, сінаж, силос, жом кислий, сухий, трав'яне борошно, коренеплоди, бульбоплоди тощо
23. Корм для риб живий, сухий і комбінований
24. Мед та інші продукти бджолярства: віск, стільники, мерва бджоляна тощо
25. Ветеринарні лікарські засоби, біологічні препарати, штами мікробів, вірусів і грибів, токсини
26. Предмети колекціонування тваринного походження

Додаток 21  
до Правил перевезень  
вантажів автомобільним  
транспортом в Україні

**Групи швидкопсувних вантажів,  
що допускаються до перевезення в одному автомобілі**

\*\*\*\*\*

*N N *	Група продуктів	*
*п/п *		*
* 1 *	2	*
* *	Морожені та охолоджені продукти	*
* 1 *	Морожене яловиче і бараняче м'ясо	*
* 2 *	Морожене свиняче м'ясо	*
* 3 *	Морожені субпродукти I категорії (крім мозку) у тарі	*
* 4 *	Заморожені м'ясо і субпродукти в блоках	*
* 5 *	Морожена птиця	*
* 6 *	Сало-шпик	*
* 7 *	Яловичий і баранячий топлений жир	*
* 8 *	Лярд	*
* 9 *	Масло вершкове	*
* 10 *	Масло топлене	*
* 11 *	Маргарин	*
* 12 *	Морожені яєчні продукти	*
* *		*
* *	Охолоджені продукти	*
* *	*****	*
* *	А	*
* *	***	*
* 1 *	Яблука зимові	*
* 2 *	Груші зимові	*
* 3 *	Виноград	*
* *		*
* *	Б	*
* *	***	*
* 1 *	Яблука і груші літні та зимові	*
* 2 *	Абрикоси і персики	*
* 3 *	Слива	*
* 4 *	Виноград	*
* 5 *	Вишні, черешні	*
* 6 *	Агрус	*
* 7 *	Смородина	*
* *		*
* *	В	*
* *	***	*
* 1 *	Помідори бурі і рожеві	*
* 2 *	Капуста цвітна	*
* 3 *	Капуста білокачанна	*
* *		*
* *	Г	*
* *	***	*
* 1 *	Яйця	*
* 2 *	Консерви у герметичній жерстяній і скляній тарі	*
* *		*
* *	Сушені продукти	*
* *	*****	*
* 1 *	Сухі яєчні продукти	*
* 2 *	Сухий омлет	*
* 3 *	Сухе молоко	*
* 4 *	Сухе знежирене молоко	*
* 5 *	Сухофрукти	*
* 6 *	Горіхи	*
* 7 *	Згущене молоко	*
* 8 *	Згущене молоко у герметичній жерстяній тарі	*
* 9 *	Консерви у герметичній жерстяній і скляній тарі	*

## ЗМІСТ

	Стор.
1. Терміни та поняття	2
2. Загальні відомості про вантажі	4
3. Правила укладення договорів	5
4. Страхування вантажів	6
5. Правила упакування вантажів	7
6. Правила визначення ваги вантажів	8
7. Правила маркування вантажів	9
8. Правила вантаження і розвантаження вантажів	11
9. Правила пломбування вантажів	14
10. Правила приймання вантажів для перевезення	15
11. Правила оформлення документів на перевезення	17
12. Правила транспортування вантажів	19
13. Правила здачі вантажів	19
14. Розрахунки за перевезення	21
15. Правила складання актів	22
16. Правила пред'явлення і розгляду претензій	23
17. Правила перевезень вантажів у контейнерах	26
18. Правила перевезень тарно-штучних вантажів на піддонах та у пакетах	30
19. Правила перевезень продукції сільського господарства	33
19.1. Правила перевезень зернових вантажів	33
19.2. Правила перевезень картоплі та овочів	34



19.3. Правила перевезень цукрових буряків	35
19.4. Правила перевезень свіжих фруктів, ягід, винограду та баштанних культур	36
19.5. Правила перевезень тварин, птиці, бджіл	37
19.6. Правила перевезень силосної маси	40
19.7. Правила перевезень іншої продукції сільського господарства	41
20. Правила перевезень продукції лісової, деревообробної і целюлозно-паперової промисловості	42
20.1. Правила перевезень лісоматеріалів і пиломатеріалів	42
20.2. Правила перевезень тари	44
20.3. Правила перевезень меблів	45
20.4. Правила перевезень продукції целюлозно-паперової промисловості	46
21. Правила перевезень навалочних вантажів (руди металічної, вугілля, коксу)	47
22. Правила перевезень мінеральної сировини, мінерально-будівельних матеріалів та виробів	49
22.1. Правила перевезень матеріалів мінерально-будівельних природних	49
22.2. Правила перевезень глиняної та силікатної цегли	49
22.3. Правила перевезень залізобетонних виробів	51
22.4. Правила перевезень шиферу	52
22.5. Правила перевезень бетону і будівельних розчинів	52
22.6. Правила перевезень листового скла	53
22.7. Правила перевезень сантехнічних виробів	55
22.8. Правила перевезень цементу	55
23. Правила перевезень продукції металургійної промисловості	57
24. Правила перевезень продукції хімічної промисловості	60
24.1. Правила перевезень мінеральних добрив та хімічних засобів меліорації ґрунтів та продукції неорганічної хімії	60
24.2. Правила перевезень продукції хіміко-фармацевтичної і парфумерно-косметичної промисловості	60
24.3. Правила перевезень каучуку, гуми, гумо-технічних виробів	62
25. Правила перевезень продукції харчової, м'ясо-молочної та рибної промисловості	63
25.1. Правила перевезень борошна та крупи	63
25.2. Правила перевезень хліба та хлібобулочних виробів	64
25.3. Правила перевезень тортів, тістечок та інших мучнисто-кремових виробів	65
25.4. Правила перевезень цукру	66
25.5. Правила перевезень солі	67
25.6. Правила перевезень молока та молочних продуктів	69
25.7. Правила перевезень м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів	70
25.8. Правила перевезень риби та рибопродуктів	72
25.9. Правила перевезень консервів	73
25.10. Правила перевезень вина, лікєро-горілчанних виробів, пива та безалкогольних напоїв	74
25.11. Правила перевезень чаю, кави, какао, прянощів	75
26. Правила перевезень промислових товарів народного споживання	77
26.1. Загальні положення	77
26.2. Правила перевезень волокнистих вантажів	78
26.3. Правила перевезень тканин та штучних виробів	79
26.4. Правила перевезень одягу	80
26.5. Правила перевезень взуття	81
26.6. Правила перевезень посудогосподарських товарів	82
27. Правила перевезень продукції машинобудування, приладобудування і металообробної промисловості	83
27.1. Правила перевезень великовагових і великогабаритних вантажів	83
27.2. Правила перевезень побутових машин і приладів	83
28. Правила міжміських перевезень вантажів	84
29. Правила перевезень швидкопсувних вантажів у міжміському сполученні	85

#### Додатки

- Додаток 1. Типовий договір про перевезення вантажів автомобільним транспортом у місцевому і міжміському сполученні
- Додаток 2. Разовий договір N \_\_\_\_\_ на перевезення вантажів автомобільним транспортом
- Додаток 3. Знаки спеціального маркування
- Додаток 4. Акт
- Додаток 5. Схеми розміщення та укладання вантажів в автомобілях
- Додаток 6. Способи навішування пломб
- Додаток 7. Опис вантажів, завантажених в автомобільний контейнер
- Додаток 8. Схеми кріплення ящиківих вантажів на плоских піддонах
- Додаток 9. Види тари для перевезення картоплі та овочів

- Додаток 10. Види тари для перевезення фруктів, ягід, винограду та баштанних культур
  - Додаток 11. Схеми розміщення тварин у кузові напівпричепа
  - Додаток 12. Розміщення обв'язок (хомутів) на пакетах
  - Додаток 13. Схеми укладання цегли на піддоні та розміщення піддонів з цеглою на рухомому складі
  - Додаток 14. Схема пломбування піддонів з шифером
  - Додаток 15. Схеми розміщення піддонів з шифером на рухомому складі
  - Додаток 16. Паспорт на товарний розчин
  - Додаток 17. Температура м'яса, субпродуктів та м'ясних напівфабрикатів, що подаються для перевезення
  - Додаток 18. Температурні режими для швидкопсувних вантажів при перевезенні їх в авторефрижераторах
  - Додаток 19. Лист контрольних перевірок температури в кузові авторефрижератора
  - Додаток 20. Перелік продуктів і сировини тваринного походження, на які при транспортуванні у межах держави видається ветеринарне свідоцтво
  - Додаток 21. Групи швидкопсувних вантажів, що допускаються до перевезення в одному автомобілі
-